

Mikanda ya Kotanga pe Kozongela Mibeko**Malakisi ezala na Mokanda oyo:**

Leson 1. Moto nyonso asalela makabo Nzambe Apesi ye. Nzambe ayebisi Israél kotanga ba famille, pe apesi mabota nyonso mosala na yango.....	2
Leson 2. Tolanda Nzambe. Nzambe ayebisaki Israél mibeko mosusu pe Atambwisaki bango lisusu na mapata na ye.	5
Leson 3. Tondimela Nzambe pe totoa Ye. Bato ya Israél basalaki ba trompette, balongwaki na Ngomba ya Sinai.	8
Leson 4. Toyima-yima te, kasi Tosenga Nzambe makambo oyo tozali na yango bosenga. Bato ya Israél bayimaki-yimaki.....	10
Leson 5. Totonga te Bakambi oyo Nzambe Atie. Miriam pe Aaron batongaki Moïse.....	14
Leson 6. Tondimela Maloba na Nzambe. Bato ya Israél batindaki ba Espion, Bato baboyaki kokota na Mboka ya Canaan.	17
Leson 7. Totosa Bakambi oyo Nzambe Atie. Koré asalaki rebellion ya kobundisa Moïse.	22
Leson 8. Tondima mabe na biso. Bato bazalaki lisusu na kanda ná Moïse, yango wana Nzambe Atindaki maladi, pe nzete ya Aaron ebetaki mbuma pona kolakisa nani Nzambe Aponi.	26
Leson 9. Tokonza kanda na biso. Moïse asalaki mabe pona kanda, Miriam pe Aaron bakufaki na esobe.	30
Leson 10. Totala po tobika. Moïse atombolaki nyoka ya bronze po bato babika.	34
Leson 11. Tokima te bilakele te bilakeli na Bato. Balaam akokaki te kobwakela Israél mabe.	36
Leson 12. Bato ya Israél babandaki Kobongama na Kokota na mokili oyo Nzambe Alakaki bango.	41
Leson 13. Tondima ete Nzambe akataki pona biso. Moïse andimaki etumbu oyo Nzambe apesaki ye pe asalaki mosala na ye ya suka.	44
Leson 14. Tosalisana. Mwa-ndambu ya mabota bazwaki esika na bango, kasi basengeli nanu kosalisa bandeko na kozwa mboka nyonso.	48
Leson 15. Tóluka bólamu ya bato nyonso. Nzambe ayebisaki lolenge ya kokabola mboka na kati ya mabota ya Israél na ndenge oyo ezalaki juste.....	52
Leson 16. Tokanisa ndenge Nzambe Asali bomoi na biso. Bakanisa lisusu bambula na bango oyo batambolaki na esobe.	54
Leson 17. Tolanda Nzambe pe totoa Ye. Bato ya Israél balongaki bitumba na Est ya ebale ya Jourdain.	58
Leson 18. Toyoka mibeko na Nzambe malamumu. Moïse azali kokanisela Bato ya Israél mibeko nyonso oyo Nzambe apesa bango.	61
Leson 19. Tozala na kimia na tango oyo tokufeli. Moïse Asilisaki mosala oyo Nzambe apesaka ye, bongo Akufaki na Mokano na Nzambe.	64
Leson 20. Revision ya mikanda ya Kotanga pe Kozongela Mibeko.	68

Moniteur, NB: Sima ya ba-Leson oyo, malamumu koteya-- Mokanda ya Josué, Israél Kotaka Mokili na Bango

Leson 1. Moto nyonso asalela makabo Nzambe Apesi ye. Nzambe ayebisi Israél kotanga ba famille, pe apesi mabota nyonso mosala na yango.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson ozali komonana na Kotanga ba-moMokapo 1—4. Tokoteya sommaire.

Moniteur, bongama pona Tina ya Leson oyo :

Tokoluka koyeba pe kolanda Nkembo pe mosala oyo Nzambe apesa biso.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya: Jean 10:3b, 4b

... pe bameme eyokaka mongongo na ye. Ye abengaka bameme na ye moko moko na kombo na yango, pe abimisaka yango na libanda.

4b pe bameme elandaka ye, po eyebi mongongo na ye.

Moniteur, bongama na banzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

(NB: Banzembo oyo tokopesa na ba-Leson nyonso ezali komonana na 'Banzembo ya Ecodim' ya Ministères pour Chaque Enfant, Edition 2019. Yo pe okoki koyemba Banzembo mosusu ezali kolanda makanisi ya Tina ya Leson oyo, to yo moko okoki kobongisa Banzembo ozali komema pe ezali kopesa likanisi wana.)

Banzembo ya 'Banzembo ya Ecodim':

Yesu Ayebi Kombo na Ngai

Zwa Nkembo

Moniteur, Sosola Mikanda ya Bible 'Kotanga' pe 'Kozongela Mibeko':

Mokanda 'Kotanga', bapesi yango kombo wana po ezali kolakisa ete mbala mibale bazali kotanga Bato ya Israél. Ezali kobanda na tango oyo batiaki Camp na Ngomba ya

Sinai na mboka ya zelo na zelo, tii tango oyo bazalaki pene kokota mboka ya Canaan oyo Nzambe alakaki na baboti na bango.

Mokanda 'Kozongela Mibeko,' bapesi yango kombo wana po ezali kolakisa ndenge Nzambe apesaki malakisi na Moïse koteya bango lisusu yambo bakota na mboka na bango.

II. Kosala Revision—

Kokoba to kolanda Devoir ya Leson ya poso eleki:

[Moniteur, soki olandi te Mokanda ya Kobima-Levi yambo ya Ebandelli ya Mokanda oyo, okoki kolongola partie oyo.]

Na Leson eleki na suka ya ba-Leson na biso na mikanda Kobima pe Levitique, topesaki bino bakristu devoir ya kokanisa ba-Leson ya minene-minene, Molimo na Nzambe ateya yo na ba-Leson wana, kolanda kosala yango. Nani akoki kolakisa biso Leson moko monene Nzambe ateyi yo na ba-Leson wana?

Revision:

Tomoni ete Bato ya Israél babilokoki na bangowumbu na Egypte.

‡ Sima ya Egypte, bazalaki na nzela kokendaki wapi? (Na mboka ya Canaan, esika Nzambe alakaki na baboti na bango.)

‡ Na kati-kati ya Egypte pe Canaan ezali mboka ya Ndenge nini? (Mboka ya zelo na zelo)

‡ Na kati-kati pe ezali ngomba ya Sinai. Nini esalemaki kuna? (Nzambe apesaki Moïse mibeko na Ye, pe Ayebisaki bango Ndenge nini kosala ndako ya tenta, bongo basalaki yango.)

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Totiki bato Bato ya Israél na mboka ya zelo na zelo. Bazwi mibeko na Nzambe, pe batongi ndako ya tenta na ndenge oyo Nzambe alakisaki bango. Babongisi bilamba

ya ba-nganga-Nzambe na ndenge oyo Nzambe ayebisi bango. Nkembo na Nzambe etondisami na ndako ya kapo wana. Nini ekosalema sik'oyo? Tokomi na Mokanda ya minei ya Moïse, Mokanda ya Kotanga, mokapo ya liboso.

Developpement—Malakisi minene ya Leson oyo na biteni 5:

1.1 Bazali kotanga ba famille, famille nyonso na tribu na ye, ndenge Nzambe ayebisaki bango. Ba famille nyonso ekomaki na 603,550.

Tangela Bana:

 Kotanga 1:1 Na mokolo ya liboso ya sanza ya mibale, mbula moko sima ya kolongwa na Egypte, Yawe alobaki bango ye ná Moïse, na kati ya ndako ya bangokutani, na esobe ya zelo na Sinai. 2 «Yo ná Aaron, botanga lisanga mobimba ya Israël, bókòma bakombo ya mibali nyonso, ya ekolo moko-moko pe ya libota moko-moko.. .

17 Moïse pe Aaron . . .

18 pe basangisi lisanga mobimba ya na mokolo ya liboso ya sanza ya mibale. Bakòmi bakombo ya ba-Israélite nyonso oyo bakokisi mbula tuku mibale (20) to koleka, ya ekolo moko-moko, 19 ndenge Yawe atindaki Moïse. Batangaki bango na esobe ya zelo ya Sinai.

45-46 Ba-Israélite nyonso oyo batangaki na libota moko-moko, baoyo bakokisi mbula tuku mibale (20) to koleka, pe bakoki na mosala ya soda, bazalaki 603, 550.

Tuna bana:

- • Nzambe ayebisaki Moïse pe Aaron nini kosala? (Kotanga ba famille ya Israël, famille nyonso na libota na bango)
- Basali tango Boni, na Ngomba ya Sinai? (Mbula moko)
- Ba famille ezalaki mingi to muke? (Mingi. Kolaka 600,000. Ozali kolu-ka demi ya 1 million.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali kotanga bato.

Bana bayemba pe babina:

 Nzambe alakisaki bango kotanga nombre ya ba famille. Famille nyonso batanga yango na libota na ye.

1.2 Bazali Kotanga te libota ya Levi, po mosala na bango ezalaki na ndako ya tenta

Tangela Bana:

 47 Batangaki mibali ya ekolo ya Levi esika moko té pe bikolo mosusu ya Israël.

48 Pamba te Nzambe Alobaki na Moïse ete:

49 Kotanga libota ya Levi té, kokóma bakombo na bango esika moko na oyo ya bikolo mosusu ya Israël té.

50 Okopesa bango mosala ya Ndako ya bosantu, esika Mabanga ya boyokani ezali pe biloko na yango nyonso..

Tuna bana:

 • Pona nini bazali Kotanga te ba famille ya libota ya Levi pe ba famille mosusu?

(Po Nzambe Apesi bango mosala ya ndako-Nzambe.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali kolongola bato ya Levi na kati ya bato mosusu. Na suka, bayebisa Baloba ete, “Bino bana ya Levi, Nzambe Aponi bino kosala mosala ya Ndako-Nzambe. »

Bana bayemba pe babina:

 Nzambe Apesi libota ya Levi Mosala ya ndako-Nzambe.

1.3 Balandaki ordre oyo Nzambe Apesi bango kobongisa camp kolandela mabota na bango.

Tangela Bana: 2 : 34

 2:34 Ba-Israélite bazalaki penza ndenge Yawe Atindaki Moïse : lisanga moko-moko ya ba-soldat ezalaki kopi-ka bandako na yango Pembeni ya

elembo na yango. Na tango ya mombembo, bazalaki kotambola libota na libota pe bandeko na bandeko.

Tuna bana:

- ?**
- Boni, esengeli batonga Camp na ordre to mbilinga-mbilinga? (Na ordre famille na famille, libota na libota)
  - Boni, bato bakoki kotia tenta na bango na esika oyo bango balingaki? (Bongo te. Nzambe alakisaki mabota nyonso wapi kotia ba-tenta na yango.)

Bana basala bageste:

Bana basala bageste lokola bazali kolakisa ba famille wapi bakoki kotinga ba-tenta na bango.

Bana bayemba pe babina:

Famille nyonso na libota ya Levi Bazwaki mosala na yango. Bango nyonso basalaki mosala na bango, Pe ekokaki na mosala nyonso.

1.4 Nzambe Apesi bana ya Aaron mosala na ndako ya kapo, famille nyonso mosala na bango.

Tangela Bana: 3:9-10

9 Okopesa ba-Levite epai ya Aaron pe ya bana na ye; Bakozala lokola bato oyo ba-Israélite bapesi.

10 Okopesa bobele Aaron pe banana ye mosala ya kinganga-Nzambe. Moto mosusu akoki kosala mosala wana té. Soki ameki, bakoboma ye.

Tuna bana:

- ?**
- Boni, famille nyonso ekoki kopona kosala mosala ya kinganga soki balingaka? (Bongo te. Nzambe alakisaki libota ya Levi kosala mosala ya kinganga. Soki moto mosusu ameki kosala yango, ekomemela ye kufa.)

Bana basala bageste:

Bana basala bageste lokola bazali koyebisa bato mosusu ete bameka kosala mosala ya kinganga-Nzambe te, noki te Nzambe akoboma bango.

Bana bayemba pe babina:

Nzambe Apesi Moto nyonso Mosala na ye.

Mosala ya kinganga-Nzambe

Kaka libota ya Levi ekosala yango.

1.5 Nzambe Apesi libota ya Kehat mosala ya komema biloko ya ekila ya ndako ya kapo tango batambolaki, kasi kaka na ndenge oyo Nzambe Alakisaki bango. Mabota mosusu ya Aaron, mosala na bango, komema biloko mosusu.

Tangela Bana: 4 :18-19, 23,31 ; 49.

18 Lokola bato ya Kehat . . .

19 . . . Yo Aaron na bana na yo . . . bokolakisa ye mosala oyo esengeli kosala to eloko oyo esengeli komema.

24 Misala na bango yango oyo . . .

31 Misala na bango yango oyo . . .

. . . 49 . . . Bayebisaki Levite moko moko mosala oyo asengeli kosala pe biloko oyo asengeli komema, ndenge Yawe Atindaki Moïse.

Tuna bana:

- Na kati ya bana ya Kehat, Aaron pe bana na ye bayebisaki Boni ? (Moto nyonso, mosala oyo esengelaki asala, pe biloko asengelaki amema tango bakokende esika mosusu.)

Bana basala bageste:

Bana Balakisa bango pe Baloba ete, « Mosala na yo yango oyo. »

Bana Bayemba:

Sala mosala na yo

Ngai nasala pe.

Na suka, mosala nyonso

Ekosalema malamumu.

>|< Kosilisa Leson:

Nzambe Apesi Moto nyonso mosala na ye ya kosala, pe mosala nyonso ezali na tina na misu na Ye.

Biso bakristu tokoki kosenga Nzambe ete Alakisa biso mosala nini tokosala. Na sima, tolenda kaka nzela oyo ya Alakisi.

Devoir pona bakristu:

Devoir nazali kopesa bino bakristu, yango oyo:

Na poso oyo, sambela Nzambe ete Alakisa yo mosala nini Alingi osala. Kani-sa makabo nini Apesi yo déjà. Bongo, landa nzela wana na makanisi na yango nyonso.

Kobenga bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Nalobi na bakristu. Kasi yeba ete misala ya malamumu ekomema yo na lola te. Ozali na bosenga ya kondima Yesu Kristu lokola Mobikisi, pe Nkolo na yo. Soki olingi tosambela na yo na likambo wana, okoki kotikala sima ya Ecodim, po tosalisa yo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON===

Leson 2. Tolanda Nzambe. Nzambe ayebisaki Israél mibeko mosusu pe Atambwisaki bango lisusu na mapata na ye.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga Mokapo 5—9. Tozali koteya Sommaire.

Moniteur, bongama na Tina ya Leson:

Tosala makasi, Nzambe Atambwisaka biso na Maloba na Ye.

Moniteur, bongama na verse ya Koyekola:

Banzembo 5:9b

...Bongisela ngai nzela na yo, nalanda yo.

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Kende na Yesu

Landa, Na k'Landa yo, Nkolo

Nkolo Ayebi Nzela na Ngai

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Na poso eleki, topesaki bino bakristu devoir kosenga Nzambe kolakisa yo mosala nini Alingi osala. Nani asalaki yango? Merci mingi. Nani akoyebisa biso nini Nzambe alakisi ye to bango ?

Revision:

Tomoni ete Nzambe ayebisaki bango kotanga ba famille ya Israél, famille nyonso pe Tata lokola Motambwisi. Sima, Ayebisaki famille nyonso mosala na bango, pe bana ya Aaron mosala na kati ya ndako-Nzambe.

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Boni, sik'oyo, Bato ya Israél babongami kolanda lisusu voyage na bango ? Nini ekosalema sik'oyo ? Ndenge nini bakoyeba nzela ya kokende ? Tolanda histoire na Kotanga Mokapo 5.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 5:

2.1 Nzambe Apesi bato na Ye mibeko mosusu lisusu. Na kati ezalaki ya Kozongela Mibeko.

Tangela Bana:

5 Nkolo Nzambe Ayebisaki Moïse na koloba na Bato ya Israél ete:

6 « Moto nyonso, Mwasi to mobali, soki

asali eteko na ye mabe, abomi Mobeko na Nkolo Nzambe penza.

7 Soki azwi eloko ya moto, esengeli andima masumu na ye pe azongisa eloko yango na mokolo na yango. Likolo na yango, esengeli . . . bakisa likolo eloko wana.

8 Soki mokolo ya eloko akufi, pe azali na ndengeko te akoki kozwa eloko wana, eloko yango, basengeli kopesa yango na Nkolo Nzambe; ekozala ya kinganga-Nzambe.

Tuna bana --

Niveau Primaire:

- ?** Soki moto asali mabe na ndengeko, abomi nini? (Mobeko na Nzambe)
- Soki moto ayibi eloko ya eteko, asengeli kosala makambo nini mibale pona makambo wana esila? (Ndima masumu na yo, pe kozongisa eloko oyo ye ayibi.)

Niveau Secondaire:

- ??** Esengeli abakisa nini likolo? (Ndambu mosusu)
- Soki makoki ezali te kozongisa eloko wana, to akoki kotikala na eloko wana oyo ayibaki? (Bongo te. Azongisa yango na banganga-Nzambe.)
  - Soki tolandi Mobeko na Nzambe na makambo wana awa na Congo, Ndenge nini ekoki kosalisa? (Soki moto ayibi yo, okoki kozala na espoir ete okoki komona yango lisusu. Yango pe ekoki kosalisa bamiyibi, po bakoyeba ete ekoka te kaka kopesa 'pardon,' kasi esengeli kozongisa biloko bango bayiba pe kobakisa ndambu likolo. Yango wana, bakokanisa koluka liboso ya koyiba.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali kozongisa biloko bayibi, bakobakisa ndambu pe, basenga pardon.

Bana bayemba pe babina:

 Oyibi,
Zongisa eloko wana.
Bakisa ndambu mosusu.
Oyibi,
Ndima masumu na yo.

2.2 Nzambe ayebisaki Aaron pe bana na ye ete ya kopambola Bato ya Israël.

Tangela Bana:

 22 Yawe Nzambe ayebisaki Moïse
23 na koloba na Aaron pe bana na ye ete: "Tango bakopambola Bato ya Israël, bangoseyoli bangoloba makambo oyo:
24 'Yawe Nzambe apombola bino, Abatela bino.
25 Yawe Nzambe Atala bino na lisu ya malamumu, Ayamba bino malamumu.
26 Yawe Nzambe ayokela bino mawa, Apesa bino kimia.'
27 "Tango banganga-Nzambe bazali kotanga kombo na Ngai pona kopambola Bato ya Israël, Ngai moko nakopamola bango."

Tuna bana:

- ?** Soki Aaron pe bana na ye azalaki kopambola Bato ya Israël, nani lisusu ezalaki kopambola bango? (Nzambe Ye moko)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali Kopambola bato mosusu.

Bana bayemba pe babina:

 Bana Bayemba nzembo, « Nzambe, Tonga Lingomba na yo, » verse ya mibale, « Nzambe Apambola bato ».

2.3 Bapesaki makabo mingi pona kopambola ndako-Nzambe pe banganga-Nzambe pona mosala na Nzambe.

Tangela Bana sommaire oyo ya Kotanga Mokapo 7:

 Mbala mingi soki biso totonga ndako ya sika to ndako-Nzambe ya sika, tolingi Kopambola yango pona mosala na

Nzambe. Bango pe basala ete wana pona Ndako ya Kapo ya Tenta oyo basali, pe pona bato oyo ekoma banganga-Nzambe. Mabota nyonso akomema nyama pe biloko mosusu ya talo lokola makabo. Mikolo mingi basalaki fete pona kopambola ndako ya kapo pe banganga-Nzambe baoyo basalaka na kati na yango.

2.4 Basalaki lisusu Fete ya Paque pona kokanisa ete Nzambe abimisaka bango na Egypte.

Tangela Bana sommaire oyo ya Kotanga 9:1-14:

 Mbula mobimba eleki tii tango oyo Nzambe abimisaki bango na Egypte. Yango wana, Nzambe alakisaki bango kosala Fete ya Paque na ndenge Alakisi bango, pona kokanisa makambo minene oyo Nzambe asali pona bango. Makila ya bana-meme oyo bakufaki, elakisaki pe ete mokolo moko, Nzambe apendile bango Mobikisi. Makila na Ye ekolon-gola bango na bangohumbu ya masumu nyonso.

2.5 Lipata na Nzambe etambwisaki bango, bongo balandaki.

 15 Mokolo oyo bango Bakanisa kotonga Ndako ya bokutani, lipata eyaki kozipa yango: wuta pokwa tii kuna na suka, lipata yango ezalaki kopela lokola moto.

16 Bongo, wuta mokolo yango tii kuna...

17 Ezalaki tango nyonso soki lipata ewupti likolo ya Ndako ya bokutani, bana ya Israél, esengeli epanzaki na camp na bango pona kokende kotonga na camp mosusu na esika oyo lipata etele-mi.

18 ....Soki lipata ezalaki kaka likolo ya Ndako-Nzambe, bango pe batikali kaka esika wana.

19 Soki lipata ezalaki mikolo mingi likolo kozipa Ndako ya Nkolo-Nzambe, bakopanzana na camp te ;

20 Soki ezalaki mikolo muke sima ekei, bango pe, ba landi yango.

23 Bazalaki kotonga camp na bango pe kopanza yango soki Nkolo Nzambe alobi, bazalaki kotosa kaka Nkolo Nzambe ndenge alobaki na Moïse.

Tuna bana:

 Ndenge nini Nzambe atambwisaki Bato ya Israél na esobe?

(Na ndenge lipata ezalaki kotelema likolo ya ndako ya Kapo. Lipata yango Epelaka moto na butu. Soki ekei, basengeli kokende kolanda yango.)

Bana basala bageste:

 Mwana moko asala bageste lokola azali lipata. Bana mosusu balanda, ata etele-mi, ata ekei.

Bana bayemba pe babina:

 Balandaki Nzambe
Na lipata na Ye
Tolanda Nzambe
Na Mokanda na Ye. Bible!
Mokanda na Ye.

>|< Kosilisa Leson:

Nzambe atambwisaki Bato ya Israél na esobe. Atindaki lipata na Ye kotelama likolo ya ndako ya kapo soki basengeli kotikala na esika wana, kotelama kokende liboso na bango soko bango esengelaki bakende.

Lel'oyo, Nzambe Apesi biso makambo mibale oyo ekoki kotambwisa biso. Moko, ezali Maloba na Ye, Bible. Ya mibale ezali Molimo na Nzambe ezalaka na biso bakristu.

Soki tozali kotanga Bible, tozali koyoka malakisi na yango, tozali kotia makasi kosala oyo tozali koyoka, Molimo na Nzambe Akotambwisa biso pe kotalisa biso nzela. Tosala n'ango makasi.

Devoir pona bakristu:

 Bino bakristu, devoir nazali kopesa bino poso oyo, yango oyo: Botanga ndambu ya Bible mikolo nyonso, to senga moto mosusu kotangela yo yango. Osenga Nzambe atambwisa yo, bongo osala nyonso oyo Nzambe Azali koyebisa yo.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

✠ Kasi soki opesi motema na Yesu nanu te, devoir ya liboso, Nzambe azali kosenga na yo ezali kotia motema na mwana na ye Yesu Kristu. Tozalaka na makambo minene na Nzambe po biso nyonso tobuká mibeko na Ye. Tozalaka te na ndenge ya kobika biso moko. Yango wana, na ndenge ondimi Ye, Yesu Kristu ayaki po Akufaki na esika na biso, Akosilisa makambo na biso pe Nzambe soki totie ye motema.

Ye Yesu asalá nyonso. Azali kosenga kaka otia motema na Ye, kondima Ye lokola Mobikisi na yo. Akopesa yo motema ya sika. Boni, ondimi Ye lel'oyo ?

Soki ngonga ekokoka:

Soki ngonga ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible.

Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 2

Leson 3. Tondimela Nzambe pe totosa Ye. Bato ya Israël basalaki ba trompette, balongwaki na Ngomba ya Sinai.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga Mokapo 10.

Moniteur, bongama liboso ya koteya:

Pona Leson oyo, Okozala na bosenga ya eloko ez'olakisa lipata oyo etambwisaki bango. Ekoki kozala papier to singa ya kekele to elamba.

Moniteur, bongama na Tina ya Leson:

Tosala makasi na kondima pe kotosa po Nzambe Apambola biso.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

1 Yoane 2:3

3 Tokoki koloba 'tè toyebi Nzambe BOBELE soki totosaka mibeko na ye.

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Na Banzembo ya kondima'—

Nombre 2-Soki tokei na Nzela na Nzambe.

To, tokoki koyemba mwa-adaptapeon ya eyano na yango: Tia motema, pe kotosa Tokosepela soki tosali yango.

II. Kosala Revision—**Kokoba Devoir ya Leson eleki:**

Na poso eleki, to sengaki bino bakrsitu koyoka malakisi ya Bible mikolo nyonso po Nzambe Atambwisa yo. Nani atangaki Bible ye moko Na poso eleki ? Merci. Nani asengaki moto mosusu kotangela ye ? Merci na bino pe. Nani akoyebisa biso ndenge Nzambe Atambwisaki bino na likambo moko ?

Revision:

Tomoni ete Nzambe Apesi bango mibeko mosusu, basalaki Fete ya Paque lisusu, pe lipata na Nzambe ezalaki kotambwisa bango.

Lel'oyo tokomona ndenge lipata wana ebandaki kotambwisa bango. Kasi liboso na bango ezalaki kokende, Nzambe Azalaki na mosala moko lisusu pona bango. Tomoni yango na Kotanga Mokapo 10.

III. Koteya Bana Leson oyo—**Kobanda leson:**

Kanisa biso awa na Congo tzalaki kobenga bato kosangana Ndenge nini ? Ee, basalelaka ba tam-tam. Mongongo ya ba tam-tam ekendaka mosika koyebisa bato koya, to koyebisa makambo ya likama, makambo ya mawa, to makambo ya esengo.

Yambo Bato ya Israël balanda vpyage na bango lisusu, Nzambe alingaki basala eloko oyo ekosalisa banga kobenga bato. Ayebisaki bango kosala ba trompette ya argent.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 4:**3.1 Camp ezalaki monene pe bato mingi. Yango wana, Nzambe Apesi bango nzela ya kobenga bato—Na ba trompette mibale ya argent.****Tangela Bana:**

 1 Yawe Nzambe alobaki na Moïse bangoye :

2 Salisa ba trompette mibale ya argent... bangokosalela yango pona kobengisa Bato ya Israël nyonso, bakoya esika moko, to pona koyebisa bango, balongwa na eski bazali kofanda, ba-kei te.

Tuna bana:

? Nzambe alakisaki Boni, kosala po bayebisa bato ete tango ekoki kolongwa na camp? (Basala ba trompette mibale ya argent.)

NB: Nzambe alakisaki koloba ete ya kosalela ba trompette wana pe kobenga bato na ndako ya kapo, koyebisa makambo ya likama, koyebisa ete tango ya fete ebandi, etc.

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali kobeta ba trompette

Bana bayemba pe babina:

 Basalaki ba trompette
Pona kobenga bato.
Whoo ! Whoo ! Whoo !

3.2 Nzambe atambwisaki bango kolanda lisusu nzela, na ordre oyo Ayebisaki bango.**Tangela Bana:**

 11 . . . lipata wana elongwaki likolo ya ndako ya bangosantu...

12 bongo, Bato ya Israël balongwaki na esobe ya zelo na zelo ya Sinai, basimbaki nzela ba kendaki

13 Bakende ki ete Yawe Nzambe ayebisaki bango na munoko ya Moïse.

Bana basala bageste:

 Mwana moko asimba eloko oyo bangosalelaka lokola lipata. Atelemisa yango,

bongo bana basala bageste lokola bazali kolongwa na camp. Mwana pe lipata babandi kotambola, bongo, bana mosusu balanda yango. Ekita lisusu, bongo bana, batelama esika wana.

Bana bayemba pe babina:

 (Ton: Yesu Azali Awa)
Nzambe Atambwisaki bango (3X)
Na lipata!
(Yemba oyo nyonso mbala 2)

3.3 Bakende ki na lisungi ya Hobab. .. Lipata elakisaki bango nzela, kasi Ayebisaki bango biloko lokola maziba ya mai.**Tangela Bana: 10 :29, 31**

 29 Moïse talobi na Hobab. . (Bokila ya Moïse oyo ayebaki esobe wana) ete: “Tokende na mboka oyo Yawe Nzambe alobaki ete Akopesa biso. Yaka, tokende . . .

31 Moïse alobi « Pardon, kopeka iso te, Oyebi bisika ya malamumu oyo tokoki kotonga camp na biso na esobe ya zelo na zelo . . .

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali ko-boete la Hobab akende na bango.

Bana bayemba pe babina:

 Yaka na biso, Hobab
Yak’osalisa biso
Pe Nzambe ta Akopambola yo.

3.4 Nzambe Atambwisaki bango mikolo 3 na lipata na Ye, pe sanduku na Ye ekende ki liboso po Abebisa banguna na liboso na bango.**Tangela Bana:**

 33 Tango Bato ya Israël balongwaki na Ngomba ya Yawe Nzambe, pe batamboli mikolo misatu. Sanduku ya boyokani ya Yawe Nzambe Azalaki kotambola liboso na bango ...

34 Na moi tango bazalaki kolongwa na camp, lipata ya Yawe Nzambe Azalaki kotambola likolo na bango na.

35 Mbala nyonso, Sanduku ya boyokani ezalaki kokende, Moïse azalaki koloba: “Yawe Nzambe, Omimonisa ! Banguna na yo bapanzana.”

Tuna bana:

- ?** Nini ekende ki liboso na bango ? (Lipata pe Sanduku ya boyokani.)
- Nani akanisi Sanduku wana ezalaki nini? (Eloko batia na Ndako-Nzambe na esika ya koluka Mibeko. Kuna, Nzambe Azalaki kokutana na Nganga-Nzambe monene. Lipata ezalaki mbala nyonso kotambola likolo na yango.)
  - Tango lipata na Nzambe Azalakiko teléma na butu, ezalaki, kozipa bango na nini ? (Na polé.)

Nini Moïse asengaki na Nzambe tango Sanduku ezalaki kotambola? (*Yawe Nzambe, Omimonisa ! Banguna na yo bapanzana.*)

Bana basala bageste:

Bana nyonso basala lokola bazali Moïse azali kosambela Nzambe Alongola banguna na bango.

Bana bayemba pe babina:

O, Nzambe, Omimonisa, longola banguna na Yo !
Bongisila biso nzela, Nzambe
Longola banguna na yango !

>|< Kosilisa Leson:

Bato ya Israël batambolaki malamumu na esobe ya zelo na zelo tango bazalaki kondima Maloba na Nzambe pe kotosa na yango.

Lel’oyo, Nzambe Azali kotambwisa biso na lipata te, kasi Apesi biso Maloba Maloba na Ye, Bible na biso, ozali kolakisa biso likambango nyonso oyo Yawe pona kondima pe bomoi na biso.

Devoir pona bakristu:

Bino bakristu, na poso oyo Nasengi na bino kotia makasi na kotanga to koyoka Maloba na Nzambe mikolo nyonso, bongo kosala makasi pe kotosa na oyo Nzambe Akolakisa yo.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Kasi soki otia motema na Yesu nanu te, yeba ete eloko Nzambe azali kosenga na ozali kotia motema na mwana na ye Yesu, oyo Apendi pona kobikisa yo.

Tango opesi ye motema, Az’opesa yo motema ya sika ya bangolingo, ya kotosa Nzambe.

Soki olingi kopeela Ye motema Lel’oyo, kaka benga Ye, pe yebisa Ye ete ondimele Ye, olingi kopeela ye motema lelo. Senga Ye Alimbisa yo. Akoyoka moto nyonso oyo akobenga kombo na ye ya solo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo

---

===SUKA YA LESON 3

Leson 4 Toyima-yima te, kasi Tosenga Nzambe makambo oyo tozali na yango bosenga. Bato ya Israël bayimaki-yimaki.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Leson oyo emonani na Kotanga 11.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Toyima-yima te na tango ya pasi, kasi to-sambela Nzambe, po Alingi kosalisa biso.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

10 Bótombokela Nzambe té, ete bato mosusu na kati na bango basalaki; pe anjelumobomi asilisaki bango.

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Mokolo Oyo Nzambe Asali

Senga na Nzambe kaka, verse 2 (Nzambe Alingi kosalisa...)

O Keba Munoko Nini o'loba (Koyima-yima Te!)

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Na poso eleki, topesaki bino bakristu devoir ya kotanga to koyoka Maloba na Nzambe mikolo nyonso, pe kosala makasi kotosa na yango. Nani asalaki makasi kosala yango? Nani akoyebisa biso likambo moko oyo ayokaki na Maloba na Nzambe?

Revision:

Tomoni ete Sima Bato ya Israël batangi ba famille na bango libota na libota, tango ekookii ete Bato ya Israël balongwa na Ngomba ya Sinai, babanda voyage na bango lisusu na esobe ya zelo. Liboso na yango, Nzambe alakisaki Boni, kosala pona kobenga bato? (Bangonga to ba trompette) Na Mokanda ya Kobima, tomonaki ete tango bazalak na bosenga ya bilei, Nzambe Apesi Boni, po balia? (Manne ezalaki kola-la likolo ya mabele tongo nyonso. Esengli kaka balokota yango.)

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Nzambe na biso azali malamumu to mabe? (Malamumu kaka.) Nzambe Alingi kopesa biso biloko ya malamumu to ya pasi? (Biloko ya malamumu)

Toyebi ete Nzambe Azali malamumu, pe ndenge Alingi kopesa biso biloko ya malamumu. Kasi, tozali komona makambo mingi ya pasi na bomoi?

Question monene ezali, nini esengelii tosala soki tango ya pasi eyei? Mbala mingi tolingi koyima-yima. Boni, koyima-yima ekoki na misu ya Nzambe? Tokomona eyano na Leson na biso lel'oyo. Kotanga Mokapo 11.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 8:

[Moniteur, po mitu ya makasi ezali mingi, mitu mibale oyo tokoteya kaka na sommaire, pe tokosala mbala moko na nzete nyonso ya mateya.]

4.1 Ata na ndengeni ya munoko ya camp ya Israël, bazalaki koyima-yima na Nzambe, yango wana Nzambe atindaki móto kotumba camp na bango.

Tangela Bana:

 1 Mokolo moko, Bato ya Israël bandaki koyima-yima. Tango Yawe Nzambe Ayokaki yango, Asiliki; Atieli bango móto, pe ezikisi ndambo moko moko ya camp.

Tuna bana:

- • Pona nini Nzambe Asilikaki na Bato ya Israël? (Pona koyima-yima pamba-pamba na bango.)
- Etumbu nini Apesaki bango pona koyima-yima wana? (Atindaki móto na Camp na bango.)

Bana basala bageste:

 Bana báganga lokola moto ezali na kati ya camp.

Bana bayemba pe babina:

 Koyima-yima ya pamba-pamba Esepelisaki Nzambe te.

4.2 Balelelaki Moïse, pe basambelaki Nzambe, bongo moto ekufaki. Kotanga 11:2

Tangela Bana:

 2 Bato nyonso babeleli Moïse, pe ye abondeli Yawe Nzambe; bongo móto esili.

Tuna bana:

- • Nini ekangaki móto wana? (Losambo ya Moïse na Nzambe)

Bana basala bageste:

 Bana basala mwa-scenette lokola bazali Moïse, bazali kosambela Nzambe po Aboma móto wana.

Bana bayemba pe babina:

 Etumbu ya móto eyaki, Esilaki na kapo.

4.3 Bapaya oyo bayaki nzela moko pe bayimaki-yimaki po bayokaki posa ya nyama; bato mingi pe landaki bango.

Tangela Bana:

 4 *Mokolo mosusu, bato ya ndenge na ndenge lokola oyo bazalaki kofanda na kati ya Bato ya Israël, bakomaki na posa makasi ya kolia nyama. Kutu bango moko Bato ya Israël babandaki koyima-yima boye: « A, nani akopesa biso nyama ya kolia !*

5 A, soki tokanisi ndenge tozalaki kolia na mokili ya Egypte . . .

6 Sik'oyo, eloko ezali te, tókufi kaka na kolia biloko ezali kosila mikolo nyonso. . . .

Tuna bana:

 Nani abandaki koyima-yima mbala oyo ? (Bato ya bikolo ya ndenge na ndenge oyo ezalaki na kati na bango)

- Bazalaki koyima-yima pona nini ? (Nyama ya kolia ezalaki te.)
- Nzambe Azalaki kopesa bango Manne ya kolia. Boni, bazongiselaki Ye matondo? (Bongo te. Bayimaki-yimaki po balingaki bilei mosusu, lokola nyama.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali Koka-nisa elengi ya munoko.

Bana bayemba pe babina:

 Nzambe Apesi bango Manne Kasi balingaki kaka nyama.

4.4 Koyima-yima wana, Nzambe Azalaki na yango kanda, pe mawa esimbaki Moïse.

Tangela Bana:

 10 *Moïse ayoki bato bazali kolela, basangani mabota na mabota na minoko ya bandako na bango ya kapo. Yawe Nzambe Asilikaki mabe penza, pe Moïse, na mawa nyonso.*

Tuna bana:

 Ata koyima-yima ebandaki na bato ya bikolo ya ndenge na ndenge, esimbaki nani ? (Ba famille mingi)

- Koyima-yima oyo, Nzambe amonaki yango Ndenge nini ? (Kanda mingi)
- Motambwisi na bango Moïse, Amonaki yango Ndenge nini ? (Mawa esimbaki ye pona koyima-yima wana.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste oyo ezali kolakisa ndenge koyima-yima esimbaki bato nyonso. Mwana moko abanda koyima-yima boye, “Ah, nyama !” Mwana ya mibale alanda koyima-yima, tii tango oyo bango nyonso bakoma koyima-yima, “Ah, nyama !” Mwana ya suka asala lokola Moïse. Atali bango nyonso, bongo mawa asimba ye.

Bana bayemba pe babina:

 Moïse ayokaki mawa Po ete bazalaki koyima-yima.

4.5 Moïse alingaki kokufa pona pasi ya koyima-yima oyo bango bapesaki ye.

Tangela Bana sommaire oyo ya Kotanga 11:11-15:

Koyima-yima oyo epesaki Moïse pasi makasi, yango wana asambelaki Nzambe makasi. Na pasi na ye, abondelaki Nzambe po akufa na ye. Kasi wana ezalaki Nkembo na Nzambe te.

4.6 Na eyano ya kapo ya Moïse, Nzambe apesaka ye basali 70.

Tangela Bana sommaire oyo ya Kotanga 11:16-30:

 Nzambe Azalaki na mokano mosusu. Amonaki ete Moïse azalaki na bosenga ya lisalisi, po koyima-yima ya Moto nyonso ekweyaki te kaka na likolo na ye. Nzambe ayebisaki ye apona bampaka 70 oyo bakoki kosalisa ye na mosala ya kosalisa Bato ya Israël.

4.7 Nzambe atindaki pe bandeke lokola ba-soso ya zamba pona kolia.

Tangela Bana:

 31 *Yawe Nzambe atindaki mupepe makasi. . .Eyaki komema bandeke lokola basoso ya zamba, Akweyisaki yango na camp. . .na Pembeni nyonso, etondaki . . . wuta mboka pe na likolo pe etondaki... 32 Bango bato bazalaki kosala mokolo butu pe moi pe mokolo mobimba oyo elandi, pona kolokota bandeke yango...*

Tuna bana:

 • Pona Losambo ya Moïse, Nzambe Atindaki nini? (Bandeke lokola basoso ya zamba—mingi, mingi.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali kosimba basoso ya zamba mingi.

Bana bayemba pe babina:

 Basoso ya zamba, basoso ya zamba, basoso ya zamba lisusu! Tokolia! Tokolia!

4.8 Kasi Nzambe atindaki pe maladi makasi pona koyima-yima na bango, pe bato mingi bakufaki.**Tangela Bana:**

 33 *Kasi tango Bato ya Israël bazalaki nanu basilisi te na kolia nyama yango, Yawe Nzambe Asilikaki mabe penza; Atindelaki bango maladi ya makasi penza. 34 . . .esika wana bakundaki bato wana . . .*

Tuna bana:

 • Likambo nini oyo bazwaki likolo ya basoso ya zamba wana? (Nzambe Asilikelaki bango; Atindelaki bango maladi makasi.)

Bana basala bageste:

 Bana basala lokola bazali kolia basoso ya zamba; bango, maladi makasi esimba bango mbala moko.

Bana bayemba pe babina:

 O, Bato ya Israël,
Pona nini bozali koyima-yima ?
Ebongaki bosenga na Nzambe
Alingiki kosalela bino bolamu.

>|< Kosilisa Leson:

Nzambe azali pene kosalisa bato na Ye. Asalisaki Bato ya Israël tango basengaki lisalisa na Ye. Kasi Azalaki na esengo te na koyima-yima na bango, bongo Apesaki bango etumbu na likambo wana.

Boni, okanisi Nzambe Abongoli makanisi na Ye pona likambo oyo ya koyima-yima ? Bongo te. Soki bazali na pasi, Nzambe Alingi tosenga lisalisa na Ye, po ezali kopesa Ye Nkembo.

Kanisa bana, « Kosambela kaka, koyima-yima te ! (Ba repeter mbala 3.)

Devoir pona bakristu:

 Bino bakristu, Boni, bokoki kosala poso moko mobimba kozanga koyima-yima ? Ezali devoir nazali kopesa bino poso oyo. Soki pasi ezali, sambela Nzambe. Sima, zelá eyano na Ye, pe koba kaka kosambela, kasi koyima-yima te.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

 Kasi, soki opesi motema na Yesu nanu te, okomona pasi kosala devoir oyo, po Molimo na Nzambe Azali nanu kobika kati na yo. Ezali Ye moto azali kopesa bakristu makasi ya kosala oyo ekoki kosepelisa Nzambe.

Kasi Nzambe Alingi kopesa yo Molimo na Ye. Yesu aboyi te moto aya na Ye. Soki olingi koya na Yesu Lel'oyo pe kotiel ye motema, yaka kofanda awa [*Moniteur, lakisawapi.*] Sima ya Ecodim, po tosalisa yo.

Okoki kobenga Ye mbala nyonso na esika nyonso oyo ozali. Yebisa Ye ete ondimeli Ye, pe ete olingi kobongola motema. Ndi-ma masumu na yo pe senga Abikisa yo. Soki obengi Ye na motema na yo nyonso, Alaká ete Akoboya yo te.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 4

Leson 5. Totonga te Bakambi oyo Nzambe Atie. Miriam pe Aaron batongaki Moïse.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Leson oyo emonani na Kotanga 12.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Tokotosa Bakambi oyo Nzambe Atie likolo na biso ; tokotonga bango te.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

Ba-Ebré 13:17a

17 Bongo, botosa batambwisi na bino pe bôyòkelaka bango, po bango bato babatelaka bino. Mokolo ezali Nzambe akotuna Baloba ndenge oyo bazalaki kosala mosala wana... . .

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Komikitisa na Misu na Nzambe

O Bateli Munoko Nini Oloba (Kotanga Te !)

Ebale Moko (Verse 1 & 3)

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Nani asalaki poso moko oyo ayimaki-yimaki te ? Felicitation ! Bolanda bizaleli wana.

Revision:

† Na poso eleki, tomonaki ete Bato ya Israël, basalaki likambo nini ya mabe ? (Koyima-yima.)

† Na tango ya pasi, malamumu bayimaki-yimaki te, kasi basala nini ? (Kosenga lisalisa ya Nzambe.)

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Molakisi ya ndako-ya Mikanda aponaki Mazuzi pona kotala bana ya kalasi nyonso soki asengeli abima muke. Mazuzi asalaki makasi na kosala malamumu oyo molakisi asengaki ye kosala. Kasi bana mosusu bakangaki ye likunia. Babandaki kotonga ye. «Yo nani?» Batunaki ye. «Okanisi ete ozali moto

monene ? Ozali mokonzi likolo na biso? Wooo! Mokonzi! »

Epesaki Mazuzi pasi mingi na motema. Asengaki Molakisi ndenge Apesa ye mosala wana. Apesaki ye mawa.

Bana, Ndenge nini bokanisi Nzambe amonaki Kotonga na bango? Tomoni eyano na histoire na biso lel'oyo. Kotanga Mokapo 12.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 7:

5.1 Miriam pe Aaron Bazalaki Kotonga Moïse po abalaki Mwasi ya libota ya Kush.

Tangela Bana:

 Kotanga 12:1 Moïse Abalaki mwasi moko ya libota ya Kush, bongo Miriam pe Aaron bazalaki kotonga ye pona libala yango.

Tuna bana:

- Nani azalaki Kotanga Moïse ? (Miriam pe Aaron)
- Pona nini Bazalaki Kotonga ye? (Abalaki Mwasi ya libota ya Kush.)

Tuna bana oyo bakoli:

- Pona nini Kotanga ezalaki decourageant mingi pona Moïse ? (Po Miriam pe Aaron bazalaki bandeko na ye pe basali na ye.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste kolakisa ndenge bazali koyoka Bible na se ya motema tango moto azali Kotonga bango.

Bana bayemba pe babina:

 Miriam pe Aaron batongaki Moïse Kitoko te! Kitoko te !
O, mawa, mawa !

5.2 Nzambe Ayokaki ndenge batunaki boye : boni, Nzambe alobaki kaka na Moïse, kasi na bango pe te.

Tangela Bana:

2 Bazalaki koloba : «Yawe Nzambe Alobaki bobele na Moïse ye moko ? Alobaki na biso té? Bongo Yawe Nzambe ayokaki bango.

Tuna bana:

• Ndenge nini batongaki Moïse? (Boni, Nzambe alobaki kaka na ye, kasi na biso pe té?)

- Boni, oyoki mwa-likunia na ndenge bazalaki koloba? (Ee, likunia emonani lokola Moïse azalaki kozwa limemia koleka bango, to lokola bato bazali koyokela ye koleka bango.
- Nani ayokaki Kotonga na bango ? (Nzambe Ayokaki yango. Pe Ayokaki makamambo nyonso oyo tozali tozali koloba to kokanisa.)

Bana basala bageste:

Bana basala bageste lokola balembi mingi likambo ya Kotonga bato.

Bana bayemba pe babina:

Kotonga ya Miriam pe Aaron Nzambe ayokaki yango.

5.3 Nzambe Abengaka bango nyonso kokutana na ndako ya kapo.**Tangela Bana:**

4 Mbala moko Yawe Nzambe Alobaki na Moïse, Aaron pe Miriam : « Bino nyonso misatu, bokende na Ndako ya bokutani. » Bongo bango misatu bakei.

Tuna bana:

• Nzambe Abengaki Moïse, Aaron pe Miriam bakende wapi? (Na Ndako ya bokutani)

Bana basala bageste:

Bana basala lokola Moïse, Aaron pe Miriam bazali komema Ndako ya bokutani. Bazali na esengo mingi te na komonana.

Bana bayemba pe babina:

Nzambe Abengaki bango misatu Pona kolobela bango.

5.4 Nzambe Alobeli Moïse.**Tangela Bana:**

5 Yawe Nzambe akiti na kati ya likonzi ya mapata, ateleme na munoko ya Ndako ya bosantu pe Abengi Aaron pe Miriam ; bango mibale bapusani.

6 Yawe Nzambe Alobi na bango : « Boyoka ngai malamumu! Soki prophete azali na kati na bino, Ngai Yawe Nzambe na mimonisaka epai na ye lokola na Ndoto pe Nasololaka na ye na ndoto.

7 Kasi pona mosali na Ngai, Moïse ezala bongo té ; pamba té napesà libota na Ngai mobimba na maboko na ye.

8 Nasololaka na ye na ndenge moto asololaka na moninga na ye ; namimonisaka epai na ye na ndoto té kasi ye moko amonaka, tango nabimelaka ye. Bongo ndenge nini bokoki kotonga misali na ngai Moïse ?

Tuna bana:

• Nzambe amonanaka na Moïse na ya bokeseni nini na ba-prophete mosusu? (Ye Alobaka na ba-prophete na bilembo to na bandoto, kasi na Moïse, misu na misu, polele.)

- Question nini Nzambe Atunaki bango na suka ? (Ndenge nini bozali kobanga te na Kotonga-tonga mosali na Ngai Moïse ?)
- Nzambe amonaki Kotonga na bango Ndenge nini ? (Azalaki na yango esengo te ata muke.)

Bana basala bageste:

Bana basolula Ndenge nini Miriam pe Aaron bayokaki Maloba oyo ya Nzambe. (Na kobanga.) Bana basala bageste ya kobanga lokola bazalaki koyoka Nzambe.

Bana bayemba pe babina:

“Ndenge nini,” Nzambe Atunaki,
“Boyokaki kobanga te
Kotonga Mosali na Ngai, Moïse.
Kotonga-tonga ye ?”

5.5 Nzambe Asilikaki mabe penza, yango wana Akomisaki Miriam na lèpre.

Tangela Bana:

 9 Yawe Nzambe Asilikili bango pe Akei.
10 Tango lipata elongwe likolo ya ndako ya bosantu, Miriam azwi maladi ya maba, nzoto na ye mobimba etondi penza na yango, Aaron atali Miriam, amoni 'tè azwi maladi ya maba.

Tuna bana:

- Nzambe Apesi etumbu nini? (Miriam. Emonani ete azalaki moto oyo azalaki kopusa likambo wana.)
- Etumbu na ye ezalaki nini? (Maladi ya leper to ya mbala ezwaki ye.)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso batala na kokamwa lokola bamoni maladi ya lèpre ezwi Miriam.

Bana bayemba pe babina:

 O, Miriam,
Mawa, mawa na yo!
Maladi ya lèpre ezwi yo
Pona Kotonga na yo !

5.6 Aaron asengaki pardon pona bango mibale.

Tangela Bana:

 11 Bongo Moïse abondeli : ‘Ya solo, tosali mabe! Mokonzi, kopesa biso etumbu té na mabe oyo tosali. 12...
13 Bongo Moïse abondeli Yawe boye: ‘O Nzambe, nabondeli yo, bikisa ye!’

Tuna bana:

- Nani andimaki masumu pe asengaki pardon? (Aaron)
- Amonaki Kotonga na bango Ndenge nini tango wana? (Mabe pe buzoba)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso basala bageste lokola bazali kosenga Nzambe pardon.

Bana bayemba pe babina:

 Pardon, O Nzambe, pardon
Limbisa mabe na biso

5.7 Nzambe Andimaki kobikisa Miriam, kasi asengeli kotikala libanda ya camp mikolo 7.

Tangela Bana:

 14 Yawe Nzambe Azongisi: ‘Soki ezala té tata na ye . . . , Malamu, bálongola ye na mboka mikolo sambo! Bongo Sima bakozongisa ye lisusu. »
15 Boye balongoli Miriam na mboka mikolo sambo. Bato ya Israël balongwaki té na esika bazalaki, tii tango bazongisaki lisusu Miriam na mboka..
16 Sima, balongwe na . . .

Tuna bana:

- Nzambe ayebisaki ete esengelaki basala nini na Miriam pona maladi na ye ya lèpre ? (Bálongola ye na mboka mikolo 7)
- Esimbaki bango nyonso nzela nini kosala (Kosimba nzela, kolongwa na esika wana. Bango nyonso bazelaki tii Miriam azonga lisusu na mboka.

Bana basala bageste:

 Bana batanga misapi 7, mikolo oyo Miriam asalaki libanda ya mboka.

Bana bayemba pe babina:

 Bango nyonso bazelaki Miriam Mikolo sambo.

>< Kosilisa Leson:

Nzambe Ayokaki Kotonga ya Miriam pe Aaron, Ye pe, Azali koyoka kotonga na biso. Ayebisaki ndenge Asepelaki na yango te. Pe Apesaki etumbu makasi. Malamu biso bakristu, totonga te bato oyo bazali kosala makasi kotambwisa biso.

Tokoki kotia bango na kapo, tolakisa bango lozito. Oyo kosepelisa Nzambe.

Yemba nzembo oyo:

 O Keba Munoko Nini Oloba (Kotonga te !)

Devoir pona bakristu:

 Na poso oyo, Nasengi na bino bakristu kosala makasi komemia Bakambi na bino, kasi Kotonga bango te.

Verse ya koyekola:*Ba-ebéré 13:17a*

7a Bókanisa batambwisi na bino ya kala, baoyo bateyaki bino maloba ya Nzambe. Bókanisa bizaleli na bango, pe ndenge bakufaki...

Kabola bana na Biteni sambo. Eteni nyonso ya bana bakotelema pe bakoloba phrase moko ya verse. Bana nyonso bakoloba adresse. Sala bongo mbala misatu. Na suka, bango nyonso baloba yango nyonso.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Kasi soki otie motema na Yesu nanu te, yeba ete, suka to lifuta ya masumu ezali liwa. Tosali masumu, yango wana, toki kozwa liwa ya seko na seko. Kasi Nzambe Atindaki Mwana na Ye ya kitoko, Yesu Kristu, po Akufa na esika na

biso. Tango Akufaki, Nzambe Andi-maki Makila na Ye lokola lifuta ya masumu na biso. Soki tolobi “Ee,” na Yesu, Nzambe Akotanga Makila na Ye lokola lifuta oyo ekoki. Yesu pe Asekwaki na kufa. Lelo Akoki kobikisa yo soki okotia motema na Ye. Soki olingi kondima Ye lelo, tikala sima ya Ecodim, po tokoki kosalisa yo.

Soki Ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 5

Leson 6. Tondimela Maloba na Nzambe. Bato ya Israël batindaki ba Espion, Bato baboyaki kokota na Mboka ya Canaan.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 13-14.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Tosala makasi pona kondima pe kotosa Maloba na Nzambe.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

22 Bómikosa té! Bosalaka ndenge maloba ya Nzambe ezali kotinda; bóyoka yango biyokela té.

Yakobo 1:22

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Yoka Bible Bible, verse ya suka
Nandimela Bible, verse ya mitanu
Nani akotosa ?

II. Kosala Revision—**Kokoba Devoir ya Leson eleki:**

Na Leson eleki, topesaki bino bakristu de-voir ya Kotonga Bakambi te, kasi komemia bango. Nani akoyebisa biso ndenge nini eleki na poso oyo ?

Revision:

Na Leson eleki, tomonaki ete Miriam pe Aaron, bakulutu ya Moïse ya mama moko pe ye, **Bazalaki Kotonga** ye. Nzambe ayokaki yango, pe Azalaki na yango esengo te. Yango wana, Apesaki Miriam etumbu ya maladi ya lèpre mikolo 7. Sima, bana ya Israël bakobaki lisusu voyage na bango kokende na mboka ya Canaan oyo Alaka kala na bakulutu na bango.

III. Koteya Bana Leson oyo—**Kobanda leson:**

Lelo oyo, tokomona ndenge nini bakoya na mboka oyo Nzambe alakaki bango. Tango ekoki po bakota ! Ozali mokolo oyo bazelaki mikolo mingi. Nini ekosalema sik'oyo ?

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 8:

[*Moniteur, mbala nyonso oyo bandakisa ya Leson ezali mingi lokola oyo, tokoloba kaka mwa muke to ndambu na sommaire.*]

6.1 Nzambe ayebisaki Moïse kotinda bato kotala mboka na liboso ya kokota.**Tangela Bana :**

1 Yawe Nzambe Alobi na Moïse ete:
2 Tinda bato bakende kotala mboka ya Canaan oyo Napesaki Bato ya Israël. Ekolo moko na moko ekopona moto moko na kati ya ba Chef.

Tuna bana:

• Nzambe ayebisaki Moïse kopona bato, moko ya mabota nyonso, kusala nini ? (Kotala mboka oyo Nzambe alakaki kopesa bango.)

Bana basala bageste:

Mwana moko asala lokola Moïse na mwa-scenette. Pe aloba lokuta 12, moko ya ba-lokuta na nyonso, kokende kotala mboka.

Bana bayemba pe babina:

Moïse atindaki bato
Kokende kotala mboka
Moko ya mabota nyonso !

6.2 Moïse atindaki bato 12—moto moko ya mabota nyonso, bapesaki ba-rapport ya ndenge nini? (Mibale.)**Tangela Bana:**

17 Tango Moïse atindi bango, alobi:
« Bókotela na mboka wana na epai ya se . . .
18 Bótala ndenge yango ezali pe soki bato bafandaka kuna . . .

Tuna bana:

• Nini ezalaki mosala ya Moïse apesaki na bato 12 oyo bakende ki kotala mboka ? (Kopesa rapport oyo soki ezalaki Ndenge nini)

Bana basala bageste:

Bana basala bageste lokola bazali Moïse azali koyebisa bato 12 kokende na mboka ya Canaan.

Bana bayemba pe babina:

Moïse atindaki bato
Kotala mboka ya Canaan.

6.3 Batalaki mboka ya Canaan mikolo 40, bongo bazongaki.**Tangela Bana:**

21 Bango, bakeyi kotala mboka ya Canaan; banda na . . .
23 Na sima, bakeyi na . . . kuna bakati etape moko yo ezalaki ná ba-mbuma ebele ya vinu pe kisuka ya vinu. Bazongaki na yango na mapeka oyo babongisaki pe bato mibale bamemi yango babuki pe ba-mbuma ya grenade pe ya fige.

Tuna bana:

• Basalaki mikolo boni na mboka ya Canaan? (Mikolo 40)
• Babukaki pe moko ya nini? (Ya ba-mbuma ya vinu monene. Esengaki bato mibale bamema yango na mapeka na bango.)

Bana basala bageste:

Bana basala bageste mibale-mibale lokola bazali kokata etape monene ya ba-mbuma ya vinu, bazali komema yango na mapeka na bango na mwa pasi po ezali kilo.

Bana bayemba pe babina:

Batalaka mboka
Mikolo tuku minei.
Pe Bazongaki
Biloko ya malamau.

6.4 Bazongisi rapport ya ba-mbuma. Kaka Caleb andimaki ete ba kókota.**Tangela Bana:**

25 Sima ya mikolo tuku minei . . . basilisi kotala mboka, yango pe bazongaki.
26 Bayei epai ya Moïse, Aaron pe lisanga mobimba ya Israël . . . bayebisi bango makambo nyonso oyo bango bamonaki, pe Balaksi bango ba-mbuma ya mboka yango.
27 Balobi na Moïse boye: ‘Tokendeki na mboka oyo otindaki. Ya solo, kuna bato bazali kotonda mikolo nyonso na mafuta na nzoi pe miliki ya ngombe: tala ba-mbuma ya mboka yango.

28 *Kasi, bato oyo bafandi kuna bayebi kobunda. Ba ville na bango ezali minene, pe ezingamá pe ba-mur ya makasi penza. Tomonaki kutu pe bato ya mbinga mobali Anak.*

29 *Ba-Anakite bafandi na epai... Ba-Hitite.....ba-Jebuzite...ba-Amorite....pe ba-Canaanite.....*

30 *Caleb apekisi bato oyo bazalaki Kotombokela Moïse ; Alobi : "Tokende! Tokokóka kobunda pe tokobótola mboka yango!"*

31 *Kasi, bato oyo bakendeki ná ye balobi : "Tokende! Tokolonga pe tokobotola yango."*

33 *Tomonaki kutu bambinga mibali ya libota ya Anak; liboso na bango tozalaki komonana lokola mabanki. Bango bazalaki pe komona biso kaka bongo."*

Tuna bana:

- ?** Liboso, rapport ezalaki ete mboka to mboka ezalaki Ndenge nini? (Ya malamu pe biloko mingi ya kolia)
- Kasi nini ezalaki pasi oyo bango bamonaki kuna? (Bato ya makasi, bamboka minene pe ya ba-lopangu ya makasi, bato minene-minene pe ya milai-milai)
- Nani kaka moto moko alobaki ete bango bakoki kobótola mboka yango? (Caleb alóbaki ete bakoki kosala yango.)

Bana basala bageste:

 Bana basala mwa-scenette ya bageste kaka. Tia moto moko kozala Caleb. Pe sala bageste ez'opesa konzo. Bana mosusu basala lokola bato 10 mosusu oyo bazalaki kobanga na kokota. Basala bageste Na kobanga. [Moniteur, tokomona Sima ete Josué pe Andimelaki Nzambe, ye pe andimaka ete bakoki kobótola na nguya na Nzambe.]

Bana bayemba pe babina:

 Caleb asalaki malamumu Andimelaki na Nzambe.
O esengo na ye.

Kasi, kaka ye Andimelaki,
O mawa na Israël.

6.5 Bato nyonso balelelaki Moïse. Balin-gaki kozonga na Egypte.

Tangela Bana:

- 1 *Bato nyonso ya Israël bazalaki koganga pe kolela.*
- 2 *Bazalaki koyima-yima pona Moïse pe Aaron bazalaki koloba boye : "Ah, soki tokufaka na Egypte, to awa na esobe ya zelo na zelo oyo, mbele malamumu!"*
- 3 *Pona nini Yawe Azali komema biso na....?*
- 4 *bongo balobani bango na bango: "Tópona mokonzi mosusu pe tózonga na Egypte."*
- 5 *Sik'oyo Moïse pe Aaron bakweyaki ilongi na se na misu lisanga mobimba ya Israël.*

Tuna bana:

- ?** Pona nini Bato bazalaki kolela ? (Po bandimaki bato 10 oyo balobaki ete ndenge ya kokóta ezalaki te.)
- Bazalaki na kanda na nani ? (Na Bakambi na bango, Moïse pe Aaron)
- Bakanisa kosala nini? (Kotia moto mosusu Motambwisi, kozonga na Egypte)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste kolakisa ndenge bazali kolela.
« Mawa ! Tokoki kokóta te ! Tozonga na Egypte ! »

Bana bayemba pe babina:

 Bandimelaki Nzambe te,
Alaki bango mboka.
Kasó kokóta te.

6.6 Josué pe abondelaki bango na kondima Nzambe, bongo bakóta mboka ya Ca-naan.

Tangela Bana:

- 6 *Kasi na kati ya bato oyo bakendeki kotala mboka, Josué . . .pe Caleb . . .*
- 7-8 . . . *alobaki na bato nyonso ete: "Mboka oyo tokei kotala ezali mboka ya*

kitoko penza. Ezali monene, ezali pe na biloko mingi ya malamumu ya kolia. Nzambe ...Akópesa biso yango.

9 Eloko moko, tokoki kosala te ezali kotombokela Yawe Nzambe; Tobanga pe te bato ya mboka wana. Tokolonga bango na mbala moko... Yawe Nzambe azali na biso ; Bongo bobánga bango te.”

Tuna bana –

Niveau Primaire:

- ?** Pona nini Josué pe Caleb balobaki ete bakoki kobótola mboka? (Po Nzambe Azalaki na bango.)
- Babondelaki bato kosala nini te ? (Kotombokela Yawe Nzambe. Soki baboyi kokóta yango ekozala lokola Kotombokela Nzambe,) Josué.

Niveau Secondaire:

- ??** Pona nini okotombokela Nzambe Soki baboyi kokóta? (Po Nzambe alakaki bango mboka wana wuta kala. Yango wana, koloba ete bakoki kobótola yango te ekozala ete bandemeli te bilaka na Nzambe.

Bana basala bageste:

 Bana nyonso basala bageste pe baloba lokola Josué ná Caleb. Baloba ete, “Tokoki kokóta yango. Nzambe ekosalisa biso. Pe alaki biso mboka wana. Kaka kondimela Maloba na Nzambe.”

Bana bayemba pe babina:

 Bakóki kobótola mboka
Po Nzambe alakaki yango.
Kaka batia motema
Na Maloba na Ye.

6.7 Nzambe Asilikaki po Balingaki te kokóta. Kasi Moïse asambelaki bango Nzambe, yango wana Nzambe Abomaki bango te.

Tangela Bana:

 10 Lisanga mobimba elobi ‘tè bóboma Josué pe Caleb na mabanga ; kasi na mbala moko mokano Yawe emonani na

miso ya bato ya Israél, na kati ya Ndako ya Bokutani.

11 Yawe alobi ‘tè báboma na Moïse: ‘Tii tango nini bakózala kondima ngai tè, ata nasali makamwisi yo ezali kolakisa bango polele makasi na ngai?

13 Kasi Moïse azongiseli Yawe: ‘Bato nyonso ya Egypte bayokaki ‘tè yo moto obimisaki bato oyo epai na bango na makasi na yo,

19 O Yawe, limbisa mabe ya bato na yo, lokola boboto na yo ezali monene, ndenge olimbisaki mabe na bango na Egypte tii sik’oyo.’”

20 Bongo Yawe azongisi, ‘Nalimbisi mabe na bango ndenge osengi.

Tuna bana:

- ?** Bato balingaki kosala nini na Josué pe Caleb pona koloba maloba ndenge bakóki kobótola mboka wana? (Balingaki koboma bango na mabanga.)
- Nini esimbaki attention na bango po baboma bango te ? (Nkembo na Nzambe oyo emonanaki na Ndako ya bokutani.)
  - Ndenge nini Nzambe amonaki bato oyo balingaki kokóta na mboka te ? (Ye Asilikilaki bango.)
  - Nani asengaki na Nzambe Alimbisa bango ? (Moïse)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali na kanda, balingi koboma Josué pe Caleb na mabanga. Mbala moko, bamoni ete Nkembo na Nzambe ekiti likolo na Ndako ya bokutani, yango wana, batiki mabanga na bango tango batali Nkembo wana.

Bana bayemba pe babina:

 Nzambe Asepelaki te
Po bandimelaki Ye te

6.8 Nzambe Apesi bango etumbu.

Tangela Bana:

 21 Lokola na zali Yawe ya bomoi, ...nakati seleka ‘tè.....
22-23...moko te kati na bango... Pam-ba té, atako bamonaki loku-

Guide ya leson pona na moniteur

mu...bazalaki komeka ngai mbala na mbala, pe koboya Maloba na ngai...na kati ya baoyo bazalaki kotshiola ngai, moto moko té akomona mboka yango...
 30 . . .longola bobele Caleb
 32 Bokokufa awa na mboka oyo ya zelo na zelo.
 33 Kasi bino, bokokufa na esobe oyo.
 36 Bato wana oyo Moïse atindaki kokende kotala mboka . . .
 37 . . .po tango bazongi balobaki maloba mabe...Bakufaki na mbala moko.
 38 ...bobele Josué pe Caleb batikalaki na bomoi.

Tuna bana:

?•Etumbu nini Nzambe Apesi na baoyo Bandimaki té bilaka Oyo Apesaki bango pona mboka? (Bato 10 oyo bakendeke kotala mboka, bango nyonso bakufaki mbala moko na maladi. Bato mosusu, Nzambe akangaki bango nzela kokota na mboka. Batambolaki bambula 40 lisusu na esobe ya zelo na zelo, bango nyonso bakufaki.)

Bana basala bageste:

Bana batanga misapi na bango na 40-10, 20, 30, 40. Bato bakóki kotambola na esobe ya zelo bambula 40 lisusu.

Bana bayemba pe babina:

Batambolaki na esobe
 Tambolaki pamba
 Nyonso po Bandimaki té
 Maloba na Nzambe.

>|< Kosilisa Leson:

Nzambe alakaki kala na bakulutu ya liboso ya Israël ete Akopesa bango mboka ya Canaan. Pe alaki yango lisusu pe lisusu. Tango bato 12 bakendeke kotala yango, Apesaki occasion malamumu oyo bakoki kondima ete Nzambe Akokókisa oyo alakaki ye. Kasi bandimaki Ye te. Rapport ya Josué pe Caleb, ekendeke nzela moko pe Maloba na Nzambe oyo Alobaki wuta kala, kasi bato bandimaki yango te. Yango wana, Nzambe aboyaki ete tango wana, bakota mboka oyo Nzambe Alingaki kopesa bango. Etumbu

makasi—kotambola na esobe bambula 40 lisusu, na tango bato nyonso bakufaki, baoyo Bandimaki té Maloba na Nzambe. Bana, Nzambe Azali koloba na malakisi. Pe basalaka oyo Alakaka. Malamumu tondima Maloba na Ye.

Verse ya Koyekola:

22 *Bómikosa té! Bosalaka ndenge maloba ya Nzambe ezali kotinda; bóyoka yango biyokela té.*

Jacques 1:22

Bana batanga yango mbala mibale. Mwana moko alimbola ete Bato ya Israël bazalaki koyoka Bible pamba, ezalaki komikosa.

Sima, kobola ba phrase mibale. Bana mibali baloba phrase ya liboso, pe bana basi phrase ya mibale. Sala yango mbala mibale. Sima, kobalola yango pe bana basi baloba phrase ya liboso pe bana mibali phrase ya mibale. Na suka, bango nyonso baloba yango.

Devoir pona bakristu:

Lel'oyo Maloba na Nzambe emonani na kati ya Bible. Devoir ya nazali kopesa bino bakristu poso oyo, kotanga to koyoka mikolo nyonso Maloba na Nzambe, baloba makasi kondima na bango na koyoka Bible. Lokola kokota ya Israël na mboka ya boyokani ya Caleb pe Josué emonana-ki ete bango bandimaki kokota mboka Canaan po bango bazabaki ndenge Nzambe alakaki kopesa bango mboka wana. Ndenge moko, kondima na bango ekomonana na ndenge okotosa oyo oyoki na Maloba na Nzambe.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Soki nanu obiki te, Maloba na Nzambe ezali kolakisa biso Ndenge nini tokoki kobika. Loba maloba oyo: « *Solo soki ondimi yango na kati ya motema na yo, pe soki olobi yango na miso ya bato, Nzambe akokómisa yo bosembo pe akobikisa yo.* » (Rome 10:9)

Kanisa bilaka oyo Nzambe Apesi: OKOBIKA. Esengo! Boni, osili kobika na motema na yo? Soki olingi kosolola

makambo oyo po tosalisa yo, oyebi ete obiki, tikala sima ya Ecodim. Tokozala na esengo ya kosalisa yo na komona nini Maloba na Nzambe Elobi.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 6

Leson 7. Totosa Bakambi oyo Nzambe Atie. Koré asalaki rebellion ya kobundisa Moïse.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 16.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Totosa Bakambi oyo Nzambe Atie likolo na biso pe tosambela bango Nzambe ; totomboka ezali te.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:
(Verse Ndenge moko na Leson 5)

Ba-ebéré 13:17a

17 Botosaka batambwisi na bino pe bókoyekolaka bango, po bango bato babatelaka bino. Mokolo ezali Nzambe akotuna bango ndenge bazalaki kosala mosala wana....

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Komikitisa na Misu na Nzambe

O Keba Munoko nini oloba (Kotonga te !)

Sambela Bakambi na Nzambe

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Na poso eleki, tosengaki bino bakristu na kosala makasi na koyoka Bible mikolo nyonso, bongo bondima pe botosa nyonso oyo boyokaki. Nani akoyebisa biso Ndenge nini asalaki yango Na poso eleki ?

Revision:

† Na Leson eleki, tomonaki ete Bato ya Israél ba rater makasi. Ba ba-rater nini? (Bakokóta na mboka Canaan oyo Nzambe alakaki bango.)

† Pona nini ba-rater? (Bazalaki kobunda, pe Bandimaki té bilaka ma Nzambe oyo Akosalisa bango.)

† Etumbu nini Nzambe Apesi ? (Bakotaki te tango wana, bazalaki kotambola pam-ba-pamba na esobe ya zelo na zelo bambula 40 lisusu. Tii, Bakambi nyonso bakufaki na maladi kaka esika wana.)

† Bato mibale oyo bandimaki ezalaki banani, yango wana Nzambe Alobaki ete bakobika tii tango oyo bakokota na mboka na bango? (Josué pe Caleb)

III. Koteya Bana Leson oyo --

Kobanda leson:

Mbala mingi soki tokwei, tolingi te kondima yango, kasi tolingi kofunda moto mosusu. Bato ya Israél pe basalaki yango. ba-rater kokota na mboka ya elaká na bango, po Bandimaki té Maloba na Nzambe oyo elobi ete Akozala na bango, Akopesa bango yango. Bango moko basalaki mabe. Kasi bafundaki nani na makambo wana ? Tomoni eyano na Kotanga Mokapo 16.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 7:

7.1 Koré pe bakulutu mosusu batombokelaki Moïse koloba ete Amitomboli Komitia liboso ye moko.

Tangela Bana: *Kotanga 16:1-3*

 1 Levite moko kombo Koré . . Amitombolaki-ye moko ; ye pe Dathan pe Abiram . . .pe On . . .

2 bazalaki Kotombokela Moïse. Bakulutu kama mibale na tuku mitanu (250)... bayaki kosangana na bango pona Kotombokela Moïse.

3 bayaki kozinga Moïse ná Aaron,. balobi : « Ya solo, bokomi kolekisi nde-

lo. *Biso nyonso tozali ... bato na Nzambe . . . Baponaki nini bozali kondima ete boleki bato mosusu ...na mutuya ? »*

Tuna bana:

- ?** • Bato oyo Koré, Abiram pe Oni, Bazalaki Kotonga Moïse na nini? (Koloba ete azali komimona lokola aleki bato mosusu na bosantu to na mutuya.)
- Pona nini okanisi ete bamonaki nde yo wana? (Kaka likunia po Nzambe atié ye Motambwisi.)

Bana basala bageste:

Bana bakanga elongi ya kanda lokola Koré pe baninga na ye.

Bana bayemba pe babina:

Koré Atunaki Pona nini Moïse azalaki Motambwisi. Pona nini biso nyonso te ? Kotombola, kotombola, kotombola. Ah !

7.2 Moïse abengaka bango na komeka kotala soki nani Nzambe Aponaki lokola Motambwisi.**Tangela Bana: 14 :4-8**

4 *Tango Moïse ayokaki bongo, akweyaki ilongi na mboka, asambelaki Nzambe.*

5 *bongo alobaki na Koré pe bato na ye boye: « Lobi na tongo, Yawe Nzambe Akozala na biso (Aponi nani.)*

6 . . . *Bozwa (biloko bozali kosalela na bonganga na bino)*

7 *... tokotala soki nani moto Yawe Nzambe akopona . . . »*

8 . . . *Boyoka . . .*

9 *...boni, ezali eloko ya muke yango wana Nzambe ya Israël Aponaki bino na kati ya Bato ya Israël . . . kosala mosala ya Ndako ya bokutani . . . ?*

10 . . . *bongo likolo na yango, bozali kosenga lisusu mosala ya kinganga-Nzambe ?*

11 *...bozali Kotombokela Yawe Nzambe!*

Tuna bana:

- Bazalaki Kotonga kaka Moïse te, kasi nani lisusu ? (Aaron lokola nganga-Nzambe)
- Moïse ayebisaki bango komema nini liboso na Nzambe ? (Biloko oyo basalaki na bonganga na bango.)
- Kotonga Bakambi ndenge bazalaki kosala, ezalaki kaka koyima-yima te, kasi pe ezalaki nini ? (Kotombokela Nzambe)

Bana basala bageste:

Bana basala bageste lokola bazali Moïse azali kosambela Nzambe pona kotomboka oyo Koré pe baninga na ye bazalaki kosala.

Bana bayemba pe babina:

Bozalaki Kotombokela Yawe Nzambe!

7.3 Dathan pe Abiram baboyaki koya; bakobaki na Kotomboka na bango.**Tangela Bana:**

12 *Sik'oyo Moïse atindi bato po babenga Dathan pe Abiram, kasi bapesaki eyano ete . . .*

13 *“Ya liboso, obimisaki biso na mboka ya Egypte . . . pona koya koboma biso awa na mboka ya zelo na zelo. Boni, ekoki te? Bongo sik'oyo, olingi lisusu kokoma Mokonzi na biso na mutu makasi?”*

14 *...Tozali koya te !”*

Tuna bana:

- Ndenge yo Dathan pe Abiram bolobaki na Moïse, Boni, ezalaki lozito, to lozito te? (Lozito te. Ezali lizito te ete bato bazali kotomboka na Bakambi to bakulutu.)
- Bamonaki ete Moïse moto Akanga bango nzela ya kokota na mboka oyo Nzambe alakaki kopesa bango. Bazalaki kobosana nini? (Ete bango moko bato boboyaki kokota, po bandimaki Nzambe te.)
- Tango Moïse abengaki bango, Bazongisi nini? (Tokoya te.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali koya tango Moïse abengaki bango.

Bana bayemba pe babina:

 Baboyaki koya
Tango Moïse abengaki bango.
Lozito te, lozito te.

7.4 Moïse abengaki bango nyonso.**Tangela Bana:**

 16 Moïse alobaki na Koré ete: « Lobi yo pe bato na ye ...boya kotelema na misu na Yawe Nzambe.

17 Moto nyonso esengeli azwa (biloko ya bonganga na ye) ...na liboso na Yawe Nzambe.

18 . . . Moïse pe Aaron bango pe baya.

19 Sik'oyo, ...Yawe Nzambe ayaki komonana na misu ya bato nyonso.

Tuna bana:

 Moïse ayebisaki Koré pe bato na ye nini kosala? (Komema biloko ya bonganga na bango liboso na Nzambe lobi.)

- Nini emonanaki na misu ya bato nyonso? (Nkembo na Nzambe)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali bato mosusu ya camp oyo bazali kotala bato oyo 250 bakendeki na Ndako ya boku-tani po Nzambe Alakisa soki nana Aponaki pona kozala nganga-Nzambe to te. Bazali kozela, kotunana bango na bango. Nini ekosalemaki.

Bana bayemba pe babina:

 Bino oyo bokanisi ete Nzambe Aponi yo,
Boya kotelema
Liboso na Nzambe.
Bato nyonso bakomona soki Nzambe Aponi yo.

7.5 Nzambe ayebisaki bato kolongwa, bafanda Pembeni te na ba-tenta ya bato oyo batambwisaki rebellion.**Tangela Bana:**

 20 Yawe Nzambe Alobaki na Moïse pe Aaron ete:

21 « . . .longwa na kati ya bato oyo, Nazali koboma bango sik'oyo. »

25 . . . Moïse alobaki na Bato ya Israël ete : “Bolongwa Pembeni na . . . nten-ta ya bato oyo ya masumu ...

27 bongo bato balongwaka Pembeni na bandako ya Koré, Dathan pe Abiram. . .

Tuna bana:

 Pona nini Nzambe ayebisaki Moïse pe Aaron balongwa na Koré, Dathan pe Abiram? (Nzambe Akati koboma bango.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali kolongwa na esika oyo ezalaki Koré, Nathani pe Abiram.

Bana bayemba pe babina:

 Longwa ! Longwa !
Etumbu ya Koré ezali koya !
(Yemba Ndenge moko pona Dathan pe ya Abiram)

7.6 Moïse alobaki ete soki mabele efongwami komela bango, ekolakisa ete ya solo Nzambe abengi ye lokola Motambwisi.**Tangela Bana:**

 28 Moïse alobaki na bato ete: « Sik'oyo, bokomona ndenge, ya solo Yawe Nzambe atindaki Ngai . . . .bokoyeba pe ete Nazali kosala . . . .te mokano na Ngai moko.

30 . . . soki Yawe Nzambe Asali . . . na ndenge mabele ekofongwama pona komela bato oyo pe biloko na bango nyonso. . . boye bokoyeba ete bafingaki Yawe Nzambe.”

Tuna bana:

 Elemba nini ekolakisa ete Nzambe Aboyi bato oyo bazalaki Kotombokela Moïse, kasi Aponi Moïse ya solo? (Mabele ekofongwama, Ekomela bango.)

Bana basala bageste:

Bana basala bageste lokola kobanga ya bato oyo bazali koyoka Maloba oyo.

Bana bayemba pe babina:

Soki mabele efongoli

Ekolakisa

Batomboki

Batombokeli Nzambe.

7.7 Esalemaki ndenge Moïse alobaki, Etumbu na Nzambe ezwakwi bango.**Tangela Bana:**

31 Tango Moïse Asilisaki na koloba, bongo mabele epasukaki na se ya makolo ya Dathan, pe Abiram;

32 Efungwamaki, Emelaki bango . . . pe bato ya Koré, pe biloko na bango nyonso.

34 Bato wana kama mibale tuku mitano baoyo (bamemaki biloko ya bonganga na bango liboso na Nzambe), Yawe Nzambe atindaki móto, Etumbaki bango.

Tuna bana:

Nini ezalaki suka ya bato oyo batombokaki, batombokeli Nzambe ? (Mabele epasukaki, Emelaki bango ná biloko na bango nyonso.)

- Nini azalaki suka ya bato 250 oyo batombokaki, baboyaki Aaron lokola Mokonzi ya Bangana-Nzambe ? (Nzambe atindaki móto; Etumbaki bango.)

Bana basala bageste:

Bana lakisa bageste lokola bato oyo bamonaki etumbu oyo Nzambe apesaki batomboki.

Bana bayemba pe babina:

Mawa, mawa

Kotombokela Nzambe.

Malamu komemia

Bakambi oyo Nzambe Atie.

>|< Kosilisa Leson:

Histoire moko ya mawa ! Nyonso po bato batombokelaki Bakambi oyo Nzambe Atie.

Mosala na bango—Moïse pe Aaron, ezalaki makasi pe pasi. Nzambe Alingaki ete batosa Bakambi Ye Atie, esengeli kolanda bango na lozito. Biso pe lel'oyo, Bible ezali kola-kisa biso ete tozala batomboki te, kasi Toto-sa Bakambi oyo Nzambe Atie likolo na biso.

Verse ya Koyekola:

Bana baloba verse oyo lisusu: *Ba-ebéré 13:17a*

17 Botosaka batambwisi na bino pe bóyokelaka bango, po bango bato babatelaka bino. Mokolo ezali Nzambe akotuna bango ndenge bazalaki kosala mosala wana...

Bana oyo balati bacouleur ndenge na ndenge baloba boye: Ndakisa, Baoyo balati moindo, etc. Sima, bana bameka koloba yango moko-moko.

Devoir pona bakristu:

Bino oyo boyebi Yesu déjà lokola Mobikisi pe Mokonzi na bino, devoir nazali kopesa bino poso ozali kosala makasi komemia bakonzi oyo Nzambe Atie likolo na bino. Bakonzi to Bakambi, ezali Moto nyonso oyo Nzambe Apesi bokonzi ya kokonza to kotambwisa. Bato bazali lokola banani pona biso ? (Baboti, Bakakisi ya Classe, ba-pasteur, Mokonzi ya mboka, bakonzi ya l'Etat, etc.)

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Boni, olingi koyamba Yesu lokola Mobikisi na yo?

Soki oyambi Ye nanu te,

yeba ete soki okufi kozanga koyeba Ye, etumbu ya koleka pasi ezali kozela yo. Kasi Nzambe Alingi te kopesa yo etumbu. Alingi koyokela yo mawa, soki okobongola motema, otika nzela ya masumu, pe ondimela na Mwana na Ye Yesu Kristu. Soki ozali na bosenga ya lisalisi pona kotia motema na Yesu, Tokozala awa Sima ya Ecodim lel'oyo pona kosalisa yo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya

mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

=SUKA YA LESON 7

Leson 8. Tondima mabe na biso. Bato bazalaki lisusu na kanda ná Moïse, yango wana Nzambe Atindaki maladi, pe nzete ya Aaron ebotaki mbuma pona kolakisa nani Nzambe Aponi.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 17:6-26.

Moniteur, bongama liboso:

Na Koteya Leson, Okozala na bosenga ya banzete oyo moto akoki kosalela pona kotambola, pe nzete moko ozali na makasa, baffleur, pe ba-mbuma na yango. Okozala pe na bosenga ya mesa moko.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Tondima mabe na biso pe senga Nzambe kozongisa biso na nzela. Tozala na kanda na Nzambe to na moto mosusu te pona makambo ya buzoba oyo biso moko tosali.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya: Batoli 19:3

Soki moto amitie na nzela ya mabe na buzoba na ye moko, akómaka koyokela Yawe kanda.

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Komikitisa na Misu na Nzambe Na’koya na Nzambe na lolendo te (Verse ya mibale—Na’kondima Mabe Nyonso oyo Nasala)

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Devoir topesaki bino bakristu na poso eleki ezalaki komemia Bakambi oyo bazali na bokonzi likolo na bino. Nani akoyebisa biso Ndenge nini asalaki yango ?

Revision:

Na ba-Leson na biso, Bato ya Israël bazalaki kokweya na lisumu moko lisusu pe lisusu. Lisumu nini wana ? (Ee, koyima-yima, pe nzela moko, Kotonga Bakambi oyo Nzambe Apesa biso bango.) Nzambe Apesaki bango ba-etumbu makasi. Lel’oyo tokomona soki ya solo bazwi mayele na makambo wana to te.

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Nayoka histoire ya mwana na kombo Makambo. Mokolo moko, azalaki kosakana. Pe amitunaki ete, “Ndenge nini ekozala kozala na kati ya móto? Bongo, apumbukaki, akweyaki na móto. Epesaki ye pasi mingi. Kasi Sima ya mikolo, asalaki yango lisusu. Pasi mingi lisusu. Poso elongwaka, pasi ya koloba te mikolo mingi. Boni, bokanisi ete akosala yango lisusu? Kasi ye matoyi mangongi.

Bokoki koloba ete Bato ya Israël pe bazalaki matoyi mangongi. Mbala mingi, bayimaki-yimaki, batongi Bakambi na bango. Ata Nzambe asalisi bango na makambo mingi, Bakanisaki te kosenga lialisa na Ye. Nzambe Apesaki bango etumbu makasi. Boni, bakoyekola, to bakolanda kaka matoyi mangongi na bango ?

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 8:

8.1 Bato Bazalaki Kotonga Moïse pe Aaron ete babomi bato na Nzambe.

Tangela Bana: Kotanga 17:6

 16 Na mokolo oyo elandaki, bato nyonso ya Israël bayimelaki-yimelaki Moïse pe Aaron ete: « Bobomi bato ya Yawe Nzambe ! »

7a ...Bato ya Israël bazalaki kozinga Moïse pe Aaron pona koyimela-yimela bango. . .

Tuna bana:

- Pona nini Bato ya Israël bazalaki koyima-yima mbala oyo? (Po bakanisi ete ezali Moïse ná Aaron bato babomi bato.)
- Ya solo ezalaki bango te, kasi Nzambe moto Abomaki bato. Pona nini? [Kanisa Leson eleki.] (Nzambe Abomaki bango po bakobaki kaka kotomboka.)

Bana basala bageste:

 Bana baloba bango na bango ete, « Koyima-yima ezali mabe. Kotombokela, Nzambe Alingaki yango te. »

Bana bayemba pe babina:

 Soki Nzambe Apesi yo etumbu, Kofinga Ye te
Yo moko osali mabe.

8.2 Nzambe alakisaki kanda na Ye na baoyo bazalaki Kotonga Bakambi ‘Ye alobi.**Tangela Bana:**

 Kotanga 17:7b
Kasi tango batali na epai ya Ndako ya bokutani, bongo bamonaki na mbala moko ete lipata ezipi Ndako-Nzambe, Mokano na Yawe Nzambe emonani.
8 Bongo, Moïse pe Aaron bakei liboso ya Ndako ya bokutani,
9 Pe Yawe Nzambe Alobi na Moïse :
10a « Bolongwa na kati ya lisanga ya bato oyo. Nakosilisa bango na mbala moko ! »

Tuna bana:

- • Pona nini Bato bazalaki kuziunga Moïse ná Aaron? (Pona koyimela-yimela bango.)
- Boni, Nzambe azali na esengo to na kanda pona koyima-yima na bango? (Kanda po ete Alingi koboma bango.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste ezali kolakisa ete lipata ezalaki kokita, kozipa Ndako ya bokutani.

Bana bayemba pe babina:

 Soki Nzambe Apesi yo etumbu, Kofinga Ye te!
Yo moko osali mabe.

8.3 Moïse pe Aaron basambelaki bango Nzambe, pe Ayebisaki Baloba akokanga maladi oyo Nzambe Azalaki kotinda pona koyima-yima ya bato.**Tangela Bana:**

Kotanga 17:10c – 14

Moïse to Aaron bakweyaki bilongi na sé,

11 Pe Moïse alobi na Aaron: “Yawe Nzambe Asikeli lisanga, pe maladi esi ezwi bango. Kamata mbabola na yo, tia makala ya móto oyo euti na mesa ya mabonza, pe sopa malasi likolo na yango. Mema yango noki epai na Baango pona kosengela bango bolimbisi ya masumu.”

12 Aaron asali ndenge Moïse alobaki. Akei mbangu epai ya bato oyo ya maladi ya mabe esi ebandi kozwa, atumbi malasi pe asengeli lisanga mobimba bolimbisi ya masumu.

13 Atelemi na kati-kati, bato oyo bakufaki epai pe baoyo bazalaki nanu na bomoi epai. Bongo maladi mabe esili.

14 Bato oyo bakufaki bazalaki 14,700, kotanga té bato ya Koré oyo bakufaki liboso.

Tuna bana:

- • Moïse ayebisaki Aaron kozwa nini, kokende na kati ya bato ná yango? (Kozwa elembo ya lakisaka ete Nzambe Alimbisi bato.)
- Nzambe Abandi déjà kotinda etumbu Ndenge nini? (Na maladi makasi)
  - Tango Aaron abalaki biloko ya Moïse, alakisaki ye kosala nini? (Maladi esilaki.)

Bana basala bageste:

 Bana basala lokola bazali Aaron, bazali kosimba eloko moko, bazali kotambola na kati ya bato ná nzungu

Bana bayemba pe babina:

 Nzambe alakisaki nzela oyo etumbu ekoki kosila.

8.4 Nzambe ayebisaki Moïse ete mabota nyonso batia banzete ya kibokonzi na bango liboso ya Sanduku ya boyokani na Ndako-Nzambe.

Tangela Bana:

 Kotanga 17:16- 19 Yawe Nzambe Alobi na Moïse:

17-18 Loba na bana ya Israël ete bachef ya bikolo ya Iraél bapesa yo banzete zomi na mibale, pe kòma chef moko moko na nzete na ye. Na nzete ya eloko ya Levi, okokòma kombo ya Aaron.

19 Okotia banzete yango na kati Ndako ya bokutani liboso ya mofinuku ya sanduku ya boyokani, esika namimonisaka na bino.

Tuna bana:

- • Nzambe alakisaki bato komema nini? (Banzete ya bokonzi oyo batambolasaki mabota nyonso ya Israël)
- Bakòmi nini likolo ya banzete wana? (Kombo ya tribu to libota, kasi tribu ya Levi, bakomi kombo ya Aaron.)
- Moïse esengeli atia banzete wana wapi? (Na esika Nzambe Azali koku-tana pe bango)

Bana basala bageste:

 Bana bakosala mwa sene lokola bazali Bato ya Israël. [*Moniteur, kabola bango na Biteni 12.*] Eteni nyonso ezali tribu moko ya Israël. Bapona mwana moko kozala Mokonzi ya tribu. Yango wana bapesa ye pe moko.

Bakonzi nyonso baya na lozito, batia banzete yango na mulongo liboso ya ekuke ya ndako-Nzambe. Bazela. Mwana oyo azali Moïse azwa banzete moko-moko, asala bageste lokola azali kokòma kombo likolo na yango, moko-moko. Bato nyonso batala ye kosala yango, bongo bango bakende kolala.

Bana bayemba pe babina:

 Mabota nyonso zomi na mibale
Mabota nyonso na banzete na bango,

Batia banzete nyonso

Na ekuke ya ndako-Nzambe.

8.5 Nzambe Alobi, nzete ya libota Naponi ekobimisa makasa pona kolakisa naponi nani.

Tangela Bana:

 20 Pe tala makambo oyo ekosalema : Nzete ya moto wana ya Aponá, ekobimisa mitû ya bitape, boye nakosilisa koyima-yima oyo bato ya Israël bazali koloba pona bino.

Tuna bana:

- • Nzambe Alingaki kolakisa bango nini ? (Nani Aponi)
- Nini ekozala yo ? (Nzete oyo moto Aponi, ekobima, ekobimisa makasa.)
- Nzambe Azalaki kosala makambo oyo po batika nini ? (Kotonga-tonga pe kofinga Ye Nzambe)
- Ya solo, bazalaki kofinga nani? (Nzambe Ye moko.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali nzete ezali kobimisa makasa.

Bana bayemba pe babina:

 Nzete ya móto oyo Nzambe Aponi, Ekobimisa makasa.

8.6 Mabota nyonso ya Israël basalaka boye.

Tangela Bana:

 22 Moïse atie yango nyonso liboso ya Yawe Nzambe na kati ya Ndako-Nzambe.

Tuna bana:

- • Moïse atiaki banzete nyonso wapi? (Liboso ya Yawe Nzambe na kati ya Ndako-Nzambe.)

Bana basala bageste:

 Bana basala lokola bazali Moïse, azali kotia banzete nyonso liboso ya Nzambe.

Bana bayemba pe babina:

 Nzambe Akopona nzete moko
Kolakisa Aponi nani.

8.7 Moïse alakisaki bango nyonso ete nzete ya Aaron ebimi.**Tangela Bana:**

23 Mokolo oyo elandaki, tango Moïse akotaki na kati ya Ndako ya bosantu, amoni ete, nzete ya Aaron, moto ya ekolo ya Levi, ebimisi mitú ya bitape pe ba-fleur, pe eboti kutu ba-mbuma ya kotela.

24 Bongo, Moïse akamati banzete nyonso na Ndako ya bosantu, pe akei alakisa yango na bato ya Israël, pe bango nyonso batali yango, pe chef moko moko akamati nzete na ye.

Tuna bana:

• Na suka, Moïse amonaki ete kaka nzete moko ebimi, ezalaki nzete ya nani? (Nzete ya Aaron, moto ya libota ya Levi)

Bana basala bageste:

Bana basala mwa-scenette. Moïse atala banzete wana. [Moniteur, tia nzete oyo ebimi makasa na kati na bango, pe longola nzete moko.] Pe lakisa bango nyonso ete nzete ya Aaron ebimi makasa, pe makasa pamba te, kasi ba-mbuma pe.

Bana bayemba pe babina:

Nzete ya Aaron ebimisaki makasa
Kolakisa ete,
Nzambe Aponika ye.

8.8 Nzambe alakisaki ete nzete ya Aaron ekotikala kuna pona kokanisa Baloba ndenge ‘Nzambe Aponi ye.’**Tangela Bana:**

25 Yawe Nzambe Alobaki lisusu na Moïse: « Zongisa nzete ya Aaron na (ndako ya bosantu). Pe tia yango liboso ya Sanduku ya boyokani. Yango ekozala wana pona kolakisa na bana ya Israël ete bazali mitú makasi. Boye okosilisa koyima-yima na bango epai na ngai, pe bakumulukela liwa lisusu te.

26 Moïse asalaki bongo se ndenge Yawe Atindaki ye.

Tuna bana:

• Basalaki nini po bakanisa ete Nzambe Aponi Aaron? (Batiaki yango lisusu na ndako ya bosantu.)

Bana basala bageste:

Bana nyonso baloba na rythme ete:
Totika makambo oyo ya Kotonga-tonga,
Koyima-yima.

Bana bayemba pe babina:

Totika koyima-yima
Tondima mabe na biso.

>< Kosilisa Leson:

Bato ya Israël bazalaki komona pasi po bango moko basalaki mabe, kasi bazalaki koyima-yima lokola Bakambi na bango bapesi bango etumbu. Bamonaki pasi na kondima na bango ya mabe. Bana, soki tosali mabe, Tondima yango, totika yango, Tosenga Nzambe bolimbisi. Tofunda bato mosusu te, to Bakambi oyo Nzambe apesaki. Tolobi ete, O, tomoni pasi po moto aloki. Tosenga Nzambe Alakisa biso soki tosali mabe. Soki Alakisa biso, Tondima yango pe totika yango.

Devoir pona bakristu:

Bino bakristu, devoir nazali kopesa bino poso oyo, yango oyo: kokumisa mikolo nyonso nini? Mabe nini yo moko osali, bongo kondima yango, koluka bolimbisi na Nzambe. Pe akolimbisa te soki ondimi te mabe na yo ya solo.

Verse ya Koyekola: Soki moto amitie na nzela mabe na buzoba na ye moko, akómaka koyokela Yawe kanda.

Batoli 19:3

Bana batanga yango mbala mibale. Mwana moko alakisa ete bana ya Israël bamilukelaki ba-pasi na makambo na bango ya buzoba. Sima, tia yango ton pe rythme pe tambwisa bana na koyemba yango. Bana ba-repeter phrase nyonso sima oyo.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Soki oyambi Yesu na motema na yo nanu te, okomi mukristu nanu te. Otikali na masumu na yo, na camp ya Satana. Kasi lel'oyo okoki koyamba Ye.

Lel'oyo, okoki kolimbisama na masumu na yo, longola yango na camp ya Satana pe tia yango na camp ya Nzambe.

Soki oyambi Yesu nanu te, to soki oyebi ye malamumu-malamu te, Kasi lel'oyo olingi kobongola motema na Ye, koyamba Ye lokola Mobikisi na yo, tikala sima ya Ecodim. Tokozala na esengo ya kosalisa yo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 8

Leson 9. Tokonza kanda na biso. Moïse asalaki mabe pona kanda, Miriam pe Aaron bakufaki na esobe.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 20.

Moniteur, bongama liboso:

Pona 9d Bana basala, okoki komema libanga ya mwa monene, soki ekoki komoana.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Na suka ya Leson oyo, bakososola ete, soki tokoki te kokonza kanda na biso, ekoki kobenda tosala makambo mingi ya mabe. Yango wana, bakosala attention kokonza kanda na bango na lisungi na Nzambe.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:
26 Ata moto asiliki, ásala lisumu té. .. Efeze 4:26a

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Soki nasiliki

Na'koya na Nzambe na lolendo te (verse 3—Na'koya na Nzambe na kanda te)
O Keba Motema Nini Oyoka ? (Kanda te)

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Nani akoki kokanisa devoir oyo topesaki bino bakristu Na poso eleki ? (Ee, kokanisa mikolo nyonso mabe oyo Yo moko osali, bongo kondima yango, koluka bolimbisi ya

Nzambe.) Nani akoyebisa biso ndenge asalaki yango Na poso eleki ?

Revision:

Mbala mingi tomoni bato bazali kotonga Bakambi oyo Nzambe Atie likolo na bango, bazali Kotomboka na likunia na bango. Yango wana, Nzambe Asalaki elembo pona kolakisa polele nani Aponi kotelema liboso na Ye. Nani akoki koyebisa biso Elembo nini Nzambe asalaki? (Ayebisaki mabota nyonso kopesa nzete ya bokonzi na bango. Moïse atiaki banzete nyonso liboso na Nzambe, bongo na suka bamonaki ete nzete ya Aaron ebimi makasa, ba-fleur pe bambuma. Oyo elakisaki ete Nzambe Aponi ye.)

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda Leson:

Boni, omoni moto oyo asilikaki, bongo Sima, Atuni, « Nini Nasali ? Pona nini Nasali yango ? » Nayoka ndenge Mwasi moko azalaki na mulangi moko ya kitoko—likabo oyo mobali na ye. Alingaki ye mingi, pe epesaka ye esengo mbala nyonso atalaka yango. Mokolo moko, mwana na ye asalaki likamb'oyo epesaki ye kanda mingi. Pe asimbacki mulangi wana, abwakaki yango na brique ya ciment. Epasukaki na binteni-biteni. Sima, alelaki makasi. Pe alelaki boye : “Ah, nasali nini? Pona nini nasali bongogo ?”

Toyebi ete Moïse azalaki moto na Nzambe. Nzambe asolulaki pe na ye na lolenge te oyo asalaki na bato mosusu. Kasi na Leson na

biso lelo, tokomona ndenge Moïse asilikaki, pe likambo nini ya mawa elandaki yango.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 7:

9.1 Miriam akufaki.

Tangela Bana:

 Kotanga 20:1

Na sanza ya liboso, lisanga mobimba ya Israël bakomi na esobe ya Sin pe efandi na Kadesh. Kuna nde epai Miriam akufaki. Bakunda ye kuna.

Tuna bana:

 • Nani akufaki na mboka Kadesh? (Miriam, kulutu ya Moïse ya Mwasi)

Bana basala bageste:

 Bana basala lokola bazali kotimola libulu pona kokunda moto, bazali kolela Miriam.

Bana bayemba pe babina:

 Miriam, ndeko ya Moïse Akufaki na Kadesh.

9.2 Bato batongaki Moïse ná Aaron lisusu po mai ezalaki te.

Tangela Bana:

 2 Lokola mai ezalaki te na esika yango, lisanga mobimba eyei kozinga Moïse pe Aaron.

3 Babandaki koswanisa Moïse, balobi: « Ebongaki malamuru tokufa tango Yawe abomaki bandeko na biso!

4 Pona nini boyaki na biso awa na esobe? Po tókufa na banyama na biso?

5 Pona nini bobimisaki biso na Egypte? Ezalaki po bóya na biso na esika ya mabe boyé. Esika ezangá mabelé ya kokona, ezanga mbuma ya fige, ya vinu, to ya grenade, ezangá pe kutu ata mai ya komela.

Boni, ezali pona komema biso na mboka oyo ya pasi-pasi? (Kotonga, Kotonga, Kotonga...

Tuna bana:

 • Okanisi nini epesaki Moïse kanda? (Kotonga ya bato)

- Boni, ezalaki mbala ya liboso Bato Batonga ye boye? (Bongo te. Basalaki yango mbala mingi.)

- Bato oyo bazalaki Kotonga ye bazalaki muke to mingi? (Mingi, po bazalaki kozinga ye.)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso batia maboko na matoi na bango lokola balingi te koyoka Bible Kotonga ya bato.

Bana bayemba pe babina:

 Kotonga ye Kotonga Bazingaka Moïse Balembisaki ye makasi!

9.3 Moïse pe Aaron balukaki Nzambe, yango wana Amonanaki na bango.

Tangela Bana:

 6 Bongo Moïse pe Aaron . . . bakei na munoko ya ndako ya kokutana, pe bakwei na munoko ya ndako ya bokutani, pe bakei bilongi na se. Na mbala moko mokano na Yawe eyei komonana na bango.

7 Pe Yawe Nzambe Alobi na Moïse:

Tuna bana:

 • Moïse pe Aaron bakendeki kotuna makambo wana na nani? (Na Yawe Nzambe)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso basala bageste lokola Moïse azali kosambela makasi, azali koluka Nzambe.

Bana bayemba pe babina:

 Moïse pe Aaron Balukaki Nzambe.

9.4 Nzambe ayebisaki Moïse Ndenge nini kuzwa mai.

Tangela Bana:

 8 « Kamata nzete na yo, pe kende na libanga oyo kuna, pe ndeko na yo Aaron. Bósangisa lisanga mobimba ya bato Israël, bongo na miso na bango, loba na libanga ébimisa mai, Ya solo, okobimisa mai na libanga pona komelisa ba-Israélite pe banyama na bango.

9 Bongo Moïse akei kokamata nzete na ye na 'Ndako ya bosantu, ndenge Yawe Nzambe atindaki ye.

Tuna bana:

- ?** Nzambe ayebisaki koloba ete yaka kozwa mai pona bato, to Ayebisaki bango te? (Ayebisaki bango.)
- Tala malamau Ayebisaki Moïse kosala nini. Ntete, asengeli kozwa nini? Nzete na ye)
  - Boni, Moïse atosaki na yango? (Ee, akamataki nzete.)
  - Libanga moko ezalaki kuna. Na misu na bango, asengeli asala nini po ebimisa mai? (Asengeli KAKA ALOBA NA YANGO. Nzambe Alobaki na ye abeta kaka yango nzete wana.)

Bana basala bageste:

Bana nyonso basala bageste lokola bazali kokamata nzete, batambola, bakende liboso ya Libanga. [Moniteur, okoki kotia Libanga likolo ya mesa, to soki Libanga ezali te, bakoki kaka kosala LOKOLA ezali.]

Bana bayemba pe babina:

Moïse, azwaki nzete Kasi abetaki eloko te. Moïse, ye kaka alobaki na Libanga, Mai ekobima!

9.5 Na kanda, Moïse asalaki yango te ndenge Nzambe alobi, apesaki Nzambe pe Nkembo te.

Tangela Bana:

10 Moïse pe Aaron basangisi lisanga mobimba liboso ya libanga, pe Alobi na bango: "bino batomboki oyo, bôyoka! Tokoki kobimiselela bino mai na libanga oyo?"

11 Moïse atomboli loboko pe abeti nzete na ye na libanga mbala mibale. Bongo mai ebimi mingi, bato ya Israël pe bayana na bango bameli.

Tuna bana:

- Moïse alobaki na nani ete nani akobimisa mai na libanga wana? (Bango, alakisi ete ye Moïse ná Aaron.)
- Boni, ye moko azalaki na makoki ya kobimisa mai? (Bongo te, wana ezali mosala oyo kaka Nzambe Akoki kosala yango.)
  - Nzambe ayebisaki Moïse na koloba na libanga wana, kasi Moïse asalaki nini? (Abetaki libanga mbala mibale.)
  - Nzambe asalisaki na mai, kasi boni, Moïse atosaki Ye? (Bongo te.)
  - Boni, ndenge asalaki epesaki Nzambe Nkembo? (Bongo te. Asalaki yango lokola ye moko azalaki moto akopesa bango mai.)

Bana basala bageste:

Kabola bana na Biteni mibale. Eteni moko baloba na ndengeni mosusu, «Loba na Libanga.» Eteni mosusu bayoka bongo te, basala lokola bazali kokamata nzete na loboko, na elongi pe bageste ya kanda mingi, basala lokola bazali kobeta Libanga mbala mibale.

Bana bayemba pe babina:

Nzambe Asalisaki, kasi mawa na Moïse ! Atosaki Nzambe te, Apesaki Ye Nkembo te.

9.6 Nzambe Azalaki na yango esengo te, Aboyaki ete Moïse Akokota mboka.

Tangela Bana:

12 Kasi Yawe Alobaki na Moïse pe Aaron: «Namoni été bondimi Ngai penza te, bopesaki ngai nzela té ponamonisa na miso ya bato ya Israël bosantu na Ngai. Yango wana, ezali bino té bato bokomema bato ya Israël na mboka oyo napesaki bango. »

Tuna bana:

- Pona nini Nzambe Asepelaki te na Moïse ? (Po Apesaki Ye Nkembo te na

misu ya Bato ya Israël)

- Etumbu nini Nzambe Apesaki na Moïse ? (Nzambe aboyaki ete Moïse atambwisa bango kokota mboka Alingika kopesa bango.)

Bana basala bageste:

Bana basala bageste kolakisa mawa po Moïse akokota te mboka oyo Nzambe Akopesa bango.

Bana bayemba pe babina:

Mawa na yo, Moïse, Moïse Okokota mboka te.

9.7 Nzambe Alobaki ete Aaron pe Mota kota te, bongo kala te, Akufaki.

Tangela Bana:

23 . . . Yawe Nzambe Alobi na Moïse pe Aaron boye:

24 « Etikali muke Aaron akufa. Ye akokota te na mboka oyo napesi na Bato ya Israël, pamba te boboyaki na kotosa mitindo na ngai na Mai ya Meriba.

25 Yo Moïse, kamata Aaron pe mwana na ye Eleazar, mema bango likolo ya ngomba Hor.

26 Kuna, okolongola Aaron bilamba ya kinganga-Nzambe, olatisa na mwana na ye Eleazer. Aaron akufaki kuna.

28 . . . bongo Aaron Akufaki kuna.

>|< Kosilisa Leson:

Moïse azalaki moto oyo Nzambe, kasi Apesaki nzela po kanda ekonza ye. Pe akonzaki te kanda na ye, ebendaki ye kosala mabe. Pe atosaki te Nzambe na makambo oyo alobaki na Libanga, apesaki Nzambe Nkembo te. Yango wana, azwaki etumbu makasi.

Sima abimisi bato ya Israël na Egypte, Sima ya kotambwisa bango bambula 40 na esobe ya zelo na zelo, Sima ya kokanga motema na Kotonga mingi na bango, na suka Apesaki nzela na kanda esimba ye, ekonza ye. Pe basalaki mabe, yango wana, Nzambe

Alobaki ete akoki kokota te na mboka Nzambe akopesa bango. Mawa!

Verse ya koyekola:

26 Ata moto asiliki, ásala lisumu té... Efezo 4:26a.

[Moniteur, bana bakoki koloba yango mbala mibale. Sima, babola yango na Biteni misatu, pe adresse eteni ya minei. Kabola bana na Biteni minei, Eteni nyonso batelema pe baloba ndambu ya verse wana. Sala bongo mbala minei. Na suka, bana nyonso baloba yango.

Devoir pona bakristu:

Bana bakristu, devoir nazali kopesa bino poso ozali kokeba na likambo ya kanda. Soki yo osiliki mbala moko, senga Nzambe Asalisa yo.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Soki oyebi nanu te ete okomá mukristu, nini ezali kokanga yo nzela kokona madeso na yo na elanga ya Yesu?

Alingi yo mingi, Akufaki pona kofuta niongo na yo liboso na Nzambe pona masumu. Asekwaki na kufa; Azali na bomoi lelo, Azali kozela yo oya na Ye, obongola motema na yo, oyamba Ye lokola Mobikisi na yo. Boni, okoyambá Ye lelo? Soki olingi lisalisi na likambo wana, tikala sima ya Ecodim pe biso, tokosalisa yo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible.

Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 9

Leson 10. Totala po tobika. Moïse atombolaki nyoka ya bronze po bato babika.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 21.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Toluka kobika kaka na Yesu Kristu, po Andimaki batia Ye likolo ya ekulusu pona kobikisa biso.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

14 Pe ndenge Moïze atombolaká ekeko ya nyoka na esobe, bobele bongo pe esengeli bátombola ngai, Mwana ya Moto,

15 po moto nyonso oyo akondima ngai ázwa bomoi ya seko.

Yoane 3:14-15.

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Soki oyebi obiki

Boni, Obotami ya Sika

Yaka na Yesu Kristu

(To Mokanda nyonso ozali kolakisa nzela ya kobika na Yesu Kristu)

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Na poso eleki, topesaki bino bakristu devoir ya kokeba na makambo nini oyo ekoki komemela bino pasi ? (Na kanda)

Nani akoyebisa biso ndenge elekaki na poso oyo na likambo ya kanda ?

Revision:

‡ Nani asilikaki na Leson na biso ya poso eleki ?(Moïse)

‡ Nini epesaki ye kanda? (Koyima-yima ya bato)

‡ Ebendelaki ye nini, kosala makambo ya mabe? (Atosaki te na oyo Nzambe ayebisaki ye na kopesa bato mai, pe Apesaki Nzambe Nkembo te, kasi alobaki lokola ye moko azalaki kosala yango.)

‡ Nzambe apesaka ye Etumbu nini? (Nzambe akangaki ye nzela ya kokota na

mboka oyo Nzambe alakaki kopesa bango.)

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Bato na mboka moko bamonaki ete mupepe moko makasi, ya pasi ezalaki koya. Bato babangaki mingi.

Bato mosusu bakamataki mbangu koluka bikeko na bango, bamususu bolukaki bakisi na bango, tokanisi ndenge ba mususu bazali kolukaki ba-photo ya Santa Maria (Sainte Marie) pe basantu mosusu. Bato mosusu bakendeka na nkunda, kobondela bakulutu oyo bakufa po basalisa bango.

Tali azalaki mukristu. Ye pe azalaki kobanga. Nini esengeli asala ? Asengeli koluka nani, akotala nani pona kobikisa ye na mupepe wana ?

Na Leson na biso lel'oyo, tokomoni ete Bato ya Israël pe bazalaki na tango ya kobanga.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 5:

10.1 Bato bayimeli-yimeli Moïse lisusu.

Tangela Bana:

Kotanga 21:4 . . . na nzela bato balembi kokanga motema.

5 Bakomi kobimisa koloba mabe pona Nzambe pe Moïse. Balobi : « Pona nini bobimisaki biso na Egypte ? Po tokufa awa na esobe ? Awa, eloko moko ezali té, ezala mapa to mai ; tolembi na Manne, bilei ya pamba-pamba oyo!

Tuna bana:

• Bato bazalaki koyimela-yimela nani? (Nzambe !!! pe Moïse)

• Bazalaki kozanga nini? (Mapa pe mai)

• Balembi na bilei nini oyo Nzambe Azalaki kopesa bango ? (Manne)

• Babengaki yango nini ? (Bilei oyo ya pamba-pamba)

Bana basala bageste:

Bana baloba eloko 'tè, kasi na mosapi pe na elongi na balakisa bageste ezali kolakisa koyima-yima.

Bana bayemba pe babina:

 Bato bayimeli-yimeli Nzambe, Nzambe pe Moïse
Basali masumu monene, koyima-yima !

10.2 Nzambe Apesi bango etumbu-- banyoka ya kanda mingi ebomaki bango.**Tangela Bana:**

 6 Yango wana *Yawe Nzambe atindeli bango banyoka ya ngenge. Eswi bato ya Israél ebele, pe bakufi.*

Tuna bana:

 • Etumbu nini Nzambe atindeli bango? (Banyoka ya ngenge mingi oyo ezalaki koswa-swa bango, pe bakufaki.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola banyoka ezali koswa-swa bango. bazali komona pasi, bazali kokufa.

Bana bayemba pe babina:

 Banyoka ya kanda
Koswa-swaka bango.
Babandaki kokufwa
Pona masumu na bango.

10.3 Bato bandimaki masumu na bango, basengaki Moïse asambela bango Nzambe, bongo Moïse asalaki yango.**Tangela Bana:**

 7 *Bongo bato bakei noki epai ya Moïse pe balobi na ye: “Tosali lisumu na ndenge tolobaki maloba ya mabe po Alongola banyoka oyo na kati na biso.” Moïse abondeli pona bango.*

Tuna bana:

 • Tango babandaki kokufa na koswa-swa ya banyoka wana, basosolaki nini? (Basosoli ete basali lisumu ya koyimela-yimela Moïse ná Nzambe, pe bandimaki lisumu na bango.)

- Basengaki Moïse asala nini? (Abondela Nzambe Alongolela bango banyoka wana.)
- Boni, Moïse asalaka yango? (Ee, Asambelelaki bango Nzambe.)

Bana basala bageste:

 Basala bageste lokola bazali kondima lisumu na bango, pe bazali kosenga na Moïse asambela bango Nzambe.

Bana Bayemba pe babina:

 Bato basosolaki masumu basali
Bandimaki yango, ‘bongo Moïse asambelaki bango.

10.4 Nzambe ayebisaki Moïse kosala nyoka ya bibenda, kokangisa yango na banzete, po bakufa te pona yango.**Tangela Bana:**

 8 *Yawe Nzambe Alobi na ye: “Sala ekeko ya nyoka pe telemisa na nzete moko, Soki nyoka eswi moto, átala kaka ekeko wana, bongo akobika.” na nzete na ndenge, Moto nyonso wana ya nyoka tekoswa, soki atali nyoka oyo ya nzete, Akokufa te. »*

Tuna bana:

 • Nini Nzambe ayebisaki Moïse na kosala? (Kosala nyoka ya libende, kokangisa yango na banzete, kotombola yango.)

- Bato oyo balingaki kobika na koswa-swa ya nyoka, esengelaki asala nini? (Kaka átala nyoka oyo likolo na nzete)
- Soki moto átali yango, nini ekosalema? (Akokufa te, po andimaki Maloba na Nzambe, yango wana asali oyo Nzambe alakisaki ye kosala.)

Bana basala bageste:

 Ya liboso, Bana basala bageste lokola bazali kosala nyoka ya libende, azali kokangisa yango na banzete, azali kotombola yango.
Ya mibale, mwana moko atombola nzete pe nyoka likolo na yango.

Bana bayemba pe babina:

 Moïse, Atomboli nzete ya nyoka
Baoyo batalaki yango, bakokufa te.

10.5 Moïse asalaki ndenge Nzambe Ayebisaki ye, bongo Moto nyonso átalaki yango, bomoi na ye ekobika.

Tangela Bana:

9 Boye, Moïse asali nyoka ya bronze, atelemisi yango na nzete moko. Soki nyoka eswi moto, moto yango atali kaka nyoka ya bronze, abiki.

Tuna bana:

- Boni, Moïse asalaka lokola Nzambe alakisaki ye? (Ee, asalaki nyoka ya bronze, akangakia yango na nzete.)
- Soki nyoka ya kanda eswi moto, asengeli kosala nini pona kobika? (Asengeli kaka átala nyoka wana.)

Bana basala bageste:

Bana Balakisa esengo lokola moto oyo nyoka eswi, kasi abiki.

Bana bayemba pe babina:

Baoyo bandimaki Nzambe
Baoyo batalaki nyoka likolo ya nzete.
Baoyo bandimaki
Nzambe abikisa bango.

>|< Kosilisa Leson:

Nzambe asalaka makambo oyo pona kolakisa yambo ndenge baoyo bakotiala Mwana na Ye Yesu Kristu Messie likolo ya ekululu. Baoyo bandimaki Maloba na Nzambe na tango oyo Moïse asengaki batala nyoka ya bronze likolo ya nzete. Boye, bato babikaka na koswa-swa ya nyoka. Ndenge moko, lel'oyo bato oyo balingaki kokufa pona masumu, esengeli batala Yesu. Bango nyonso oyo batia motema na Ye, bakobika.

Bana baloba verse ya koyekola:

[Moniteur, bana balanda koloba na Sima na yo, phrase na phrase. Basala yango mbala mibale. Sima, babandi koloba, maloba ozali kolanda. Sala pe yango mbala mibale.]

14 Tokoki kotia mitema na Nzambe; toyebi 'tè ayokelaka biso soki tosengi makambo oyo ye alingi. 15 Lokola toyebi 'tè ayokelaka biso tango nyonso tosengaka ye, toyebi pe 'tè tosi'tozwi nyonso oyo tosengaki ye.

Yoane 3:14-15

Devoir pona bakristu:

Bino bakristu, botali djà Yesu likolo na ekululu. Botie motema na Ye. Boni, bino pe bolakisi bato mosusu nini Ye Asala pona bino? Devoir ya nazali kopesa bino ezali koyebisa bato 3 na poso oyo Ndenge nini ondими Yesu Kristu.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Kasi mbala mosusu, soki okanisi kolakisa moto mosusu Ndenge nini ondими Yesu, omituna, « Kasi, Nakoloba nini? » Mbala mosusu oxali na eloko te kolakisa bango ete ya solo, o ndima Yesu nanu te.

Bible elobi, bakomi makambo oyo po, bóyeba malamú 'tè bozali na bomoi ya seko to tosili kobika (1 Yoane 5:13). Boni, oyebi? Okoki koyeba yanho lel'oyo. Soki Molimo na Nzambe Azali kobete na motema na yo, yaka sima ya Ecodim pe tokosalisa yo koyeba ya solo ete Yesu Azali Mobikisi na yo.

Soki ngonga ekokoka: Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 10

Leson 11. Tokima te bilakele te bilakeli na Bato. Balaam akokaki te kobwakela Israël mabe.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 22—24. Tozali koteya Sommaire.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Tokima lisusu te koloka to kobwakela mabe ya bato, tososoli ete elakeli mabe ekoki kosimba te bato oyo Nzambe Apambolaka.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

Boye Nzambe Azali kopesa bolamu yango na baoyo bazali kondima, ndenge Abraham andimaki.

Galatie 3:9

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Esengo ezali

Na kati ya Abram

Na kati ya Yesu

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Na poso eleki, tosendaki bino bakristu koyebisa bato misatu Ndenge nini ondimelakai Yesu Kristu. Nani asalaki yango? Nani akoyebisa biso ndenge elekaki ?

Revision:

† Na poso eleki, tomonaki ete banyoka ya kanda to ya ngenge eswaki bato pe mingi bakufaki. Tango Moïse asengaki bolimbisi na Nzambe, nini Nzambe ayebisaki Ye kosala po bato bakufa te? (Asala nyoka ya bronze, pe akangisa yango likolo ya nzete. Soki moto ákotala yango, Akokufa te.)

† Ndenge nini oyo elakisaki na Yesu? (Batia Yesu pe likolo ya ekulusu, batombola Ye. Moto nyonso oyo atie motema na Ye, akobika na maladi ya masumu.)

III. Koteya Bana Leson oyo:

Kobanda leson:

Mwana Tantine alingaki te ndenge oyo papa moko atalaki ye. Amonaki kaka ete papa wana azalaki koloka ye. Tantine azalaki Na kobanga mingi. ‘Ah—soki papa wana azali koloka ngai—’.

Akanisaki nini asengeli kosala. Atako ye azalaki mukristu, Akanisaki koluka kisi to fetiche moko pona kobatela ye. Kasi ayebi ete eloko wana ekopesa Yesu Nkembo te. Nini asengeli kosala? Boni, bato mosusu bakoki koloká to koloka mabe bato na Nzambe?

Na Leson na biso lel’oyo, tokomoni nini esalemaki na moto oyo amekaki kosala yango.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 8 (NB:Pona molai ya Leson, biteni mosusu ekozala sommaire):

11.1 Kobanga esimbaki Mokonzi ya Moab pona Bato ya Israël. Yango wana, abengaki Prophete Balaam pona kobwakela bango mabe.

Tangela Bana:

 Kotanga 22:1-5

1 Bato ya Israël basimbi lisusu nzela . . . na mabele ya Moab. . .

2 . . . Balaak . . . Mokonzi ya Moab, . . .

3 . . . bayokaki somo mingi po . . . Bato ya Israël bazali koya mingi.

4c Sik’oyo, Mokonzi Balaak

5 . . . atindi bato epai ya Balaam, . . .

« Ekolo moko euti na Egypte. Ezali na bato ebele, bapanzani na bamboka nyonso ya Pembeni na ngai.

6 Bongo soki olingi, yaka obwakela bango lisumá, pamba te baleki Ngai na makasi.

Tuna bana:

 Balaak Mokonzi ya Moab, ye, bayokaki somo komona Bato ya Israël Ndenge nini? (Na kobanga. Pe ezalaki ete bayoka somo.)

- Pona nini kobanga? (Po Bato ya Israël baleki ebele.)

- Balaak abengaki nani koya kosalisa ye? (Balaam)

- Balaak alingaki Balaam asala nini? (Abwakela Bato ya Israël lisumá)

Bana basala bageste:

Bana bayoka somo lokola Balaak Mokonzi ya Moab. Baloba : « Bato ya Israël bakomi ebele. Tokosala nini? Toluka kobwakela bango lisumá.”

Bana bayemba pe babina:

Makambo minene

Kobwakela Israël mabe.

Boni, Nzambe akondima

Kobwakela Israël mabe?

11.2 Nzambe ayebisaki Balaam akende té kobwakela bango lisumá to mabe, po

Apambolá bango, yango wana Aboyaki kobwakela bango mabe.**Tangela Bana:**

 12 Nzambe alobi na Balaam : « Kokende na bango té! Okobwakela Israél lisumá té, pamba te, nasi nabenisa bango. »

13 ...Balaam alamuki pe alobi boye na bambuta-muntu oyo Balaak atindaki: “Bozonga na mboka na bino. Yawe Nzambe Áboi Ngai na kenda ná bino. »

14 Bambuta-muntu yango basimbi nzela bazongi epai ya Balaak pe balobi na ye : « Balaam aboi koya ná biso.

Tuna bana:

? Pona nini Nzambe aboyaki Balaam Abwakela lisumá na Israél? (Po djéjà Asi abenisa bango.)

- Eyano nini Balaam apesaki bango? (Bozonga; Nzambe Aboi, Ngai nakotosa ye.)

Bana basala bageste:

 Bana balakisa loboko lokola bazali kókanga moto nzela. Baloba : « Kobwakela bango lisumá te. Ngai Nzambe Nasi nasi napambola bango.”

Bana bayemba pe babina:

Nzambe Alobaki,

“Kobwakela Bato ya Israél lisumá te.”

“Ngai esi napambola bango.”

11.3 Mbala ya mibale basengaki Balaam. Pe andimaki, kasi asengelaki aloba kaka oyo Nzambe Akoyebisa ye.**Tangela Bana:**

 15 Bongo, Balaak atindaki lisusu bambuta-muntu mosusu, bango bazalaki mingi koluka baoyo ya liboso, pe bazalaki penza bato ya lokumu.

16 Tango bakómi epai ya Balaam, balobi : « Balaak mwana ya Sipor, alobi : Nabondeli yo, koboya koya epai na ngai te.

17 Nakofuta yo malamú penza, nakosala nyonso oyo okosenga ngai. Bongo

na bondeli yo, yaka obwakela ngai bato wana lisumá! »

18 Kasi Balaam azongisi boye na bato ya Balaak : “Ata soki Balaak apesi ngai argent pe or nyonso etondi na ndako na ye, nakoki ata muke té koboya mitindo ya Yawe Nzambe na ngai.

19 Bongo bino pe bólala awa, nakotala soki Yawe Nzambe Akoloba na ngai nini.”

20 Nzambe Ayei epai ya Balaam na butu pe alobi na ye. “Lokola bato na yo bayei kozwa yo, kende kaka. Nzokande okosala obele ndenge ngai nakoloba na yo. »

Tuna bana—**Niveau Primaire:**

? Balaam andimaka kokende pe na bango kasi asengeli kosala nini? (Koloba kaka Maloba oyo Nzambe Akoyebisa ye.)

Niveau Secondaire:

?? Ndenge nini Balaak alukaki na kobenda Balaam na ndenge ete abalola makanisi, aya kobwakela Israél lisumá? (Kotinda bato koluka, kotinda ba-mbuta-muntu, kobwakela lisumá pona Nkembo pe bomengo na ye.)

- Yawe Nzambe Alakisi Balaam djéjà mokano na Ye. Pona nini Balaam akendeki kotuna Ye lisusu? (Bapromese ya Balaak ezalaki kobenda ye.)
- Lokola Balaam alingi kaka kokende ná bango, Nzambe ayebisi ye nini mbala ya mibale? (Kokende ná bango, kasi keba ete osala kaka oyo Nzambe Akoyebisa yo.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali kosambela Nzambe mbala ya mibale.

Bana bayemba pe babina:

 Ata okei, Balaam,
Keba na oyo okoloba

Kaka oyo Nzambe Akoloba.

Keba, Balaam, keba !

11.4 Nzambe atindaki Anjelu na nzela pona kokebisa Balaam ete aloba kaka oyo Nzambe akopesa ye.

Tangela Bana sommaire oyo:

Ata Nzambe Andimaki ete Balaam akende na bango, Azalaki na esengo te po Balaam ayokaki te Maloba na Ye mbala ya liboso. Yango wana, Nzambe atindaki Anjelu kokangisa ye nzela. Punda ya Balaam emonaki Anjelu wana, kasi Balaam amonaki yango te. Balaam azalaki kobeta Punda, kasi Punda kaka elingaki te kokende, po Anjelu azalaki kokangisa ye nzela.

Lokola Balaam azalaki kobeta Punda, Nzambe Asalaki makambo ya kokamwa. Punda ayokaki somo koloba na Balaam ! Bongo Nzambe Afungulaki misu ya Balaam, amonaki Anjelu na nzela. Anjelu akebisaki ye lisusu ete aloba kaka makambo oyo Nzambe Akoyebisa ye.

11.5 Balaak apesaka makabo mingi, kasi Nzambe Akangaki Balaam nzela ya kobwakela Israél lisumá.

Tangela Bana:

 41 Na mokolo oyo elandaki, na tongo, Balaak akei na Balaam . . .na ndambu ya bangomba (ya Bamot-baal), esika bazalaki komona camp ya bato ya Israél. »

(Moniteur, Tangela Bana sommaire oyo ya 23:1-6) Balaam asalelaki bamesa ya mabonza pe bayelaki ye bangombe mingi (7). Mbala mosusu akanisika ete Nzambe akoki kobongola makanisi na Ye soki apesi Ye makabo. Sima akomaki na songe ya ngomba, esika camp ya Israél ekoki komonana.

 7 Balaam abandi koloba boye:
« . . .Balaak ...abengisi ngai,
Uta epai moi ebimaka...:
'Yaka kobwakela ngai lisumá na libota ya Jacob
Yaka kotombokela ngai bato ya ekolo ya Israél !

8 Kasi ndenge nini nakoki kobwakela moto lisumá

Oyo Nzambe ye moko abwakeli lisumá té ?

Ndenge nini nakoki kotombokela ekolo oyo

Yawe Yawe Atombokeli té? »

Tuna bana:

- • Boni, makabo oyo bapesaki ebongolaki makanisi ya Nzambe? (Bongo te.)
- Pona nini Balaam akokaki te kobwakela Bato ya Israél lisumá? (Po Nzambe Abwakelaá bango lisumá te, Ye Asi Apambola bango.)

Bana basala bageste:

 Kabola bana na Biteni mibale. Eteni ya liboso basala bageste lokola Balaak. Batale eteni mosusu, oyo bazalaki lokola Balaam. Balaak aloba : “Bwakela bango lisumá, Bwakela bango, Bwakela Bato ya Israél.”

Eteni ya mibale oyo bazali kolakisa Balaam, bazongisa : “Ndenge nini Nakoki Bwakela bango lisumá na bato oyo Nzambe Apambola?”

Bana bayemba pe babina:

 Moto akoki kobwakela lisumá te Baoyo Nzambe Apambola!

11.6 Bamekaki mbala ya mibale, kasi Nzambe Akangaka Balaam nzela kaka.

 13 Balaak alobaki lisusu na Balaam :
« Yaka tokende esika mosusu epai okoki komona bato ya Israél nyonso. Ata ozali komona bobele ndambo, kuna okobwakela bango lisumá. »

14-16 (Sommaire) Balaak apesaki makabo mingi lisusu ya bangombe. Pe akanisaki ete makabo mingi lisusu ekoki kobongola makanisi na Nzambe po Andima Balaam kobwakela bango lisumá.

17 Bongo Balaam azongi, pe akuti Balaak ateleme Pembeni ya mabonza, na ba-chef ya Moab. Balaak atuni ye : « Yawe alobi nini ? »

18 Bongo Balaam abandi koloba boye:
« Balaak, ... telama pe oyoka Ngai malamumu

19 *Kokanisa te ete Nzambe azali moto; Makanisi na ye te ; soki Alobi likambo, Asalaka yango, soki Apesi elaka Akokisa yango.*

20 *Atindi ngai napambola ekolo wana ; lokola ye Abenisi, ngai nakoki koboya kopambola te. Ngai, nakoki te kolongola oyo ezali.*

Bana bayemba pe babina:

Nzambe Apamboli

Asengeli kokokisa yango.

Mbala nyonso Nzambe Akokisaka

Maloba na Ye.

11.7 Balaak amekaki mbala ya misatu, kasi Nzambe akangaki nzela kaka.

Tangela Bana:

25 *Balaak alobi na Balaam : « Soki olingi kobwakela bango lisumá te, kopambola bango pe te ! » . . .*

27 *Balaak alobaki lisusu na Balaam boye: « Yaka tokende na esika mosusu. Tango mosusu kuna Nzambe akondima te obwakela bango lisumá. »*

28 *bongo Balaak amemi Balaam na songe ya ngomba Peor, oyo etalana na esobe ya zelo.*

24:1 *Lokola Balaam amoni 'te Nzambe azalaki kaka kobenisa Israél, akei lisusu kotuna ndenge abandaki kosala liboso,...*

2 *Tango abwaki miso, amoni biloko ya Israél efandi-fandi. Na mbala moko Molimo na Nzambe ayeeli ye.*

(Bongo Abenisaki lisusu Israél.)

Tuna bana:

• Bameki mbala misatu kobwakela Israél mabe. Boni, bakoki? (Bongo te. Nzambe Apambola bango, yango wana, moto akoki te kobwakela bango.)

11:8 Balaam alakisaki Baloba ete Nzambe akotinda Messie na kati ya Israél na mikolo ya suka. (Kotanga 24:10—25. Sommaire)

Na suka, Nzambe Afungulaki misu ya Balaam po amona nini ekosalema na mikolo ya suka. Pe alobi boye,

24:17 . . . *Mokonzi moko azali kobima kati na Israél; Akobima lokola Monzoto... ba-Moabte mitú, Akosikisa bango nyee.*

Ezali na kati ya baraison oyo Balaam akokaki te kobwakela Israél mabe. Na Mokano Nzambe, Messie alingaki Kobima na kati ya libota wana. Yango wana, Nzambe Alingaki kopambola bango, na ndenge Messie Apambola biso nyonso na lobiko na Ye.

>< Kosilisa Leson:

Biso mingi tobikaka na kobanga ete moto alóki bango, to moto alingi alóka bango. Kasi soki tozali bakristu, tozali kobika Na kobanga te. Nzambe Apambola biso na kati ya mwana na Ye, yango wana, moto akoki kobwakela biso lisumá te. Kulóka to kobwakelama mabe nyonso esikosmba te bato na Nzambe.

Devoir pona bakristu:

Soki olingi koyeba Yesu Kristu lokola Mobikisi na yo, devoir Nazali kopesa yo poso ozali koya yango oyo: Loba mikolo nyonso, “Nzambe Apamboli Ngai na kati ya Yesu Kristu. Moto akoki kolóka Ngai te. Moto akoki kobwakela ngai lisumá té.” Kanisa yango. Loba yango lisusu mbala nyonso moto alingi kolóka yo.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Kasi Question koleka monene ezali soki ozali ya solo na kati na Yesu. Bato oyo bayebi Yesu nanu te, lipamboli na Nzambe ezali kozela bango, kasi bango bayambi ye nanu te.

Soki koyima-yima ezali na motema na likamb'oyo, yaka sima ya Ecodim, solula pe biso. Tozali awa pona kosalisan yo! [*Moniteur, soki mwana atikala sima ya Ecodim, tuna ye nini Alingi kosolola. Soki kobongwama, mema ye na Yesu Kristu.*]

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

Leson 12. Bato ya Israël ba-bandaki Kobongama na Kokota na mokili oyo Nzambe Alakaki bango.

Kotanga 25 & 26

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 25 & 26.

Moniteur, Kobongama na Tina ya Leson oyo:

Tokoluka ete obongama pona mosala monene oyo Nzambe alingi tosala.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:
6 Yo moto ozali goigoi, kende kotala fourmi! Tala ndenge yango esalaka, bongo ozwa mayele.

7 Fourmi azali na Mokengeli to kapita, to kolo ya mosala té.

8 Nzokande ebombaka bilei na tango ya mbula na bilanga.

Batoli 6:6-8

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Ba-fourmi bazali na bwagna

Boni, obongami Malamu ?

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Na poso eleki, topesaki bino bakristu devoir ya koloba mikolo nyonso, « Nzambe Apamboli Ngai kati ya Kristu. Moto akoki kobwakela ngai lisumá té. » Nani asalaki makasi koloba boye ? Esengo. Bokanisi ete Nzambe Apamboli biso bakristu, yango wana, kobwakela biso lisumá ezali bongo te.

Revision:

Na poso eleki, tomonaki moto oyo amekaki kobwakela bato na Nzambe lisumá té, Israël. Nini esalemaki? (Nzambe Akangaki ye nzela, po Ye moko Apambolá bango.)

III. Koteva Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Sik'oyo, Bato ya Israël batamboli ná ya esobe bambula ebele. Nani akanisi Pona nini esengeli batambola ndenge wana? Ee, Nzambe Apesi bango etumbu po bazalaki kobanga kokota na mboka oyo Alaki kopesa bango. Bandimaki té 'tè Nzambe azalaki na kanda kopesa bango yango. Yango wana, Nzambe Alobaki ete bango bakotambola na esobe tii tango ya bato wana bakufaki.

Sik'oyo, batamboli ndenge wana. Bambula ebele eleki. Tango ya kokota mboka oyo Nzambe alakaki bango, akomi Pembeni. Tango ekoki ete bango babongama kokota. Nini esengelaki basala liboso na bakota? Nzambe alakisaki bango makambo mibale.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 4: (Leson oyo ba-sommaire mingi)

12.1 Basengeli kolongola bato oyo batambwisaka bango na kosambela bikeko pe kosala ekobo na basi ya mopaya.

Tangela Bana:

[Moniteur, Tangela Bana sommaire oyo ya Kotanga 25.] Na camp moko, bazalaki Pembeni na esika oyo bato ya Moab basambelaki bikeko. Basalaki ba-fete minene ya bikeko, pe basi ya Moab babengaki mibali ya Israël. Ba-fete wana ezalaki kotonda na ekobo pe makambo na bango nyonso ya mabe. Mibali ya Israël babongamaki na yango. Mawa !

Nzambe Akataki ete bato nyonso oyo batambwisaki bango na mabe wana, esengelaki bakufa. Bato mingi—24,000—bakufaki na likambo wana.

12.2 Basengeli kotanga lisusu ba famille ya Israël kotala malamumu ete milongo ya bato oyo Bandimaki té, bango nyonso bakufi.

Tangela Bana:

Tangela Bana sommaire oyo ya Kotanga 26: Na ebandeli ya Mokanda ya Kotanga, Nzambe ayebisaki ete bakotanga ba famille na bango, mabota nyonso batanga ba famille na bango. Sik'oyo, Nzambe ayebisaki ban-

go kosala yango lisusu, po bayeba malamau ba famille boni bakotaki na mboka oyo Nzambe alakaki kopesa bango.

Bato mingi bakufi kaka pona bambula na bango okoki, kasi kanisa ete mingi mosusu, Nzambe Apesi bango etumbu ya liwa pona koyima-yima mingi penza na bango ya mabe.

Soki totali nombre oyo bato ya babandaki voyage pe baoyo basilisaki, tokomona ndenge mabota mosusu ekolaki, kasi mosusu ekolaki té.

Tuna bana:

[*Moniteur, lakisa carte ya ba-nombre ya ba famille na mabota nyonso. Ezali na page elandi Leson oyo.*]

?• Mabota nini ekolaki ?

(Yuda, Isakar, Zabulon, Mananese, Benjamin, Dan, Aser)

- Ba-tribu boni ekolaki? (7 kati ya 12)
- Boni, total ya bato nyonso bakolaki to bakitaki? (Bakitaki. Bato balukaki 2,000 na mboka.)

12.3 Nzambe alakisaki bango ndenge ya kokabola mboka tango bakotaki na mbok'oyo Nzambe alingi kopesa bango.

Tangela Bana:

Kotanga 26:52 Yawe Nzambe Alobi na Moïse boye:

53 « Tango bokokabolela bikolo mboka, basengeli kolanda talo ya bato.

54-56 Ekolo ezali na bato ebele ekozwa eteni ya mabele ya monene. Ezali na bato moke, ekozwa moke. Ekolo na ekolo eteni ya mabele oyo ekoki na talo oyo batangaki. Nzokande basengeli kobeta 'zeke pona koyeba eteni oyo ekolo moko moko ekozwa. »

62 Mibali nyonso ya bana Levi, kobanda na sanza moko tii likolo, bazalaki 23.000. Batangaki bango esika moko té ná bato ya Israël mosusu, pamba te batu ya Levi bakoki kozwa eteni ya mabele té lokola batu ya Israël mosusu. [Bazalaki banganga-

Nzambe oyo babikaki na kati ya makabo oyo bato bapesaki.]

Tuna bana:

?• Nzambe ayebisaki bango kosalela ba-nombre oyo bazwaki na famille nyonso nini kosala na yango ? (Kokabola mboka kolanda monene ya libota)

- Libota ezwaki mboka te? (Libota ya Levi)
- Pona nini basengeli kozwa mboka te ? (Po bango bazali banganga-Nzambe oyo babikaki na makabo oyo bamemaki ndako-Nzambe.)

12.4 Batalaki talaki malamau ete bato nyonso oyo baboyaki kokota liboso, bakufaki.

Tangela Bana:

 Kotanga 26:65 Pamba té Yawe ayebisaki bango 'tè bakokufa na esobe. Ata moto moko té atikalaki na bomoi, kolongola bobele Caleb, ... Pe Josué...

Tuna bana:

?• Na kati ya bato nyonso oyo bakomaki na mboka na mbala ya liboso, nani atikali na bomoi? (Kaka bato mibale—Caleb pe Josué.)

- Boni, okanisi Pona nini bakoki kobotola, kasi bato mosusu te oyo bazalaki esika moko pe bango tango wana? (Kaka bango mibale bandimaki ete Nzambe Akoki kopesa bango mboka wana.)

Bana bayemba pe babina:

 Bato nyonso oyo Bandimaki té
Bango nyonso kotaki té
Bato nyonso oyo Bandimaki té
Bakufaki na esobe. Mawa!
Bokufaki na esobe.

>|< Kosilisa Leson:

Tango ekoki ete Bato ya Israël babandaki kokota na mboka oyo Nzambe alakaki bango. Nzambe ayebisaki bango basala makambo oyo po babongama na kokota malamau. Liboso ya kosala likambo nyonso ya mutuya, liboso ezali Kobongama. Soki

Guide ya leson pona na moniteur

bobongami malamumu, ekosalisa tosala mosala malamumu.

Verse ya Koyekola:

[Moniteur, Bana baloba verse phrase na phrase Sima na yo, mbala mibale.] Sima, kanisa bageste oyo ekoki kolakisa makanisi wana, basala yango pratique pe na bageste.]

6 *Yo moto na goi-goi, kende kotala mwanyama oyo fourmi, bongo ozwa mayele.*

7 *Fourmi ezalaka na mokengeli te to kapita, to Kolo ya mosala.*

8 *Nzokande ebombaka bilei na tango ya mbula, ezwaka yango na tango ya kolongolaka mbuma na bilanga.*

Batoli 6:6-8

Devoir pona bakristu:

 Bino bakristu, devoir nazali kopesa bino, yango oyo: Kanisa sik'oyo likambo moko ya malamumu oyo olingi kosala.

Na poso oyo, sala nyonso oyo ekoki pona Kobongama na kosala yango.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Kasi mbala mosusu oyebi malamumu-malamumu te soki ozali mukristu. To ozali mukristu nanu te. Malamumu obongama pona koyamba Ye. Tikala sima ya Ecodim Lel'oyo, pe Tokoya kolakisa yo Ndenge nini okoki koyamba Yesu ya solo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 12

(Tala visuel na page elandi.)

(Carte ya nombre ya bato na mabota nyonso. Kosalela na Leson 12)

Ba famille na mabota nyonso ya Israël

Ruben	46,500 na 43,370
Simeoni	59,300 na 22,200
Gad	45,650 na 40,500
Yuda	74,600 na 76,500
Isakare	54,400 na 64,300
Zebuloni	57,400 na 60,500
Efrayimi	40,500 na 32,500
Mannese	32,200 na 52,700
Benyamini	35,400 na 45,600
Dani	62,700 na 64,400
Asere	41,500 na 53,400
Neftali	53,400 na 45,400

NYONSO 603,500 na 601,370

Leson 13. Tondima ete Nzambe akataki pona biso. Moïse andimaki etumbu oyo Nzambe apesaki ye pe asalaki mosala na ye ya suka.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 27:12-23.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Biso Tondima Nkembo na Nzambe, mikolo nyonso ya bomoi na biso tokati pona biso pe bato na biso oyo balingi.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

15 Bongo Moïse alobi na Yawe:

16 « Yawe yo ozali Nzambe, Yo moto ópesá bómoi na bikelamu nyonso, pona moto moko oyo akozala liboso ya bato. »

Kotanga 27:15-16

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Zwa Nkembo

Bandeke bazali koyemba

Tango Yesu Azali na Ngai

II. Kosala Revision—**Kokoba Devoir ya Leson eleki:**

Bino bakristu, Na poso eleki, biso topesaki bino devoir ya Kobongama na kosala likambo moko ya malamumu. Nani akoyebisa biso

likambo nini ya malamumu Akanisa kosala, pe Ndenge nini amibongisi kosala yango?

Revision:

† Nani akoki koyebisa biso ndenge bato ya Israél bazalaki Kobongama pona kokota na mboka oyo Nzambe alakaki bango? (Bana bakoki koloba moko na kati ya makambo yango:

--Bateyaki bato oyo batambwisaka bango na kosambela bikeko

--batangi lisusu ba famille ya Israél

--bakaboli mboka na kati ya ba famille wana

--batali malamumu-malamumu ete bato nyonso oyo baboyaki kokota na mboka, bakufaki.

III. Koteva Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Ntima azalaki na kanda ná Nzambe. Pe azalaki na kanda pona leki na ye ya Mwasi Susa, Azwi maladi moko makasi. Susa ayebaki Yesu, yango wana azalaki kaka na kimia. Abundaki ná maladi ya makasi Pe bato pabtiaki ye na Losambo. Penepene na suka, Susa alobi : « Yesu Atalisi Ngai ete ngai Azali na bosenga na Ngai nafanda na Ye. » Bongo akangaki misu, pe sima ya tango muke, Akufaki.

Ntima asoponaki té. Pona nini Nzambe abikisaki leki na ye te? Ayebisaki Nzambe ete, “Nzambe ! Nalingi koyoka kombo na yo lisusu te ! »

Bana, bokanisi nini? Boni, Ntima asalaki malamumu kokangela Nzambe kanda?

Bana, na ba-Bible na biso, na Mokanda ya Kotanga, tomoni ete, Pembeni na suka ya bomoi ya Moïse, makambo ya pasi eyaki na ye, pe. Boni, akozala na kanda ná Nzambe? Tokomona na Leson ya lel’oyo.

Kanisa ete, na ngonga moko oyo Bato ya Israél bazalaki na nzala, Nzambe ayebisaki Moïse koloba na libanga, ebimisa mai. Kasi na kanda, Moïse abetaki yango mbala mi-

bale. Pe apesaka Nzambe Nkembo te, kasi alobaki lokola ye moko esengeli abimisa mai na Libanga wana. Yango wana, Nzambe apesaki ye etumbu. Nani azali kokanisa etumbu wana? (Ee, akokota te mboka oyo Nzambe alakaki bango.)

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 6:

13.1 Nzambe ayebisaki Moïse ete liwa ekomi Pembeni, mata na ngomba pona komona mboka na musika, bongama pona kokufa.

Tangela Bana:

 Kotanga 27:

12 Yawe Nzambe Alobi na Moïse: « Mata na bangomba Abarim, pe kuna tala mboka oyo Nazali kopesa na Bato ya Israél.

13 Tala mboka yango malamumu, Sima okokufa okende kosangana na bakulutu na yo, lokola ndeko na yo Aaron,

14 pamba te na esobe ya Sin, esika lisanga ya Israél baswanisaki ngai. Batosaki mitindo na ngai te, tango na tindaki bino bobimisa mai na libanga po bomonisa na miso ya bato ya Israél bosantu na Ngai. » Ezali likambo ya mai Meriba na mboka Kadesh na esobe ya Sin.

Tuna bana:

 • Moïse akokota te na mboka oyo Nzambe alakaki bango. Mutuya nini komata na Ngomba? (Po atala yango na distance, ayeba ete Nzambe Akokisi oyo alakaki na bakoko na bango ya kala.)

- Tango ekomi Pembeni po Moïse asala nini ? (Akufa.)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso baloba: “Moïse, bongama! Tango ekomi Pembeni ete osengeli okufa!

Bana bayemba pe babina:

 Tala mboka na distance, Moïse Tala yango malamumu. Okokoma kuna te. Po opesaki Nzambe Nkembo te.

13.2 Moïse andimaki Mokano na Nzambe.**Tangela Bana:**

 15 Bongo Moïse alobi na Yawe:
16 « Yawe Nzambe, Ozali Nzambe, Yo moto opesa bomoi na bikelamu nyonso, pona moto moko oyo akozala liboso ya bato,

Tuna bana:

?• Boni, Moïse abundisaki Nkembo na Nzambe? (Bongo te. Andimaki ete ezali Nzambe Moto Apesaka bomoi.)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso baloba ete: Nzambe Apesaka bomoi. Kaka Ye, Kaka Ye!

Bana bayemba pe babina:

 Moïse abundisaki Nzambe te, ezali kaka Nzambe moto Apesaka bomoi.
Soki Apesi yango. Akoki lisusu kozwa yango.

13.3 Moïse asengaki Nzambe Apona Motambwisi ya sika na esika na ye.**Tangela Bana:**

 16b . . . pona moto moko oyo akozala liboso ya bato,
17 Po abanda kotambwisa bango tango nyonso, pe ekolo ná yo ekóma té lokola ba-meme ezangá mobokoli. »

Tuna bana:

?• Liboso Moïse Akufa, alukaki likambo moko na Nzambe. Nini yango nini? (Ete Nzambe Apona moto na esika ye.)

- Okanisi oyo ezalaki mabe to malamumu? (Malamumu. Moïse azalaki kokumisa esengo na ye moko te, kasi mosala na Nzambe.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste pe baloba lokola bazali kosambela Nzambe Apona moto mosusu kotambwisa Bato ya Israël.

Bana bayemba pe babina:

 Moïse asengaka kaka ete Nzambe Apona Motambwisi ya sika.

13.4 Nzambe ayebisaki Moïse kotia Josué Motambwisi na esika na ye.**Tangela Bana:**

 18 Yawe Azongiseli Moïse boye:
« Josué . . . azali na molimo na Ngai. Benga ye, bongo yo tia ye maboko. Pe tia ye maboko likolo na ye.
19 Okokende na ye epai na nganga-Nzambe eliazar pe lisanga mobimba, bongo okopesa ye mokumba na miso na bango.

Tuna bana:

?• Nzambe Aponaka nani na esika ya Moïse lokola Motambwisi ya Israël? (Josué)

- Bokanisi nini pona Josué? (Ye ná Caleb bato mibale kaka oyo balingaki kokota na mboka Canaan na mbala ya liboso oyo bango bakomaki na lopango na yango.)
- Ndenge nini bato bakoyeba kondima Josué lokola Motambwisi ya sika na bango? (Moïse bakozala na misu ya kinganga-Nzambe Eliazar pe lisanga mobimba bakoyeba ete Josué moto akozwa esika na ye.)

Bana basala bageste:

 Bana bakokende mibale-mibale. Moko akosala Moïse, mosusu, akozala Josué. Moïse akotia Josué maboko. Bango bakoloba boye: « Josué ye oyo akozwa esika na Ngai. »

Bana bayemba pe babina:

 Moïse esengelaki akufa Josué Azali kotambwisa sik'oyo.

13.5 Moïse atosaki pe atiaki Josué azala Motambwisi.**Tangela Bana:**

 22 Moïse asali ndenge Yawe atindaki ye. Akei na Josué liboso ya nganganzambe Eliazar pe lisanga mobimba.
23 Atie ye maboko, pe apesi ye mokumba na ye ndenge Yawe atindaki.

Tuna bana:

- • Nyonso oyo Nzambe ayebisaki Moïse, atosaki, to atosaki te? (Atosaki na nyonso.)
- Sik'oyo, nani akomi Motambwisi ya sika? (Josué akomi Motambwisi.)

Bana basala bageste:

 Bana oyo bazala mibale-mibale, basala lokola bazali Moïse asimba loboko na baoyo bazali kosala lokola Josué. Bantombola loboko na ye, bongo baloba boye: “Josué Azali kotambwisa biso sik'oyo! O yea, o yea!»

Bana bayemba pe babina:

 Kende malamumu, Moïse
Yaka malamumu, Josué.
Tozali kolanda yo.

13.6 Sima, Nzambe ayebisaki Moïse maloba ya suka pona koyebisa bato ya Israël.**Tangela Bana:**

 Kotanga 28:
1 Yawe alobi na Moïse
2 Yebisa bato ya Israël mitindo oyo: *Bókeba*: *bópesa* Yawe mabonza na ye na tango ekoki, bilei ya kozikisa ya solo kitoko oyo esepelisaka ye. »
(*Moniteur, NB.* Tangela Bana note oyo: Awa tii suka ya Mokanda ya Kotanga pe Mokanda ya Kozongela Mibeko nyonso tii na Mokapo 34 ezali Malakisi ya suka oyo Nzambe ayebi-

saki Moïse na kopesa Bato ya Israël. Sima, Moïse Akufaki.)

Tuna bana:

- • Kufa ya Moïse ekomi Pembeni, kasi mosala nini etikali na ye? (Koyebisa bato ya Israël Malakisi ya suka oyo Nzambe azali kopesa ye.)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso babenda litoi, balobi boye, «Moïse, tolingi koyoka Bible yango.»

Bana bayemba pe babina:

 Moïse, yo okotikala kaka Malakisi ya suka.
Malakisi oyo Nzambe moko Akopesa yo.

>< Kosilisa Leson:

Bana, Moïse asosolaki ete ye moko asali mabe tango abetaki Libanga mbala mibale na kanda, pe apesaki Nzambe Nkembo te. Pe andimaki etumbu oyo Nzambe apesaki ye. Pe ayebaki ete Nzambe Apesaka bomoi; Azali pe na bokonzi ya kozwa yango lisusu.

Bomoi na biso ekozala koleka esengo soki lokola Moïse, tobunda te na Nzambe, kasi Tondima ete ya Akokata pona biso. Bongo tokozala na kimia na motema, ata na elongi ezali ya kokufa.

Devoir pona bakristu:

 Bino bakristu, devoir nazali kopesa bino yango oyo: Na poso oyo, kanisa malamumu. Boni, ozali kobunda pe na Nzambe na likambo moko? Soki boye, tika yango na maboko na Ye. Yebisa Ye ete oyebi ete Ayebi nini eleki malamumu. Yo tikala kaka na kimia.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

 Kasi bino oyo boyambá Yesu Kristu nanu té na motema na bino, kimia ezali te pona bino. Kimia ezali kaka na Yesu.

Soki oyebi te ete oyambi Ye, malamu kobenga Ye lel'oyo, Akota na motema pe na bomoi na yo, Akoma Mobikisi na yo. Soki olingi kosolola makambo oyo, tikala sima ya Ecodim po tokosalisa yo.

Verset ya Koyekola:

15 Bongo Moïse alobi na Yawe :

16 « Yawe, Ozali Nzambe, Yo Moto opesá bomoi na bikelamu nyonso. Pona moto moko akozala liboso ya bato. »

Kotanga 27:15-16a

[Moniteur, Bana baloba verse mbala misatu. Sima, mwana moko aloba liloba ya liboso.

Mwana ya mibale aloba liloba ya mibale, mwana ya misatu, etc. tii na suka na yango. Sala yango mbala mibale lisusu. Sima, bana bakoki koloba yango moko-moko.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 13

Leson 14 Tosalisana. Mwandambu ya mabota bazwaki esika na bango, kasi basengeli nanu kosalisa bandeko na kozwa mboka nyonso.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 32.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Tokoluka bolamu ya bandeko nyonso, kaka ya biso moko te. Tosalisana.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

4 Moto moko té áluka bolamu na ye moko, kasi moto nyonso áluka bolamu ya bandeko. Filipe 2:4

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Zwa Nkembo

Tolingina

Kosala Malamu na Lisanga

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Na poso eleki, to sengaki bino bakristu kokanisa soki bozalaki kobunda na Nzambe na likambo moko ya bomoi na bino. Bongo, kotia likambo wana na maboko na Nzambe. Nani amekaki kosala yango ? Nani akoyebisa biso nini atiki na maboko na Nzambe ?

Revision:

† Na poso eleki, tomonaki likambo ya mawa pona Moïse. Ezali likambo nini yango ? (Esengelaki abongama pona liwa. Pe akoki kokota te na mboka oyo Nzambe Alakaki bango.)

† Tomonaki pe ete Nzambe ayebisaki Moïse atia moto mosusu na esika na ye. Moto wana nani? (Josué)

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Tango Molakisi to moniteur azali kotuna Question, ozali koyoka nini? Yoka malamu. Ngai ! Ngai ! Ngai! Ngai! Ngai ! Ngai ! Ngai !

Ekoki kozala malamu.....

Tozali kaka kokanisa bolamu na bango moko. Leson na biso lelo ekolakisa boso nini Nzambe azali kokanisa pona bomoi ya moto

oyo bazali kaka kokanisa Ngai !. Ngai !
Ngai ! Ngai ! Ngai !

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 7:

14.1 Bana ya Israël bazalaki na esika oyo bakoki kokatisa Ebale ya Jourdain, po bakota na mboka oyo Nzambe alakaki bango.

Tangela Bana:

 Kotanga 26:63. . .na mabele oyo etalaná na Jericho.

Tuna bana:

- ?** • Bato ya Israël bazalaki na esobe to mabele nini? (Esobe ya Moab)
- Liboso na bango, mai nini? (Ebale ya Jourdain)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso baningisa misapi, balobi boye, “Liboso na biso, Jourdain.” Balakisa maboko liboso, balobi boye, “Na ngambu, mboka oyo Nzambe alakaki biso.”

Bana bayemba pe babina:

 Bana ya Israël, bango kumaka Na Ebale ya Jourdain
Liboso ezali mboka na Nzambe Alaká bango.

14.2 Mabota ya Ruben pe Gad, bamonaki ete kaka esika wana ezalaki esika ya malamumu pona bango pe banyama na bango.

Tangela Bana:

 Kotanga 32:1 Bato ya bikolo ya Ruben pe Gad bazalaki na banyama mingi penza... bamoni 'tè mabele. . .malamumu pona kobokola banyama...

Tuna bana:

- ?** • Nini mabota ya Ruben pe Gad bamonaki malamumu na esika oyo bazalaki tango wana? (Ezalaki mabele malamumu ya kobokola banyama. Balingaki yango po bazalaki na banyama mingi.)

Bana basala bageste:

 Moniteur, pona 4, yebisa bango baloba ete bazali libota ya Ruben. Pona 3, yebisa baloba bazali libota ya Gad. Bana wana nyonso, babeta mboka na makolo na bango. Baloba boye, “Mboka oyo ezali malamumu pona banyama na biso.”

Bana bayemba pe babina:

 Mabota ya Ruben pe ya Gad
Bazalaki na banyama mingi
Bamonaki mboka oyo malamumu
Pona banyama na bango.

14.3 Basengaki Moïse ete batikala kuna ; akatisa Ebale ya Jourdain te.

Tangela Bana:

 2 Yango wana bayei epai na Moïse. . .balobi boye:
3 Mabele ya....
4 Oyo bato ya Israël babotolaki na lialisi ya Yawe, ezali malamumu po na kobokola banyama: nzokande, biso tozali na banyama mingi.”
5 Pardon, pesa biso mboka oyo, ekóma mboka na biso; Yango, kome-ma biso na ngombe te.”

Tuna bana:

- ?** • Basengaki Moïse nini? (Ete batikala kuna pona kobokola banyama na bango.)
- Boye bamonika ete ezalaki mutuya te kotikala pona kosala nini? (Mutuya ezalaki te pona bango kokende na ngombe to kokatisa Jourdain.)

Bana basala bageste:

 Moniteur, poná mwana moko azala Moïse. Bato ya Ruben pe ya Gad, bakende na Moïse, babondela ye ete batikala kaka na esika wana pona kobokola banyama na bango.

Bana bayemba pe babina:

 SVP, Moïse
Tolingi kotikala awa.

14.4 Moïse agangelaki Bango ete basengeli kosalisa bandeko na bango

nanu na kozwa mboka mobimba, Sima bakoki kozonga kobika kuna.

Tangela Bana:

 6 Moïse azongiseli bango: “Boni? Bandeko na bino bákende kobunda, bongo bino bótíkala awa?”

7 Pona nini bino bolingi kolembisa bato ya Israël oyo balingi kokende na mboka oyo Yawe apesi bango?

Tuna bana:

 • Pona nini Moïse Asepelaki te ete bango basala bongo?
(Po bango bakende te na bitumba ná bandeko na bango. Bakoki kolembisa bango.)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso basala lokola Moïse. Balobi boye, « Nini? Bokokende te kosalisa bandeko na bino? Bongo te.”

Bana bayemba pe babina:

 Moïse alobaki ete basengeli Kosalisa bandeko.

Verse ya koyekola:

[Moniteur, ezali esika malamumu kolakisa bana verse ya koyekola. Batanga yango kaka mbala moko tó mibale, bongo balanda Leson lisusu.]

« 4 Moto moko té áluka bolamu na ye moko, kasi moto nyonso áluka bolamu ya bandeko. »

Filipe 2:4

14.5 Basengaki nanu kotóna mapangu ya banyama pe bandako, Sima bakosalisa bandeko na kozwa mboka.

Tangela Bana:

 16 Kasi bato ya Ruben pe ya Gad bazongiseli Moïse, balobi: «Té! Tolingi kosala mapango awa pona banyama na biso, pe tótonga ba-ville pona mabota na biso.

17 Boye mabota na biso ekofanda ....esika banguna bakoki kokotela bango té. Bongo biso tokokamata bibundeli pe tokozala liboso ya bandeko na biso bato ya Israël pona komema

bango na esika oyo Yawe akópesa bango.

18 Tókozonga epai na biso epai na biso bobele tango bato ya Israël nyonso bakozwa mabele na bango.

19 Bisu tokuluka kozwa mabelé na ngambo ya Jourdain té, soki tozwi oyo ya biso awa, na epai moi ebimaka.

Tuna bana:

 • Makanisi ya bato ya Ruben pe ya Gad ezalaki nini? (Ete batóna nanu bamboka pona ba famille na bango pe mapango pona banyama na bango, batiki ba-famille kuna, Sima bakende na bitumba ná bandeko na bango.)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso basala bageste lokola bazali kotóna mboka, Sima lokola bazali kotóna balu-pangu, Sima lokola bazali kotia banyama na kati ya balupangu wana.

Bana bayemba pe babina:

 Totonga esika oyo, Sima tokosalisa bandeko.

14.6 Moïse andimaki Nkembo wana, kaka ayebisaki baloba ete basala oyo balakaki.

Tangela Bana:

 32:20 Moïse alobi na bango: «Boyoka, Soki ya solo basali bongo, bokomema ngambo té epai ya Yawe pe epai ya ba-Israélite. Boye basoda na bino nyonso bakokamata bibundeli pe bakatisa mai ya Jourdain, bakende kobundela Yawe etumba, tii tango Yawe akosilisa kobengana banguna na ye, po akokóma Mokozzi ya mboka yango. Bongo bokokoka kozonga awa, pe Yawe akondima ‘tè mabelé bokozwa oyo ekóma ya bino.

23 Kasi soki bosali bongo te, bokomema lisumu na miso ya Yawe, pe bóyeba malamumu ‘tè bokozwa etumbu pona yango.

24 Sik’oyo bótóna ba-ville pona mboka na bino, pe bósala mapango pona banyama na bino. Kasi bözongisa té kokokisa elaka na bino.»

Tuna bana:

? •Sima na bango kosolola, Moïse andimaki Nkembo na bango. Asengaki kaka ete basala nini ? (Bakanisa kosala ndenge balakaki.)

Bana basala bageste:

👤 Bana batombola misapi mibale. Baloba boye, « Ya mibale, tokatisa Jourdain, to-sala bandeko na bitumba. »

Batombola misapi misatu. Baloba boye, « Ya misatu, Tozonga awa na esika na biso. »

Bana bapesa maboko bango na bango. Baloba boye, « Tolaki. Tokobunga. »

Bana bayemba pe babina:

👤 Bana Bayemba banzembo:
Biso bakristu tosalisana (3X)
Ete yo makasi.

14.7 Bongo batongaki bandako na bango, Sima babongamaki kokatisa Jourdain, kosalisa bandeko na bango.**Tangela Bana:**

📖 32: 25 Bongo bato ya bikolo ya Gad bazongiseli Moïse boye: *Biso tokosala kaka ndenge olobi.*

33 Moïse apesi bikolo ya Gad, ya Ruben, pe ndambo ya ekolo ya Manassé, mwana ya Joseph, mabele ya Sihon, ... pe mabele ya Og, ...

Bana basala bageste:

👤 Bana nyonso basala bageste lokola bazali kotonga ndako. Sima baloba boye, “Mwasi na Ngai, bana na Ngai, botikala awa.” Basala lokola bazali kotonga lopangu. Baloba boye, “Banyama na Ngai, botikala awa. Ngai nazali kokende kosalisa bandeko.

Bana bayemba pe babina:

👤 Tosalisana
Ezali malamau.

Verse ya koyekola:

[*Moniteur, sik'oyo bana babakisa bageste. Baloba yango mbala misatu lisusu.*]

4 Moto moko té áluka bolamu na ye moko, kasi moto nyonso áluka bolamu ya bandeko. Filipe 2:4

>|< Kosilisa Leson:

Bana, tomoni ete bato mabota ya Gad pe ya Ruben bazalaki na mabongisi ya kosalisa bango malamau. Kasi Moïse akanisaki ete esengelaki basalisa bandeko mosusu pe. Bayokanaki na lokano ya kosalisaka bango, pe bandeko mosusu. Ezalaki Mokano ya kosalisana--bango esukaki na esengo pona bango nyonso.

Devoir pona bakristu:

👋 Bana bakristu, devoir nazali kopesa bino poso oyo, yango oyo: Boluka ete bosalisa mukristu mosusu, bongo yo pe sala yango.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

✝ Kasi, soki oyebi Yesu nanu te, devoir Nazali kopesa yo, yango oyo: Kokanisa malamau-malamau. Nini ezali kokanga yo nzela ya koya na Yesu? Alingi kobikisa yo. Soki ozali na bosenga ya lisalisi na likambo oyo, yaka kosolola ná Ngai Sima ya Eco-dim, to na kati na poso oyo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

Leson 15 Tóluka bólamu ya bato nyonso. Nzambe ayebisaki lolenge ya kokabola mboka na kati ya mabota ya Israél na ndenge oyo ezalaki juste.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—
Moniteur, Leson oyo emonani na Kotanga 34, 35:1—8.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Tosala na ndenge ezali juste pona bato nyonso, po Nzambe Azali juste pe Alingi bato na Ye bazala juste.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

Kozongela Mibeko 16:20

Bowela bobele se sembo, bongo bokozala malamumu, pe bokozwa mboka oyo Yawe Nzambe na bino apesi bino.

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Bolingana

Kosala Malamumu na Lisanga

Aza' na Mboka Nyonso na Maboko

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Devoir topesaki bino bakristu Na poso eleki ezalaki kosalisa mukristu mosusu na poso oyo. Nani asalaki makasi kosala yango? Nani akoki koyebisa biso Asalisaki nani, pe Ndenge nini esungi ye ?

Revision:

Bato ya Israél bazalaki Kobongama pona kokóta na mboka oyo Nzambe alakaki na bakulutu na bango. Pona kósala yango, basengeli nanu kokatisa mai ya Jourdain. Kasi mabota mosusu, Gad pe Ruben, basengaki na Moïse apesa bango nzela ya kotikala esika bazalaki, apesa bango mboka wana. Ezalaki malamumu pona banyama na bango. Moïse andimaki, kasi kaka soki sima bango batóngi bandako pe mapangu ya banyama, bango bakatisaki Jourdain ná bandeko na bango. Babundaki bitumba nanu po mabota nyonso ezwa bisika na bango, Sima bakoki kozonga na ba famille na bango.

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Tantine azalaki na esengo tango amonaki ete mama asali gateau ya kitoko. Alingaka gateau mingi. Tango Balingaki kokata gateau wana, Tantine abondelaki mama ete, « Mama, Nakati yango. » Pe kani-saka ete akokata eteni na ye ya monene koleka ya bato mosusu.

Mama andimaki ete Tantine akata yango. Ya solo, moko na kati ya biteni oyo ezalaki monene mingi koleka biteni mosusu. Sima, mama azwaki gateau wana pe atunaki papa, “Eteni nini olingi?”

Tantine azalaki surprize, bongo mama alobaki ete, « Tantine, yeba ete moto oyo akokatisa esengeli azala moto ya suka na kopona ndengeni na ye. » Mama azalaki na mayele mingi. Pe abakisaki malamumu makambo oyo Tantine akanisaki kosala.

Bana, soki tozali koluka bolamu na biso moko kaka, ezali juste te. Kozala juste ezali koluka bolamu ya bato nyonso.

Lel'oyo tokolanda Bato ya Israél lisusu, pe tokomona ndenge Nzambe ayebisaki bango bakokata na mboka ya Canaan po ete ekozala juste pona kaka libota moko te, kasi pona bato nyonso.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 4:

15.1 Nzambe alakisaki bango suka ya mboka na bango.

Tangela Bana:

Kotanga 34:1 Yawe Nzambe Atindi Moïse
 2 *Apesa Bato ya Israél mitindo oyo: “Bokokota na Canaan, yango ezali mboka oyo napesi bino. Tala bandelo na yango ; [Bongo Ayebisaki bisika ya mboka Apesaki bango ekusuka.]*

Tuna bana:

- Tango boni Nzambe Alingaki Bato ya Israél bazala na mboka oyo Apesaki bango? (Tii kuna)
- Mboka Nzambe Apesi bango—ezalaki na suka, to ezalaki pe na suka te? (Ezalaki pe na suka oyo Nzambe alakisaki bango.)

Bana basala bageste:

Bana balakisa bageste oyo ezali kolakisa kala loboko na bango. Balobi boye, « Tii kuna. » Balakisa bageste oyo ezali kolakisa suka. Baloba ete, “Esika wana.”

Bana bayemba pe babina:

Nzambe Apesi bango mboka ya Canaan
 Tii kuna! Tii kuna! Tii kuna!

15.2 Nzambe alakisaki ete bakobeta zeke pona kokata pona koyeba libota nini ekozwa mboka nini.

34:13-15

Tangela Bana:

34: 13 Moise ayebisaki mitindo yango na bato ya Israël. Sima alobi na bango : «Wana ezali mabele oyo Yawe Nzambe atindi bokabola na bikolo libwa na ndambu, na ndenge zeke ekolakisa. 14-15 Pamba té libota ya Ruben pe libota ya Gad ná pe ndambo ya Manassé esi ezwi mabele oyo etalaná na Jericho, na ngambo oyo ya Jourdain, na epai moi ebimaka, »

Tuna bana:

Bikolo nyonso ya Israël ezalaki 12. Pona nini kaka bikolo libwa pe ndambu esengeli bakabola mabele Sima, bakatisa Ebale ya Jourdain? (Po bikolo mibale pe ndambu, Ruben, Gad, pe ndambu ya libota ya Mannese, bayebi mboka déjà na est ya Jourdain.)

- Ndenge nini bato basengeli kokata mboka nini ekokende na libota nini? (Basengeli kobeta zeke. Nzambe ayebisi bango basala yango, yango wana bakoki kotia motema ete Ye moko akotambwisa bango na ndenge ekokweya.)

Bana basala bageste:

Bana basala lokola bazali kobeta zeke.

Bana bayemba pe babina:

Tango ekoki

Kokota na mboka

Mboka ya kitoko

Oyo Nzambe alakaki bango.

15.3 Nzambe alakisaki nani Aponi pona kokata na mboka na kati ya mabota.

Tangela Bana:

34:16 Yawe Nzambe Alobi na Moïse:

17 “Nganga-Nzambe Elieazar pe Josué. . . bato bakokabola mabele.

18 Bópona lisusu moto moko pona kosalisa bango na mosala ya kokabola mabele.” (Akobaki kolakisa bango bakombo ya bato yango.)

Tuna bana:

Nzambe Apesi nani mosala ya kokabola mboka ya Canaan na kati ya mabota ya Israël? (Bakambi na bango, Nganga-Nzambe Elieazar pe Josué, pe kulutu moko ya bikolo nyonso pona kosalisa bango.)

Bana basala bageste:

Bana nyonso baloba sima na yo, nzela na nzela: Elieazar, Nzambe Aponi yo.

Josué, Nzambe Aponi yo.

Bino bakulutu ya mabota, Nzambe Aponi bino.

Mosala na bino kokabola mboka na mabota nyonso.

Ete ezala juste pona bato nyonso.

Bana bayemba pe babina:

Bino oyo Nzambe Aponi,

Bokabola mboka.

Sala yango na ndenge

Ezali kaka juste.

15.4 Nzambe ayebisaki mabota nyonso na kopesa ba-Levi bamboka pona kobokola banyama na bango.

Tangela Bana:

35:1 Kuna na mabele ya Moab Pembeni ya ebale ya Jourdain, .Yawe Nzambe Alobaki na Moïse boye:

2 « Loba na Bato ya Israël bapesa ba-Levite ba-ville na bango mosusu na kati ya mabele na bango, po bafándaka kuna.

Tuna bana:

o Mabota nyonso basengeli kopesa ndambu ya mabele ya mboka na bango na nani? (Na bana ya libota ya Levi)

o Libota ya Levi ezalaki kosala mosala nini? Boni, bokanisi? (Mosala ya ndako-Nzambe)

Bana basala bageste:

Bana nyonso basala bageste lokola bazali koton-ga.

Baloba ete, “Bozali kotonga ba-levite, basali na Nzambe.”

Bana bayemba pe babina:

Bango nyonso batongaki bamboka

Pona basali na Nzambe.

>< Kosilisa Leson:

Bato ya Israël bakomi Pembeni na tango oyo Nzambe akopesa bango mboka ya Canaan, lokola Alakaki kala na bakulutu na bango. Sima ete ba-

zwaki yango, basengeli kokabola yango kati ya mabota nyonso. Nzambe Alingiki te ete bazala kowela mboka. Alingika ete basala yango na ordre pe na ndenge ezala juste pona mabota nyonso. Yango wana, atako yambo bakota mboka wana, Nzambe ayebisaki koloba ndenge nini ya kokabola yango. Soki basali ndenge Alobaki, kimia ekozala na kati ya mabota nyonso-- lipamboli monene. Nzambe ezali juste. Pe akanisa bolamu ya bato nyonso. Esengelaki basala misala nyonso na bango, na ndenge oyo ezala juste, kaka pona libota na bango moko te, kasi pona mabota nyonso.

Verse ya koyekola:

[Moniteur, ezali tango ya malamumu pona bana baloba verse ya koyekola.]

Kozongela Mibeko 16:20

Bowela bobele se bosomebo, bongo bokozala malamumu, pe bokozwa mboka oyo Yawe Nzambe na bino apesi bino.

Devoir pona bakristu:

Mbala mingi, biso bato tokanisaka kaka bolamu na biso moko. Devoir nazali kopesa bino bakristu ezali oyo: na poso ezali koya, luka bolamu ya bato nyonso. Luka kosala na

ndenge oyo ezali juste pona bato nyonso. Eloko wana ekosepelisa Nzambe esengo, pe akopesa bomoi ya kimia.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Kasi tango nalobi, “bino bakristu,” mbala mosusu oyebi te soki ozali na kati to te. Mbala mosusu oyebi te soki ozali mukristu.

Moto azali mukristu te po azwa libatishi, azali mukristu te po akendeke na ecole du dimanche, to na losambo. Pe azali mukristu te po andimela ete Nzambe Azali. Moto azali mukristu KAKA soki ayambi Yesu Kristu na motema na Ye. Soki oyebi te malamumu-malamumu ete oyamba Yesu, yaka kosolola na Ngai Sima ya Ecodim. Tokoki kosalisa yo na koyeba makambo oyo malamumu.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 15

Leson 16 Tokanisa ndenge Nzambe Asali bomoi na biso. Bakanisa lisusu bambula na bango oyo batambolaki na esobe.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kozongela Mibeko 1—2:23.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Biso bato na Nzambe tokanisa ndenge Asali kati na biso, pe toyekola na mabungá oyo tosalá.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

Natangaka misala na yo nyonso, ndenge Ozalaki kosalela nguya na yo.

Banzembo 77:12

[Moniteur, tia ton pe rythme po bana bakoka koyemba verse oyo.]

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Mikanda ya Moïse

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Na poso eleki, topesaki bino bakristu devoir ya kolya bolamu ya bato nyonso, koluka kosala na ndenge oyo ezali juste na bato nyonso. Nani akoki koyebisa biso ndenge asalaki likambo wana na poso oyo eleki ?

Revision:

Lel'oyo tozali kobanda Mokanda ya Kozongela Mibeko. Ezali Malakisi ya suka oyo Moïse apesaki na Bato ya Israël tango bazalaki na esobe, yambo bakota mboka oyo Nzambe Alingiki kopesa bango. Ezali Malakisi ya suka oyo Moïse pe, po tomoni yango déjà ete liboso bakota mboka yango, Moïse esengeli akufa.

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Biso nyonso tozali na esengo soki mwinda ya courant ezali na ndako na biso, po tokoki komona na butu, pe mutuya ekozala te ya kosomba mbala nyonso petrole pe kotia na kati ya mwinda. Ezali esengo to esengo te ? (Ee, esengo mingi.)

Moto oyo asalaki mwinda ya courant ya liboso, kombo na ye Toma Edison. Boni, bomona ndenge mwinda ya courant esalaka malamumu na mbala ya liboso oyo omeki yango?

Bongo te. Esalaki te mbala ya liboso amekaki yango, to ya mibale, to ya misatu, to ya minei, to ya mitanu, to ya zomi, to ya tuku mitano, to ya kama moko, to ya kama mitano, to ya kama sambo. Pe amekaka kosala yango lisusu pe lisusu. Na suka ya komeka nkoto, alongi! Mwinda wana esalemi malamumu. Mbala nyonso oyo asalaki te, Edison alobaki ete alobaki ete a 'rater'. Pe alobaki ete, Na sili kolongi.

Na histoire na biso ya Bible, tango ekoki po Bato ya Israël bakota na mboka oyo Nzambe alakaki bango. Liboso ya kokota, Nzambe Alingi ete bayekola ndambu ya ba-Leson. Liboso, Nzambe Ayebisaki Moïse alakisa lisusu ndambu ya makambo oyo esalemaki, po bayekola na yango.

Developpement—Malakisi ya Leson oyo na Biteni 6:

16.1 Moïse ayebisaki bato ndenge Nzambe ayebisaki ye na koloba.

Tangela Bana:

(NB: Tozali na Mokanda ya Kotanga lisusu te, kasi Mokanda ya Kozongela Mibeko)

 Kozongela Mibeko 1:3 Sima bambula tuku minei (40), ya mobembo na esobe ya zelo, na mokolo ya liboso ya sanza ya zomi na moko, Moïse ayebisi bato ya Israël makambo nyonso oyo Yawe Atindaki ye koyebisa bango.

5 Na mboka ya Moab, na ngambo ya Jourdain, Moïse abandaki koteya bato ya Israël Mibeko na Nzambe, alobi :

Tuna bana:

- • Sik'oyo, Bato ya Israël batelengani na esobe bambula boni? (Bambula tuku minei)
- Nani akoyebisa biso Moïse alobaki na Bato ya Israël Maloba oyo ya suka? (Nzambe Ayebisaki ye.)

Bana basala bageste:

 Bato basimba litoi lokola bazali Moïse, azali koyaka Nzambe.

Bana bayemba pe babina:

 Yoka Bible, bandeko!
Maloba oyo ya suka.

Yoka Bible, bandeko!

Maloba Nzambe akopesa.

16.2 Esengeli tokanisa ete Nzambe Ayebisaki bango déjà na kokota na mboka Canaan, tango bazalaki na Ngomba ya Sinai.

Tangela Bana:

 Kozongela Mibeko 1:6,8
1:6 Tango tozalaka kuna na Ngomba ya Horeb, Yawe Nzambe na biso alobaki na biso boye:

«8 Na pesi bino mboka wana, bókamata yango ekoma ya bino, pamba te ezali mboka oyo nakatelaki seleka ete nakopesa na maboko na bino Abraham, Izaak pe Jacob pe na bana na bango oyo bakoya sima. »

Tuna bana:

- • Bakomi na mboka oyo Nzambe alakaki na nani ? (Na bakulutu na bango.)
- Nzambe ayebisaki bango kosala nini ? (Kobotola yango, kotonga.)

Bana basala bageste:

 Bana basala lokola bazali kotala mboka. Balo-bona bango na bango ete, “Tokende kobotola yango. Totonga kuna.”

Bana bayemba pe babina:

 Bakomi, bango bakomi
Na mboka oyo kitoko
Bakomi, bango bakomi
Na mboka Nzambe akopesa bango.

16.3 Esengeli bokanisa ndenge Moïse atiaki bakulutu basalisa ye, kokata makambo na motema malamumu.

Tangela Bana: (Moïse az'oloba:)

 Kozongela Mibeko 1:
9 Bongo nalobaki na bino boye: “Nakoki lisusu te kotambwisa bino ngai moko té.

12 Kasi nakoki ngai moko té kobongisela bino makambo, mbala nyonso bokozala koswana matata.

*13 Malamumu bópona na kati ya ekolo moko moko bato ya kokota, ya mayele, pe ya biza-
leli ya malamumu; nakotia bango bakonzi na bino.”*

14 ...likanisi yango ezali malamumu . . .

16 Pe napesaki bango mibeko boye: “. .. Bokokata na bosembo makambo oyo bandeko na bino bakoya kofunda. . .”

Tuna bana:

- ?** • Moïse asungaki bango kokanisa na ndenge batia nini? (Bakulutu kokata na makambo na kati na bango.)

Bana basala bageste:

 Mwana moko asala lokola Moïse. Pe atambola na kati ya bana, atia loboko likolo ya motú na ya ndambu ya bana, aloba : « Nazali kotia yo kulutu. Okata makambu na motema malamú.”

Bana bayemba pe babina:

 Ee, Tokanisa
Moïse aponaki bakulutu.
Bakataki makambu
Na ndenge moko ya malamú.

16.4 Bakanisa ete, tango bakomaki na mboka wana, kobanga esimbaki bango, baboyaki kokota.**Tangela Bana:**

 Kozongela Mibeko 1:
20 Nalobaki na bino boye: “Sik’oyo bokómi na bangomba ya ba-Amorite oyo Yawe Nzambe na biso apesi biso.
26 Kasi bino botosaki té mitindo ya Yawe Nzambe bino, boboyaki kokende kuna.

Tuna bana:

- ?** • Pona nini bato ba kotaka tena mboka mbala ya liboso oyo bakomaki kuna? (Kobanga esimbaki bango, bongo bango moko baboyaki.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste lokola bazali na kobanga, Sima, lokola bazali koya kokota na mboka.

Bana bayemba pe babina:

 Pona nini tokotaki te?
 Mboka Nzambe Apesi biso?
Kaka pona kobanga,
Kozanga kotia motema na Nzambe.

16.5 Sima, bamekaki kokota, atako Nzambe aboyaki kosalisa bango, yango wana, balongaki te.**Tangela Bana:**

 Kozongela Mibeko 1:41 Kasi bino bolobaki na ngai: “Tosalaki Yawe mabe! Kasi sik’oyo tolingi kobunda Bino bolobaki ete: « Ya solo Moïse, Tosali masumu na Yawe Nzambe. Kasi sik’oyo, tokokende kobunda bitumba . . .” . . .
42 Kasi Yawe alobaki na ngai: “Loba na bango bakende té, pamba té nazali na kati na bango té, bakende komibomisa té epai ya banganga na bango.”
43 Nayebisaki bino yango, kasi bolingaki koyokela ngai té. Bobukaki mitindo ya Yawe pe na lolendo nyonso. Bomataki na bangomba. .
44 Bongo, ba- . . . oyo bazalaki kofanda na bangomba yango bakitelaki bino, balandaki bino lokola liboke ya banzoi pe babomaki bino banda na Edom tii na mboka Horma.
45 Tango bozongaki, bolelaki epai ya Yawe, kasi Aboyaki koyokela bino, atalaki bino pamba.

Tuna bana:

- • Baboyaki tango Nzambe ayebisaki bango kokota na mboka, Sima bamekaki kokota, kasi Nzambe Azalaki koyebisa nini? (Bokokota te)
• Tango bamekaki kokota na makasi na bango moko, Nini esalemaki? (Monguna abedisaki bango.)

Bana basala bageste:

 Kaka na kati ya sale esika bino bozali, bana bakima mbala moko na bacercle lokola banzoi ezali koluka bango.

Bana bayemba pe babina:

 Ai-oyo, Ai-oyo
Na makasi na biso moko
Tolongaki te!

16.6 Batambolaki na ba-mboka mosusu, kasi Nzambe aboyaki kopesa bango ba-mboka wana, po Apesi yango na bato mosusu.**Tangela Bana:**

 Kozongela Mibeko 2:1 Sima, biso tobalukaki, pe tozongaki na esobe ya zelo na zelo ya Ebale ya Motane, ndenge Yawe Atindaki ngai.

Towumelaki mingi pona koleka bapembeni ya bangomba ya Edom.

4 (Nzambe) Loba na bato boye: « Bokoleka na Edom, esika bato ya libota . . . mboka ya bandeko na bino bana ya Ezau bafandaka. Bango bazali bandeko na bino.

5 Bóbundisa bango té, pamba té nakopesa ata eteni moko té ya mabele ya moboka na bango ata kutu eteni ya moke oyo bokoki konyata.

8 . . . Tolandi nzela oyo elongwa na Elat tii na Esion-Géber, na epai ya Mai ekufá. Sima, tozwi nzela oyo ekendé na esobe ya Moab.

9 Bongo Yawe Nzambe Alobi na Ngai boye: « Bato ya Moab ..., Botumola ba-Moabite té, bóbundisa bango pe té, pamba té nakopesa bino eloko moko té na kati ya mabele na bangogo. Nasi napesa mboka Ar na libota ya Lot. »

17 Yawe Nzambe Alobaki na Ngai ete:

18 « ...Bosengeli kokatisa mboka ya Moab . . .

19 Sima na yango, na motindo ya Yawe Nzambe na biso, tolongwaki na ngomba ta Horeb, tozalaki na esobe ya zelo ya zelo ya monene pe ya somo oyo bayebi, pe tolandi nzela oyo ekendé na bangomba ya bamorite. Tango tokómaki na kadesh-barnea.

Tuna bana:

- ?** • Mbala boni Nzambe ayebisaki té Israél ete Akopesa bango mboka ya bato mosusu? (Mbala misatu)

Bana basala bageste:

! Bana batambola na gauche. Yo kanga bango pe loba ete, “Mboka oyo te. Ngai Nzambe na pesi yango na bana ya Ezau. Batambola na droite. Yo kanga bango pe loba ete, “Mboka oyo te. Ngai na pesi yango na bato ya Moab.” Bango batambola Sima na bango. Yo kanga bango lisusu pe loba ete, “Mboka oyo te. Ngai na pesi yango na bato ya Amon. »

Bana bayemba pe babina:

! Nzambe Apesi bato mosusu
Bamboka na bango.
Mboka na biso, tomonaki yango
Kasi na buzoba, toboyaki yango.

>|< Kosilisa Leson:

Ezalaki mwa pasi pona Bato ya Israél na kotambola ndenge Nzambe Atambwisaki bango malamumu, kasi

mbala mingi, bango moko basalaki na ndenge moko ya buzoba. Nzambe Alingaki koteya bango po tango bakotaki mboka na bango, basali malamumu, bazali kobika bambula ebele na mboka wana. Boni, biso pe tokanisi, kobanza ndenge Nzambe asali déjà na bomoi na biso ?

Verse ya koyekola:

[Moniteur, ezali tango malamumu koteya verse. Bana baloba yango mbala moko, Sima bayemba yango.]

Yawe Nzambe, nayebaki makambo oyo osalá: nakanisaká bikamwisi oyo osalaká kala. Banzembo 77:12

Devoir pona bakristu:

Devoir nazali kopesa bino bakristu, bana oyo bayebi Yesu Kristu na motema na bino, yango oyo:

Na poso oyo, kanisa likambo nini ya malamumu Nzambe Asala na bomoi na yo déjà. Soki ozali sembo te, senga bolimbisi na Ye, pe senga ete Ye apesa yo makasi ya kolanda Ye koluka malamumu na tango ezali koya.

Kobenga Bana oyo Bayebi Yesu Nanu te:

Mbala mosusu oyebi te soki ozali mukristu. Okoki koyeba yango. Moto akomaka mukristu tango ayoki mawa pona mabe asalá, akobongola motema. Pe ndima ete Yesu Kristu, Mwana na Nzambe, akufaki pona kofuta niongo ya masumu na biso, bongo Asekwaki na kufa. Pe omilengeli kotika nzela ya masumu, bongo bengi kombo na nguya ya Yesu Kristu pona kobikisa ye.

Roma 10:13 ezali koyebisa biso ete Moto nyonso oyo akobenga kombo na Nkolo na ndenge tolobi, akobika. Okoki kobenga ye sik'oyo na motema na yo. Soki olingi kosolola ná biso na makambo oyo, tó soki olingi tosambela pe oponi koyamba Yesu, kaka tikala sima ya Ecodim. Na esengo nyonso tokosalisa yo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

Leson 17 Tolanda Nzambe pe totosa Ye. Bato ya Israël balongaki bitumba na Est ya ebale ya Jourdain.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kozongela Mibeko 2:24-31.

Moniteur, bongama liboso:

Pona ‘Koteya Mikanda ya Bible,’ Bongisa papier yambo ya koloba boye na makomi minene, ya makasi :

‘Bazali kobenga Mokanda ya mitanu ya _____ Kozongela Mibeko po ezali kola-kisa ete Moïse _____ bato na liboso ya kokota _____ oyo Nzambe alakaki bango. »

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Tolanda Nzambe pe totosa Ye, bongo Akolongisa biso.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

Levi :18:4

bólanda kaka mibeko na ngai nyonso, pamba té nazali yawe, nzambe na Bino.

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Kende na Yesu

Landa, Na k’Landa yo, Nkolo

Nkolo Ayebi Nzela na Ngai

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Na poso eleki, topesaki bino bakristu devoir ya kokanisa lisusu likambo moko ya malamumu oyo Nzambe Asala na bomoi na yango. Nani akoki koyebisa biso likambo moko ya malamumu oyo akanisaki ?

Revision:

Na Leson eleki, tomoni ete Nzambe ayebisaki Moïse na koteya bango mbala moko lisusu. Na Malakisi oyo Nzambe Apesi Moïse po na kopesa bango, bazalaki kokanisa makambo mibale. Ya liboso, bazalaki kokanisa ete Nzambe asali kati na bango, ata balandi Ye malamumu mingi te. Sima, kosilisa malakisi oyo, makambo mibale ekosalema. 1) Moïse

akufi, pe 2) bakokota na mboka oyo Nzambe alakaki bango.

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Bato na Poto basala lisano oyo: Bana batelami na mulongo, bongo moko asala lokola, « Mama » to « Tata ». Mama elakisi Boni, bakoki kosala, mokomoko na kombo ya mwana, to mbala mosusu, na lisanga na bango nyonso. Ndakisa, akoki koloba ete, « Sara, yaka mbala moko. » Sara akamati mbangu, bongo « Mama » aloba ete, « Kanga. » Sara esengeli akanga. « Mama » aloba ete, « Bino nyonso boya muke. » Bango nyonso bayaki muke, etc. Makambo ya lisano ezali ete bayokaki Bible, pe basali kaka oyo Mama to Tata balobi.

Bato ya Israël batiki Egypte, batamboli na esika ya zelo na zelo. Nzambe Atambwisaki bango. Na esika oyo bazalaki kotambola, bakuti pe mabota ya bato mosusu. Mbala mingi, Nzambe ayebisi koloba ete, « Toleka. Bobunda te. Nazali kopesa bino mboka oyo te. Ngai na pesi yango na bato mosusu. » Kasi, ata liboso na bango baya na mboka ya Canaan oyo Nzambe Alingaki kopesa bango, Nzambe ayebisaki koloba ete, “Bato oyo, bobundisaki. Ngai nalingi kopesa bino mboka na bango.” Nzambe Asalaki boye pona mabe ya bato wana. Ndenge nini bayebaki ete bato oyo bazali kokuta, babundisaki bango, to babundisaki bango te? Basengeli kolanda Nzambe pe Maloba oyo Apesaki bango.

Developpement—Makambo monene ya Leson oyo na Biteni 5:

17.1 Moïse akanisaki bango ndenge Akanga bango nzela ya kobundisa bato mosusu, koyebisa bango na kobundisa bato mosusu.

Tangela Bana:

Kozongela Mibeko 2:24

Yawe Nzambe Alobaki: Sik’oyo, Bosimba nzela bókende, bokatisa mai ya arnon.na kopesa namaboko na bino mboka ya ba-amorite pe mokonzi na bango sihon, oyo afandaka na heshbon. Bóbanda kobotola yango, bóbundisa bango.

Tuna bana ndenge oyo:**Niveau Primaire--**

- ?** • Nzambe ayebisaki Bato ya Israél na kobundisa nani ? (Sihon, Mokonzi moko)
- Boni, bango bakobundisa ye na makasi na bango moko kaka ? (Bongo te. Nzambe alakaki kozala pe na bango.)
  - Sima kobundisa ye, Nzambe Alingaki ete bango basala nini ? (Kobotola mboka na ye, kotonga na yango.)

Niveau Secondaire--

- Nzambe aboyaki kopesa bango bisika mosusu; Ayebisaki bango kobundisa bato wana te. Pona nini okanisi Nzambe Alingaki bango kobundisa moto oyo? [*Moniteur, Yoka Bible – makanisi ya bana.*] (Biyano mosusu ezali possible—
> Nzambe ayebaki ete motema na ye ezalaki mabe. Ezalaki etumbu Nzambe Alingaki Apesa ye.
> Bato mosusu, Nzambe Alobaki ete Apesi bango esika na bango. Mbala mosusu Nzambe Apesi Sihon esika oyo, kasi Abotolaki yango.)

Bana basala bageste:

- Bana balakisa na loboko lokola Nzambe azali koyebisa Bato ya Israél bakende kobundisa Mokonzi Sihon.

Bana bayemba pe babina:

- Nzambe ayebisaki bango Kobundisa moto oyo.

17.2 Basengaki ye nzela ete baleka na mboka na ye.**Tangela Bana:**

- *Kozongela Mibeko 2:*
26 Uta na esobe ya... na tindaki bantoma epai ya Sihon. . . bayebisaki ye maloba oyo ya boboto:
27 Pesa biso nzela toleka na kati ya mboka na yo, tokozala bobele na nzela, tokokota esika mosusu té.
28 Biloko oyo tokolia ná mai oyo tokomela epai na bino, tokosomba yango...

Tuna bana ndenge oyo:

- ?** • Liboso ya kobundisa Mokonzi ya Sihon, Moïse asalaki nini? (Atindaki bato kosenga ye nzela ya koleka na mboka na ye.)
- Tango balékí, Boni, bayibaki mai tó bilei ya bato ya mboka wana ? (Bongo te. Bakofuta nyonso.)

Bana basala bageste:

- Bana nyonso basala bageste lokola bazali kobondela Mokonzi Sihon, bazali kosenga ye nzela ya koleka.

Bana bayemba pe babina:

- Pardon, Mokonzi Sihon Pesa biso kaka nzela koluka.

17.3 Mokonzi Sihon aboyaki kopesa bango nzela ya koleka.**Tangela Bana:**

- *Kozongela Mibeko 2:30 Kasi Mokonzi Sihon aboyaki toleka epai na ye, . . .*

Tuna bana ndenge oyo:

- ?** • Nini ezalaki eyano ya Mokonzi Sihon? (Andimaki te.)

Bana basala bageste:

- Ndambu ya Bana basala bageste lokola bazali kosenga nzela pona koleka na mboka ya Mokonzi Sihon. Batali ndambu ya bana mosusu. Ndambu mosusu basali lokola bazali Sihon. Basala bageste oyo ezali kolakisa ete balingi te.

Bana bayemba pe babina:

- Basengaki nzela Kasi Mokonzi ya mboka andimaki te.

17.4 Babundisaki ye, pe balongaki.**Tangela Bana:**

- *Kozongela Mibeko 2:31 Yawe Nzambe Alobi na Ngai : «Tala banda sik'oyo na pesi Sihon ná mboka na ye na maboko na bino. Bobanda kobotola mboka yango.»*
32 Sihon ná bato na ye nyonso, babimaki pona kobundisa biso naYahas.
33 Pe Yawe Nzambe na biso Apesaki ye na maboko na biso, tolóngaki yé ná bana na ye pe bato na ye nyonso.
36 Banda na ville ya Aroer oyo ezali pembeni ya mai ya Amon, pe banda na ville oyo ezali na se ya bangomba penza tii na Mboka Ga-

lad, ata ville moko te ekokaki kotelema liboso na biso.

Tuna bana ndenge oyo:

- Sihon ayakaki kobundisa bango, kasi Nzambe asalaki nini na ye? (Nzambe Asilisaki makasi na ye nyonso.)
- Nani apesakai ba-mboka wana na maboko na bango? (Nzambe Ye moko)

Bana basala bageste:

 Bana 7 basala mwa-scenette—Nzambe, Mokonzi Sihon, ba-soldat mibale ya Sihon, pe bato 3 ya Israél. Sihon pe ba-soldat 2 na ye bayaki nanu, basali geste na maboko lokola bazali kobundisa Israél. [*Moniteur, keba. Bango kaka basala LOKOLA bazali na mawa, kasi ya solo, nawa ezali penza té. Tolingi te mwana azoka.*]

Bana ya Israél batombola maboko lokola bango pe bakobunda. Nzambe Atelama, Asimba Sihon pe ba-soldat na ye, Nzambe Aloba ete, “Nazali kopesa bango na maboko na bino.” Pe kopesa bango na Bato ya Israél.

Bana bayemba pe babina:

 Balongaki bitumba
Na nguyua na Nzambe
Po bazalaki kaka
Kolanda Ye.

17.5 Kasi, baboyaki kobunda na bisika oyo Nzambe Aboi kopesa bango.

Tangela Bana:

 Kozongela Mibeko 2:37 Kasi tosimba mboka ya ba-Amorite té, totikaki ba-ville oyo pembeni ya mai ya Yabok, ézala na likolo ya bangomba to na se, pe bisika nyonso oyo Yawe Nzambe na biso alobaki 'té tótika yango.

Tuna bana ndenge oyo:

- Boni, bana ya Israél bakendeki kobunda na bisika nyonso? (Bongo te. Bakendeki te kobunda na bisika oyo Nzambe alakisaki bango kokende te.)
- Bokeseni ezalaki kaka moko na kati ya bisika oyo babundaki pe bisika oyo babundaki te. Bokeseni yango ezali nini? (Kaka ete na bisika mosusu, Nzambe alakisaki bango kokende kobunda, kasi na bisika mosusu, Nzambe alakisaki bango kokende te.)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso balakisa loboko ya mobali. Balobi boye, “Kobunda awa.”
Bango nyonso balakisa loboko ya Mwasi. Balobi boye, “Kobunda awa te.”

Bana bayemba pe babina:

 Nzambe alakisaki bango, kobunda awa te.
 Nzambe alakisaki bango, awa esika ya kobunda.
Basengeli kaka kolanda Ye!

>< Kosilisa Leson:

Ndenge nini Bato ya Israél bayebaki nini kosala? Pe wapi kobunda? Nzambe alakisaki bango, bongo basengeli kaka kolanda Ye. Bisu pe ndenge moko, tosengeli kolanda nyonso oyo Nzambe Akoyebisa biso. Bongo Akolongisa biso.

Verse ya koyekola:

[*Moniteur, ezali tango ya malamumu ya koteya verse. Bana bakoki koloba yango mbala misatu, Sima kabola bana na Biteni mibale. Eteni ya liboso babanda koloba maloba ya liboso, Eteni ya mibale, maloba ya mibale, etc. Baloba yango mbala misatu ndenge wana.*]

Levi 18:4

Balandaki kaka mibeko na ngai nyonso, pamba té ngai Nazali Yawe Nzambe na bino.

Devoir pona bakristu:

 Devoir nazali kopesa bino bakristu na poso oyo, yango oyo: Botia molende kolanda, kosala nyonso oyo ekoki na kati ya Bible, po Nzambe akosalisa yo. Mikolo nyonso poso oyo, Boni, okotuna: Nini Ngai nasengelaki kosala, kasi Nazali Asali yango te? Soki Nzambe alakisi yo likambo moko oyo okosala te, sala makasi na kotosa na Ye, Sala yango te.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

 Soki oyebi te tii sik'oyo ya solo, ozali nanu mukristu té, ete ya solo obiká nanu té, tango malamumu ya kokata likambo yango, yang'oyo. Benga kombo ya Yesu pe Senga Alimbisa yo. Soki okolinga lisalisi na likambo ya kobika, yaka kofanda awa Sima ya Ecodim. Tokoya, tokosalisa yo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya

koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible.
Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 17

Leson 18 Toyoka mibeko na Nzambe malamumu. Moïse azali kokanisela Bato ya Israël mibeko nyonso oyo Nzambe apesa bango.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kozongela Mibeko ba-Mokapo 4-30 (Sommaire)

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Totosa na Maloba na Nzambe po tolingi Ye.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

Yoane 14:15

(Yesu ezalaki koloba). "Soki bólingaka ngai, bokotosa mibeko na ngai."

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Mibeko Zomi ya Kolanda

Yoka Bible Bible

Soki Bolingaka Ngaki Ngai

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Devoir oyo topesaki bino bakristu Na poso eleki, kokanisela na nini bazali kotosa te na Maloba na Nzambe, kosala makasi pona kotosa yango. Nani akoyebisa biso likambo moko oyo Nzambe ayabisaki ye, oyo abandi kotosa? Merci na bino nyonso oyo bozali kosala makasi na kosala ba-devoir oyo tozali kopesa bino. Ezali kosepelisa biso, pe ezali pe kosepelisa Nzambe.

Revision:

Bisika mosusu Bato ya Israël babundisaki bato mosusu. Bisika mosusu bango babundisaki bango te. Bokeseni na kati ya bisika wana ezali wapi? (Kaka ezali Nzambe alakisaki bango kosala—tango mosusu kobunda, tango mosusu kobunda te.)

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Biso tolobaki ete Mokanda ya Kozongela Mibeko ezalaki na makambo mibale. Tomoni moko déjà—ku-reviser ndambu ya histoire ya Israël tii tango wana. Tokomi na makambo ya mibale—ku-reviser

mibeko oyo Nzambe yambo bakota mboka oyo Nzambe alakaki na bango.

Developpement—Makambo ya minene ya Leson oyo na Biteni 6:

18.1 Basengeli koyokela mibeko ya Nzambe; babakisi te, balongola pe te.

Tangela Bana:

 Kozongela Mibeko 4:1 Sik'oyo, . . . bótósa mibeko nyonso oyo Ngai moko nazali kolakisa bino. Boye bókozala malakisi, pe bokozwa mboka oyo Yawe Nzambe ya bakoko na bino apesi bino.

2 Bósalelaka mibeko ya Yawe Nzambe na bino oyo nazali kopesa bino, bóbakisa eloko moko té pe bólongola eloko moko té.

Tuna bana—

Niveau Primaire:

- ?** • Ndenge nini Bato ya Israël esengeli balanda Mibeko ya Nzambe? (Malamu-malamu)
- Likolo ya mibeko oyo Nzambe Apesa biso bango, bakoki kobakisa mibeko to eloko na bango moko? (Eloko te. Babakisa te na oyo Nzambe Alobaki.
- Bazalaki na bokonzi ya kolongola mibeko boni? (Eloko te. Balongolaki te na Maloba na Nzambe.)

Niveau Secondaire:

- ??** ✓ Ndenge nini tokoki kobakisa na Maloba na Nzambe? Ndenge nini tokoki kolongola na yango? (*Moniteur, Yoka Bible, makanisi ya bana. Ba-secte mosusu babakisaka na yango po bandima mikanda mosusu likolo ya Bible. Bato bakoki kolongola likolo na yango soki balingi kondima te Malakisi moko ya Bible.*)

Bana basala bageste:

- Bana nyonso basala bageste lokola Bible ezali liboso na bango, babakisa te na yango. Balobi boye, “Kobakisa te na Maloba na Nzambe.” Sima, basala bageste lokola bazali kolongola na

yango. Balobi boye, “Kolongola te na Maloba na Nzambe.”

Bana bayemba pe babina:

 Kobakisa te na Maloba na Nzambe
Kulongola pe te na yango.
Bible ezali Maloba na Nzambe ;
Tika Tondima yango !

18.2 Bayokela Mibeko na Nzambe po ekopesa mwinda na bato oyo ba-mboka mosusu, balakisa yango na bana pe na bakoko na bango.

Tangela Bana:

 Kozongela Mibeko 4:5 Bomoni, nazali kola-kisa bino mibeko nyonso ndenge Yawe Nzambe na Ngai atindaki Ngai, Bókosa lela yango tango bokokóma na mboka oyo bokoz-wa.

6 Soki bosaleli yango malamumu, bapaya oyo bakoyoka mibeko yango, bapaya oyo bakoyokela mibeko yango, bakokamata bino lokoka bato ya mayele penza ; Bakoloba : « Ya solo, ekolo monene oyo ezali ya bato batondá na mayele. »

7 Pamba te, ezali na ekolo moko té ata na kati ya bikolo ya minene na banzambe na yango ezalaka penepene na yango, ndenge Yawe Nzambe na biso azalaka tango nyonso na biso soki toeleli ye.

8 Pe ekolo moko te ata na kati ya bikolo ya minene, ezali na Mibeko ya bikolo ya minene, ezali na Mibeko ya bosembo lokola oyo nyonso ngai nazali kopesa bino lelo.

9 Boeba ! . . . bino ekoki . . . bobetela bana na bino pe bakoko na bino.

Tuna bana---

Niveau Primaire:

- ?** • Nani alakisaka Moise Mibeko oyo ? (Yawe Nzambe
- Ndenge nini basengeli kolanda mibeko wana ? (Malamumu-malamumu.)
- Nani akotala pona bango balanda mibeko oyo ? (Bana na ba-mboka mosusu pene-pene)
- Banani lisusu basengeli kobetela mibeko na Nzambe? (Bana na bango pe bakoko na bango)

Niveau Secondaire:

?? ✓ Ndenge nini mibeko oyo ekosalisa bato ya ba-mboka mosusu na koyeba Nzambe? (Ezali ete Azali pene-pene kosalisa bango, pe mibeko na Ye ezali kopesa bango bomoi ya malamumu.)

Bana basala bageste:

 Mwana moko akotambwisa pe akosala mwa bageste. Bana mosusu bakolanda na mulongo. Bango basala nyonso oyo Motambwisi na bango akolakisa.

Bana bayemba pe babina:

 Kolanda Nzambe malamumu-malamumu
Na Mibeko na Ye nyonso
Kolakisa yango na bana pe na bakoko na bango pe.

18.3 Bango bakeba ete basambela Nzambe ye moko kaka, kasi bikeko te.

Tangela Bana:

 Kozongela Mibeko 4:16 Bomema masumu te mokolo Yawe Alobaki na bino na ngomba Horeb, na kati ya móto, bomonaki 'tè ndenge Azali...

19 Bomeka ata moke té kofukamela biloko nyonso oyo bozali komona na likolo, bosalela yango té, ezala moi, sanza to minzoto. ..

Tuna bana:

- ?** • Basengeli kokeba na kosambela nini te ? (Bikeko to biloko likolo, na kati ya móto,)
- Kosambela bikeko ezali nini ? (Masumu)

Bana basala bageste:

 Bana baloba na rythme:
Kosambela bikeko te, te te!

Bana bayemba pe babina:

 Bana batia yango ton pe bayemba yango lokola nzembo.

18.4 Bakóma lulendo te kokanisa ete pona bolamu na bango Nzambe Apesela biso bango mboka wana.

Tangela Bana:

 Kozongela Mibeko 9:4 Tango Yawe Nzambe . . . Akobengana bikolo wana liboso na bino, boloba te 'tè : « Yawe apesi biso mboka nyango oo tozali kosalela Ye na bosembo. » ezalii bongo te, Yawe Akobotola mboka na

bango pe Akopesa bino yango bobele pona mabe na bango moko.

5 . . . ya solo Yawe akobotola mboka na bango liboso na bino bobele pona mabe na bango moko. Ndenge wana, Akokokisa elaka oyo Apesaki na bakoko na bino Abraham, Isaac, pe Jacob.

Tuna bana--

Niveau Primaire:

- ?** Bakeba na likambo nini ya lulendo? (Kokumisa ndenge Nzambe Apeseli biso bango mboka wana pona bolamu na bango moko)

Niveau Secondaire:

- ??** ✓ Ba-raison mibale oyo Nzambe akopesa bango mboka wana? (1. Po bato oyo babikaki kuna basali mabe, 2. Pona kokokisa bilaka Apesaki na bakulutu na bango.)

Bana basala bageste:

- Kabola bana na Biteni mibale. Ya liboso balakisa bageste ya lulendo. Mosusu baloba ete « Zala na lolendo te ! » Sima, biteni wana, kobalola bango na kosala.

Bana bayemba pe babina:

- Keba ete lolendo ekokota te
Wana Nzambe Apesi bino mboka oyo.

18.5 Bango balanda te ezaleli ya bato ya mboka wana.

Tangela Bana:

- *Kozongela Mibeko 7:1 Yawe Nzambe na bino Akokotisa bino na mboka oyo bokozwa, pe Akobengana liboso na bino bikolo sambo ya minene pe ya makasi koleka bino : ba. . . .*
2 Bongo tango Yawe Nzambe na bino. . . akopesa bango na maboko na bino, bobóma bango malamumu-malamumu, bopesa bango na Yawe libela. Bosala boyokani na bango te, pe boyokela bango mwa te.
3 Bobalana na bango te : bopesa bana na bino ya basi na bana na bango ya mibali te, pe boponela bana na bino ya mibali basi kuna te.
4 ...nzela ya Yawe, po babanda kofukamela bannzambe mosusu. Bongo Yawe akosilikela bino pe Akozelisa te kosilisa bino.

Kozongela Mibeko 18:9 Tango bokokota na mboka oyo Yawe Nzambe na bino Akopesa na bino, bokolanda te makambo pe ya soni ya bikolo oyo ezalaki kuna liboso.

10-11 . . . azikisela banzambe mwana na ye ya mobali to ya mwasi lokola libonza, to asala bakisi, kindoki, to bikila-kila ya ndenge nyonso; moto te atuna makambo na milimo ya bato bakufa.

12 Makambo yango ezali mabe pe soni na miso ya Yawe Nzambe na bino, yango wana Ye akobotola mabele ya bikolo wana, tango tokokoma kuna.

Tuna bana—

Niveau Primaire:

- ?** Lakisa likambo moko oyo Nzambe Alingaki bango basala te na mboka wana. (Kobala bango, koyoka Bible soki pe bango, bakolanda banzela na bango.)

Niveau Secondaire:

- ??** ✓ Po ete bato ya mboka wana bazalaki kosala lokola bato ya Congo basalaka, Ndenge nini?

Bana basala bageste:

- Bana basala bageste oyo ezali kolakisa ete boyo makambo oyo nyonso.

Bana bayemba pe babina:

- Bisobato na Nzambe
Tolanda te nzela ya bapakan!

18.6 Nzambe Akopambola bango soki batosa, kasi Akolakela bango mabe soki batosi te.

Tangela Bana:

- *Kozongela Mibeko 11:26-27 boyoka, natie lelo liboso na bino mapamboli na lisumá: bokozwa mapamboli soki botosi mibeko ya Yawe Nzambe na bino, mibeko oyo napesi bino lelo.*
30:15 . . .Natie lelo liboso na bino bomoi na bomengo, liwa na lisumá
30:16 Lelo natindi bino: bolinga Yawe Nzambe na bino, bolanda nzela oyo alakisi bino. Botosaka mitindu, mateya, pe mibeko na ye. Bongo bokozala na bomoi, bokokoma ebele, pe Yawe Nzambe na bino Akopesa bino bolamu na mboka oyo bokozwa.
17 Kasi, soki bopesi Ye mokongo, soki botosi te, soki bobandi kokumisa pe kosalela banzambe mosusu, Nayebisi bino lelo: bokosila bino nyonso, bokowumela te na mboka oyo bokozwa ngambo ya Jourdain.
19 Likolo na se ezali koyoka ngai. Ekozala ba-temoïn po efundaka bino. Lelo natie liboso na bino bomoi pe liwa, mapamboli pe

masuma. Bopona bomoi, po bino na bana na bino bozala na bomoi.

Tuna bana:

? Bandenge oyo mibale liboso na bango ezalaki nzela nini? (Nzela ya botosi, nzela moko ya bolamu pe ya bomoi, to nzela ya koboya, nzela moko oyo ya pasi pe kufa.)

Bana basala bageste:

♂ Bana basala milongo mibale. Babanda kotambola, bongo moko baloba ete, nzela ya kotosa, esengo mingi ! Mosusu aloba ete, nzela ya masumu, mawa mingi !

Bana bayemba pe babina:

♀ Esengo, esengo, kolanda nzela na Nzambe Mawa, mawa, koboya nzela na Nzambe

>< Kosilisa Leson:

Bana, Moïse apesaki Bato ya Israël Malakisi oyo po bakanisa na kolanda mibeko na Nzambe tango ba-

kokota na mboka na bango. Bisu Lel'oyo, bakristu, biso pe tokanisa kolanda mibeko ya Nzambe, kaka po tolingi Ye.

Devoir pona bakristu:

✋ Nazali kopesa bino bakristu devoir oyo: Na poso ezali koya, botia makasi po botosa na makambo nyonso oyo boyebi na Maloba na Nzambe, kaka po bolingi Ye.

Kobenga Bana oyo bayebi Yesu nanu te:

✝ Soki obongami koyamba Yesu Lel'oyo, yaka na Ngai Sima ya Ecodim. Ngai nakozala na esengo ya kolakisa yo ndenge ya koyamba Ye.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 18

Leson 19 Tozala na kimia na tango oyo tokufeli. Moïse Asilisaki mosala oyo Nzambe apesaka ye, bongo Akufaki na Mokano na Nzambe.

I. Preparation ya Moniteur pona Leson oyo—

Moniteur, Leson oyo emonani na Kozongela Mibeko 31; 32:48-52; 34:1-9. Tozali kopesa sommaire.

Moniteur, bongama pona Tina Leson:

Tozala na kimia na tango oyo tokufeli, po Nzambe kaka moto Apesaki bomoi, pe Ye kaka Akozwa yango lisusu.

Moniteur, bongama pona verse ya koteya:

Kozongela Mibeko 31:8

« Yawe Nzambe akotambola liboso na yo, akozala ná yo, akotikayo ata moke té; kobanga té pe komitika té bálunga yo.

Moniteur, bongama na Nzembo oyo ezali kokende nzela moko na Leson oyo:

Kimia Ezali

Boni, Yo obongami Malamu ?

II. Kosala Revision—

Kokoba Devoir ya Leson eleki:

Okoki komona ba leson moususu na www.teachingforafrica.com

Na poso eleki, to sengaki bino bakristu kosala makasi na kotosa na nyonso oyo boyebi na Maloba na Nzambe. Nani asalaki makasi kosala yango Na poso eleki ?

Revision:

- ♣ Na tango ya histoire oyo, bana ya Israël bazalaki wapi? (Pembeni na mboka ya Canaan oyo Nzambe alakaki na bakulutu na bango.)
- ♣ Moïse asali nini liboso ete bakota na mboka oyo Nzambe akopesa bango? (Akanisi mibeko oyo Nzambe Apesaki bango, pe ete Alaki kati na bango.)

III. Koteya Bana Leson oyo—

Kobanda leson:

Soki bato awa balingi koloba ete moto akufi, baloba yango Ndenge nini ? (*Moniteur, Yoka biyano ya bana ndenge na ndenge.*)

Ndenge moko oyo tolingi mingi ezali « Nzambe Azwii bomoi na ye. » Ngai nalingi yango po ezali ya solo: Nzambe moto Apesa biso bomoi kati ya libumu ya mama, pe Nzambe moto azali na bokonzi ya kozwa yango lisusu.

Na tango ya histoire oyo, Moïse akomi Pembeni na suka ya bomoi na ye. Bato ya Israël bazali Pembeni ya kokota na mboka oyo Nzambe Alakaki bango. Bokokanisa ete Nzambe Akataki ete Moïse akoki kokota te, po Apesaki Nzambe

Nkembo te tango Bato bazalaki na bosenga ya mai.

Developpement—Makambo Minene ya Leson oyo na Biteni 6:

19:1 Tango ekoki po Moïse akufwa.

Tangela Bana:

 Kozongela Mibeko 31:1

Moïse alobabi lisusu na Bato ya Israël nyonso boye:

2 “Nakómi sik’oyo na mbula 120: nako-koka lisusu té kotambwisa bino. Kutu yawe Nzambe alobaki na ngai’ té nakokatisa mai ya Jourdain té.

Tuna bana:

 • Ndenge nini Moïse ayebaki ete kufa ezalaki pembeni ? (Akomi mokolo, bato babongami kokota na mboka Canaan, pe Nzambe Alakisa ete akokata Jourdain te pona kokota na Canaan.)

Bana basala bageste:

 Bana basala bageste kolakisa ete « te ! » Baloba boye, « Moïse akokata Jourdain te. »

Bana bayemba pe babina:

 Moïse akomi mokolo.
Tango ya kufa ekoki.
Akokatisa Jourdain te.

19.2 Moïse ayebisaki Bato ya Israël ete bakozwa mboka wana po Nzambe Akokende na bango.

Tangela Bana:

 Kozongela Mibeko 31:3

Yawe Nzambe na bino ye moko akokatisa liboso na bino; akosilisa bikolo oyo ezali kuna, po bino bózwa mboka na bango. pe Josué moto ako tambwisa bino ndenge yawe nzambe alobaki.

4 yawe nzambe akoboma bikolo yango ndenge abomaki sion ná Og, bakonzi ya ba-amorite, pe bamboka na bango.

5 yawe nzambe akopesa bango na maboko na bino, pe bokosala bango ndenge na tindaki bino.

6 Bózala na molende pe makasi, bólengalenga té liboso na bango, pamba té yawe nzambe na bino akozala na bino, akotika bino ata moke té.

Tuna bana:

 • Pona nini bakoki kozwa na molende ya kokota mboka ya Canaan ? (Po Nzambe Akokende liboso na bango, Akolongisa bango.)

Bana basala bageste:

 Bana nyonso batia maboko likolo kolakisa ete Nzambe moto Akolongisa bango.

Bana basala pe yemba:

 Bozala Na kobanga te, te, te.
Nzambe Akolongisa bino.

19.3 Nzambe ayebisaki Josué ete ye moto akotambwisa bato, pe Nzambe akotambwisa ye.

Tangela Bana:

 Kozongela Mibeko 31:7

Sima moïze abengi Josué pe alobi naye boye na miso ya ba-israelite nyonso: zala makasi pe molende, pamba té ezali yo nde moto okokota na ba-israelite, na mboka oyo yawe nzambe alobaki na bakoko na bango; yo moto okokabolela bango mboka ya yango.

8 Yawe Nzambe akotmbola liboso na yo, akozala ná yo, akotika yo ata mokolo té, kobanga té pe komitika té bálunga yo.

Tuna bana:

 • Moïse alakisaka nani oyo akobika na bango, akotambwisa Israël ? (Josué)

- Akotambwisa, akosala ndenge nini ? (Kokotisa bango mboka oyo Nzambe alakiki na kopesa bango)
- Nani akotambwisa Josué, akolakisa ye nzela ? (Yawe Nzambe Ye moko)

Bana basala bageste:

 Poná mwana moko asala lokola Nzambe pe mosusu asala lokola Josué. Bana nyonso mosusu bakosala lokola Bato ya Israël. Nzambe akokende liboso, akolakisa bango nzela. Josué akotia loboko na lipeka na

Nzambe, akolanda ye. Bana nyonso mosusu bakolanda na mulongo, mwana nyonso loboko na lipeka ya moto oyo azali liboso na ye.

Bana Bayemba:

Josué, Josué

Josué azali kozwa esika ya Moïse.

Landa-e Landa-e

Tokolanda ye-e !

Verse ya Koyekola:

[Moniteur, ezali tango malamumu ozali kolakisa bana verse ya koyekola. Otangila bango mbala moko, Sima balanda yango malembe-malembe, phrase na phrase. Bana bakoki koloba yango lisusu Sima ya Leson Soki tango ekokoka.]

Kozongela Mibeko 31:8

« Yawe Nzambe akotambola liboso na yo, akozala ná yo, akotikayo ata moke té; kobanga té pe komitika té bálunga yo.

19.4 Moïse atiaki Josué maboko na ndako—Nzambe ndenge Nzambe alakisaki ye kosala.**Tangela Bana:**

31:14 Yawe alobi na Moïse boye : « Mokolo na yo ya kokufa ekomi pene-pene. Bengisa Josué pe boya na ndako ya kokutana. Nakopesa ye mitindo na ngai kuna. Bongo Moïse na Josué bakendeke na ndako ya bokutani.

23 i mibeko na ye na Josué...Alobi : « Zala makasi pe Molende, pamba té yo moto okokotisa bato ya Israël na mboka oyo na kataki seleka pona kopesa ete na kopesa bango, pe Ngai na kozala na yo.

34:9 Josué. Mwana ya Nun, atondaki na Molimo ya mayele, pamba té Moïse atiaki ye maboko na motú po akoma na ebonga na ye. . . .

Tuna bana:

- Pona kolakisa ya solo ete Nzambe Aponi Josué kozwa esika ya Moïse, bakende wapi? (Na Ndako ya bokutani)
- Na kati ya Ndako-Nzambe, Nzambe alakisaki Josué ete akosala nini? (Komema

Bato ya Israël na mboka oyo Nzambe alakaki bango.)

- Sima, Bato ya Israël bazalaki Ndenge nini ná Josué? (Babandaki kotosa na ye lokola Motambwisi na bango.)

Bana basala bageste:

Bana bayebisa bango na koloba boye, « Nzambe Aponi Josué na esika ya Moïse. Nzambe eyebisi bango na Ndako ya Kopo. »

Bana bayemba pe babina:

Josué akomi Motambwisi !

19.5 Nzambe Apesi Moïse mosala moko ya suka—Koteya bango nzembo.**Tangela Bana:**

31:19 « Sik'oyo, komá Maloba ya nzembo oyo na koyebisa yo. Lakisa yango bato na Israël, bango nyonso bayeba yango. Nzembo yango ekozala lokola temoin na ngai oyo ekobanda kofunda bango.

22 Mokolo yango wana, Moïse akómaki maloba ya nzembo oyo Nzambe ayabisaki ye, pe alakisaki yango baton na Israël. 32:44 Moïse pe Josué, ...bayaki kotelema liboso ya bato ya Israël pe batangelaki bango maloba nyonso ya Nzembo oyo.

Tuna bana:

- Pembeni na suka ya bomoi na ye, Nzambe ayebisaki Moïse asala nini? (Akoma nzembo.)
- Nani apesaki Moïse nzembo wana? (Nzambe Ye moko.)
- Asengeli ateya nzembo wana na nani? (Na Bato ya Israël)

Bana basala bageste:

Bana basala bageste lokola bazali koyoka Nzambe, bakóma nzembo Apesi bango. Sima, Basala bageste lokola bazali koteya bato nzembo.

Bana bayemba pe babina:

Likambo moko, Moïse, liboso yo okufa Zwa nzembo oyo Nzambe akopesa yo. Teya yango na bato po bakokumisa.

19.6 Moïse apesaki bango lipamboli ya suka, bongo Akufaki na kimia.**Tangela Bana:**

33:1 . . . Moïse . . . Akopambola Bato ya Israél liboso ete akufa.

32:48 Mokolo yango wana Yawe Nzambe Alobi na Moïse boye:

49: « Kende . . . Mata na Ngomba ya Abarim, na moboka ya Moab oyo etalana na Jericho, pe mata na songe ya ngomba Nebo. Kuna okotala mboka Canaan oyo na pesi na Bato ya Israél.

50 Sima okokufa likolo na ngomba yango, pe okokende kosangana na bakoko na yo, se ndenge ndeko na yo akufaki na ngomba Hor, pe akendeki kosangana na bakoko na ye.

51 Pamba té yo na Aaron bosalaki ngai mabe moko monene na miso ya bato ya Israél...bino pesaka Ngai nsoni na misu ya Bato ya Israél, na mai ya Meriba, na Kadesh na kati ya esobe ya zelo ya Sin. Bondimaki bosantu na ngai na miso na bango té.

34:1-3 Moïse . . . Amati na Ngomba ya Nebo tii na songe ya Pisga, . . . kuna Yawe Alobaki pe Alakisi mboka mobimba: mabele ya Gad tii na Dan, ..ya Nephtal...tii na eballa monene..., Mabele ya epai ya se, ya Jourdain...

4 Sik'oyo, Yawe Nzambe Alobi na Moïse ete: « Tala mboka oyo na lakaki Abrahami, Isaaki pe Jacob, tango na katelaki bango seleka 'tè na kopesa mboka oyo na bana na bino. Nalakisi yo, kasi okokota kuna té. Ngai elakisa yo yo, kasi yo, yo ta kota mu-na te. »

5 Moïse, mosali na Yawe akufaki wana...

6 Nzambe Akundaki ye na se ya bangomba, na mboka ya Moab...

7 Moïse azalaki na mbula 120 tango akufaki. Kasi miso na ye elembaki té, pe azalaki nanu na nzoto makasi. –

Niveau Primaire:

- Nini ezalaki likambo ya suka oyo Moïse asalaki na Bato ya Israél ? (Apambolaki bango.)
- Nzambe alakisaki ye kokende na Ngomba Nebo pona kosala nini ? (Kokende kokufa)
- Nani akundaki Moïse ? (Nzambe Ye moko.)
- Tango Moïse akufaki na bambula 120, Ndenge nini santé na ye ezalaki ? (Makasi. Ata misu ezalaki malamumu.)

Niveau Secondaire:

✓ Pona nini Nzambe aboyaki ete Moïse pe Aaron bakota na mboka oyo Alakaki libota na bango Israél ? (Po bapesaki Ye Nkembo te na mboka ya mai ya Meriba. Ezalaki tango Moïse abetaki libanga mbala mibale na kanda. Pe alobaki lokola ezalaki Nzambe te, kasi ye moko oyo azalaki kopesa bango mai.)

- ✓ Ata Nzambe Apesi Moïse nzela kokota mboka wana te, Apesaki ye nzela nini kosala ? (Komona yango na misu mwamosika.)

Kosilisa Leson:

Bana, Moïse Asilisaki mosala oyo Nzambe apesaki ye na kosala, bongo Akufaki na kimia. Atako Nzambe apesaka ye nzela te na kokota mboka oyo, Alaki bango, Moïse Ayimakiyimaki te. Amonaki ete ezalaki mokano na Nzambe. Bato na Nzambe, soki tango ekoki po Nzambe Azwa bomoi na bango, bazali kokufaka na kimia.

Devoir pona bakristu:

Bino bakristu, devoir nazali kopesa bino poso ozali kaka kotonda Nzambe pona kimia Apesi biso bakristu, ata na bomoi, ata kufa.

Kobanga bana oyo bayebi Yesu nanu te:

Kasi ya solo, soki oyambi Yesu Kristu nanu te, okozala na kimia oyo te, molende oyo te. Pona yango, liwa ekoki kozala likambo moko ya kobanga. Kasi osengeli kozala

ndenge wana te. Bible ezali koyebisa biso ete Nzambe Alingi té ata moto moko abunga, kasi bato nyonso babongola motema (2 Pier 3:9). Boni, okobongola motema na Yesu Lel'oyo? Nzambe azali kozela yo, maboko na Ye ezali ya kokangola pona koyamba yo.

Soki ozali na bosenga ya lialisi na makambo oyo, Yaka na Ngai Sima ya Ecodim. Ngai nakozala na esengo mingi kosalisa yo.

Soki ngonga ekokoka:

Soki tango ekokoka, bana bakoki koloba verse ya koyekola lisusu, pe okoki koteya mikanda ya Bible. Tala makanisi na suka ya Mokanda oyo.

===SUKA YA LESON 19

SUKA YA MOKANDA YA KOZONGELA MIBEKO

Leson 20 Revision ya mikanda ya Kotanga pe Kozongela Mibeko.

Moniteur, bongama liboso:

Sala carte na papier ya monene to na tableau ya moindo. Ezala na 3 colonnes horizontal—2 ya minene pe 1 ya mokuse. Ezala na lignes 8. (Ndakisa na p. 70). Zala na craie to na markeur ya kosalela tango ozali koteya. Luka lialisi ya moto oyo akómaka malam, pe kóma na carte na kati ya Malakisi.

Pona lisano, ‘Ozali nani?’ kóma na ndengeni ya papier moko pona Moto nyonso.

Mikanda oyo na mokuse:

Oyo suka ya mikanda mitanu ya Moïse.

Mokanda ya Kotanga elakisa biso ete Bato ya Israël baboyaki kokota na mboka oyo Nzambe alakaki bango, pe ete batambolaki bambula 40 na esobe ya zelo na zelo.

Bana baloba na rythme:

Baboyaki kokota na mboka,

Batambolaki bambula 40.

Ezali Mokanda ya Kotanga.

Na Mokanda ya Kozongela Mibeko, bango bakomi lisusu na mboka oyo Nzambe alakaki bango. Ezali Mokanda ya Revision, po Moïse a reviser mibeko oyo Nzambe Apesa biso na bango, pe ete Asala na kati na bango. Ezali Mokanda ya preparation, po na bango babongama pona kokota mabele na bango. Na Mokanda oyo, tomoni ndenge nini Moïse asilisaki

mosala na ye, bongo Akufi liboso akota na mboka wana.

Bana baloba na rythme:

Kanisa lisusu mibeko na Nzambe,

Kanisa lisusu histoire na bango.

Bongama kokota na mboka.

Ezali Mokanda ya Kozongela Mibeko.

Carte ya Koyima-yima:

Nzambe alingi te koyima-yima, kasi na Mokanda ya Kotanga, tomoni ndenge nini mbala mingi, bayimaki-yimaki.

Tomoni mbala 8 oyo bayimaki-yimaki. Tomeki kokanisa yango. Molakisi, yo tala Carte ndenge to ko-completer yango. Ata bana bakanisi makambo na ordre te, soki bakanisi likambo moko, moto oyo azali kosalisa akoki kaka kokóma yango na esika na yango likolo na carte. Elakisa ye wapi pe nini kokóma.

Tala page ezali koya pona ba-Carte.

Ozali nani ?

Moniteur, pesa eteni ya papier na bana mokomoko. Mwana nyonso oyo azwi papier, akotelema moko-moko pe akotanga na papier na ye. Bana mosusu bakoloba bakombo ya bato. Mwana ya liboso akoloba malam azali champion. Pe aya kotelema na ‘ligne ya ba-champion’. Na suka, bana nyonso bakoloba « O yea ! » pona bango.

Mobali--Mabele efongwami, Emelaki Ngai pe biloko na ngai nyonso, po na memi bato na koboya motambwisi oyo Nzambe Apesi bango. Nazalaki rebele. Ozali nani? (Koré)

Guide ya leson pona na moniteur

Mwasi—Ngai nakómaka na lèpre po Natonga-ki Mwasi ya Moïse. Batiaka Ngai libanda ya Camp mikolo 7. Ngai nazalaki kulutu ya Moïse ya Mwasi. Nazali nani? (Miriam)

Mobali—Nzambe aponaki Ngai kozala Nganga-Nzambe monene, pona kotambwisa bato na kapó. Ngai nani? (Aaron)

Mobali-Mokonzi Balaak ayebisaki Ngai mbala misatu na kobwakela Bato ya Israél lisumá, kasi Ngai namonaki ete Nzambe Apamboli bango déjà, yango wana, ete ndenge ya kobwakela bango lisumá ezalaki te. Punda na

Ngai emonaka Anjelu oyo alingaki kokanga Ngai nzela ya kokende. Ngai nani? (Balaam)

Mobali-Ngai nakotaki te na mboka oyo Nzambe alakaki bango po Nakonzaka te kanda na Ngai. Nzambe ayeisaki Ngai koloba na Libanga, ‘yo epesa mai, kasi na kanda Ngai nabetaki yo mbala mibale. Ngai pe napesaki Nzambe Nkembo te na likambo wana. Yango wana, Na kufaki yambo na bakota na mboka oyo Nzambe alakaki bango. Nzambe Ye moko akundaki Ngai. Ngai nani ? (Moïse)

Carte ya Revision pona Bana ya Niveau ya likolo:

Sala Carte ya sika lokola oyo:

Soki mwana alobi ete bayimaki-yimaki to batombokaki pona mai ya komela, okolakisa mosalisi lokola oyo:

Mai ya komela	Loba na Libanga epesa bango mai	Mokapo 20

Tango bokosilisa Carte, ekomonana lokola oyo:

Pamba-pamba	Móto na Camp	Mokapo 4
Kolia nyama	Bandeke lokola soso ya zamba	Mokapo 11
Mwasi ya Moïse	Miriam akomaki ná lèpre	Mokapo 12
Baboi kokota mboka ya Canaan	Bambula 40 na esobe	Mokapo 14
Babundusi Bakambi (Koré)	Móto, Mabele efongwami	Mokapo 16
Bakanisi Moïse & Aaron babomi Koré	Maladi makasi	Mokapo 17
Mai ya komela	Loba na Libanga epesa bango mai	Mokapo 20
Kotambola na esobe	Nyoka na kanda	Mokapo 21

[*Moniteur, Tuna bana balakisa ba-Titre ya mikanda ya Moïse, pe bapóna nini bapesá Mokanda nyonso Titre na yango.*]

Ebandeli—Ebandeli ya biloko nyonso, longola Nzambe.

Kobima—Nzambe Abimisaki Bato ya Israël na bowumbu na Egypte.

Levi—Nzambe Apesi mibeko ya kapóna bana ya Levi.

Kotanga—Mbala mibale bazali kotanga Bato ya Israël.

Kozongela Mibeko—Moïse ateyaki lisusu Bato ya Israël, mbala ya suka, yambo bakota na mboka ya Canaan oyo Nzambe Apesi bango.

MAKANISI PONA KOTEYA MIKANDA YA BIBLE

Yemba Mikanda ya Moïse-- Sima, Bana baloba mikanda wana mitanu na mulongo. Soki bana bayebi yango malamumu, baloba yango moko-moko. Sima, baloba yango na revers.

Kososola ba-Titre ya mikanda. Bana baloba mikanda 5 ya Moïse. Pona nini babengi Mokanda ya minei « Kotanga »? (Po Mokanda wana ebandi na ndenge bazalaki kotanga ba-famille ya Israël, pe mbala mibale

Ndakisa:

Mwana ya liboso-- Na Mokanda nini bana ya Israël babimaki na bowumbu?

na Mokanda wana, bazali kotanga bango.) Pona nini biso tobengi Mokanda ya mitanu “Kozongela Mibeko”? (Po Moïse azalaki koteya bato lisusu liboso bakota mboka oyo Nzambe alakaki bango.)

Kokanisa ordre ya mikanda--Sala ba-papier 10—ba-Titre ya mikanda ya Moïse 5, pe ba-papier 5 elimbola nini ezali na Mokanda nyonso. Kobalola ordre na yango, pe kopesa bana 10. Baya liboso ya classe. Liboso, tuna nani azali na kombo ya Mokanda. Bango batelama na mulongo, Mokanda ya liboso tii na suka. Bana nyonso batanga ba-titre ya mikanda wana. Sima, Moto nyonso oyo ozali na Titre ya Mokanda, apona papier nini ezali kolimbola nini ezali na Mokanda wana. Bana mosusu bandima to baboya ete asala malamumu. Na suka, bana nyonso batanga ba-Titre pe ndimbola na yango na mulongo.

Lisano Na Mokanda Nini?-- Bana Bayemba nzembo, ‘Mikanda ya Moïse.’ Sima, tia bana mibale-mibale. Moko atuna mwana ya mibale motuna moko ya kobanda, ‘Na Mokanda nini...’ Mwana ya mibale apesa eyano. Bana bango moko bakanisa nini kotuna.

(Eyano ya mwana ya mibale—Mokanda ya Kobima)

Mwana ya mibale--Na Mokanda nini Nzambe abenganaki Abrami? (Eyano ya

mwana ya misatu—Mokanda ya Ebandeli.)

Komona yo na Bible – Bana babalola liboso ya komona Mikanda. Batala pe Titre likolo ya page. Sima, baluka komóna ba-Mokapo. Batala ba-chiffre likolo ya page pe ba-nombre minene na se. Sima, baluka komona ba-verse. Batala ba-nombre ya mike. (Sala yango ndambu-ndambu na mwa baposo.)

Komona yango na lombangu – Sima ete bana babongami kokóla na Ndenge ya kolu-ka ba-verse, sala competition pona komona Nani akoki komona yango liboso.

Mokanda Nini? Sala ba-Carte misatu ya Ndengo moko na face moko. Na face mosu-

su, komá na moko, «Sima». Na mosusu komá, «liboso», pe na mosusu «yango moko.» Eloba nombre ya Mokanda. Par exemple, «Mokanda ya mibale.» Bana esengeli bapona Carte moko kozanga kokóma elobi nini. Soki elobi «Liboso, basengeli koyebisa Mokanda ya liboso ya Mokanda ya mibale--Ebandeli. Soki elobi «Yango moko», balóba Mokanda ya mibale, yango moko.

Mikanda na chaine—Mwana moko aloba Mokanda ya liboso (Ebandeli), ya mibale aloba Kobima, etc. tii na Mokanda ya Kozongela Mibeko. Sima, bango babanda lisusu.

Oyo suka ya Mikanda 5 ya Moïse. Soki osilisi, zongisa Mokanda oyo na Centre des Materiels po ozwa ya sika. Ba-Leson oyo elandi Mokanda oyo ezali Mokanda ya Yosue. Merci, pe Nzambe Apambola yo